Budapest, 1904. Kilencedik évfolyam. 263. szám. Péntek, szeptember 23.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: VIII., Rökk Szilárd-utca 9.
Kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor. 50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Kétféle hazaszeretet.

Budapest, szeptember 22.

(R. A.) Az első a vallás és csak azután következik a haza. Ezek a felháborító szavak nem a papi uralom alatt sinylődő Spanyolországban és nem is a jezsuitarend valamely titkos római gyülésén hangzottak el, hanem a hazafiui vér áztatta magyar földön, abban az országban, melyet a nemzeti érzés ereje óvott meg már százszor a pusztulástól és melynek hajója ezerszer megfeneklett volna az utját álló zátonyokon, ezerszer sustorgó örvényekbe sodródott volna, ha nem világit felette mindenha a nemzeti szellem csillaga, melynek fénye keresztülsugárzott minden ködön és áttört a felhők minden sötétségén. És az a pap, kinek szentségtörő ajkáról ez a káromlás előtört, nem is hazaárulók titkos összejövetelén emelkedett fel szólásra, hanem a bányai ágostai hitvallásu evangelikus egyházkerület mai befejező tanácskozásán, melyen Zsilinszky Mihály kerületi felügyelő és Sárkány Sámuel püspök elnökölt. Vagyis két olyan férfiu, kinek multja éppen annak a hazafiui érzésnek erősségét jelenti, melyet a káromló pap sárral dobált meg, nem azzal, hogy a vallási érzés *mögé* helyezte, hanem azzal, hogy egyáltalában valamit *eléje* tett; azzal, hogy nem vallotta olyannak, ami minden körülmények között a legelső, a legszentebb, a szuverén, a domináló. Aki a hazát az iránta való kötelességek és az iránta való szeretet tekintetében össze tudja bármivel is hasonlitani, az már nem tudja, mi a haza, de aki pláne ugy mérlegeli, mint valami értéket, mely előtt valami más, mint első állhat meg, az egyszerüen elárulója. A hazánál nincs elsőbb. A haza minden. A magyar sohasem lelkének valamely részével csüngött rajta, hanem szive és lelke egészével, a maga szeretetének teljességével, ugy hogy ha a haza érdeke és valamely más érdek forgott egyszerre kockán, sohasem ingadozott, sohasem habozott: a hazán kivül nem látott semmit, hangja volt az egyedüli, melyet meghallott, bánata volt az egyedüli, melyet megérzett. Igy történt, hogy a veszedelmek óráiban az Ur szolgái elhagyták az oltárt, hogy a csatatérre siessenek, levetették a papi köntöst, hogy nehéz páncéllal és vérttel cseréljék fel, letették a keresztet, hogy kezükbe ragadják a kardot. A haza segélykiáltására a vallás felkent papjaiból nem maradt más meg — mint a hazafi, a magyar, ki hátralévő esztendőit, minden anyagi és erkölcsi értékét örömmel áldozza fel, hogy a haza életét csak egyetlen perccel is meghosszabbitsa.

És a káromló pap mégis el merte rettenetes szavait mondani. El merte, nem bátorságból, hanem cinizmusból, mert az a lélek, melyben nem lángol a feltétlen hazafiui szeretet tüze, olyan, mint a rög, melyet sohasem ér a nap melege: sivár, terméketlen, virág és fü nélkül szükölködő. És ha egyrészt természetesnek találjuk, hogy az egyházkerületi gyülés tagjai hangos tiltakozással némitották el a lutheránus magyar papságnak ezt a gyászvitézét, csodálkozással tölt el bennünket, hogy ez a felháborodás csak tiltakozásban nyilatkozott meg, hogy nem erősödött viharrá, mely az utjába akadót elsodorja, áradattá, mely azt, aki zsilipjeit megnyitotta, magával ragadja. Csodálkozunk, hogy az a pap tovább is ott maradhatott annak a gyülekezetnek kebelében, melynek tanácskozásai fölött olyan férfiak örködtek, mint amilyen Zsilinszky, a magyar kulturának ez a vezérembere és Sárkány püspök, a magyarságnak ez a régi, kipróbált bajnoka.

Csodálkozunk . . . azaz csak csodálkoznánk, ha ugyanezen a gyülésen nem történt volna még valami, ami az előbbi esetnek olyan megdöbbentő kiegészitője, mely minden más benyomást háttérbe szorit a lelkünkben. A dolog hisztoriküma az, hogy az antalfalvai lelkészi állásra több pánszláv jelölt is pályázott, akiket azonban Kramár esperes, jogos hazafiui felháborodásában, egyszerüen törült a listáról. Vagyis azt cselekedte, ami mint magyar embernek legprimitivebb kötelessége volt. Ma aztán a községi gyülés elé került a lista és ez tiltakozott a pán-

TÁRCA.

Háromsoros nekrolog.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Ábrányi Emil.*

Külföldön jártam, amikor *Komáromy* Alajos meghalt. Magyar lap nem jött utánam, hogy tudomást vehettem volna elhunytáról. De ha jött volna is utánam magyar nyelven nyomott ujság, talán még akkor sem vettem volna észre, hogy Komáromy Alajos nincs többé: olyan röviden, olyan szárazon, olyan apró betükkel közölték a *Halálozások* rovatában, hogy a Nemzeti Szinháznak ez a régi, jeles müvésze — harminc vagy talán még több esztendei rendkivül buzgó és hüséges szolgálat után — elköltözött az élők sorából.

A Nemzeti Szinház nagy gárdájából még csak két tiszteletreméltó, fehérhaju asszony van életben: *Prielle* Kornélia és *Felekiné.* A férfiak egytől-egyig mind elmentek. Komáromy Alajos volt az utolsó. Játszott Egressy Gábor, Szentpétery, László, Tóth József, a két Lendvay Márton, Réthy Mihály, Szerdahelyi Kálmán, Szigeti József, Szilágyi Sándor társaságában. Ezeket mind eltemette. De nemcsak ezeket látta kidőlni, hanem a nagyreményü, virágzó fiatalokat is, akik a veteránok nyomdokaiba léptek, tele élettel és dicsvágygyal, amig az ő halántékait már megütötte a dér. Előtte ment el Nagy Imre, Halmi, Benedek Lajos, Eöry, Tamássy, Pintér, Földényi, Bercsényi Béla. (Sántha Antal is elment, ez a kedves, örökké vidám, kitünő komikus, de szerencsére még nem abba a földalatti kuckóba, ahonnan nincs visszatérés, hanem a Nemzeti Szinház egyik pici fülkéjébe, ahol a lelkiismeretes pénztáros szerepét játszsza mostanában.) És elmentek előtte a hires igazgatók, rendezők, titkárok, könyvtárosok és dramaturgok: Szigligeti, Paulay, Benkő, Csepreghy Lajos, Csiky Gergely. Egy kis temetőt meg lehetne tölteni azokkal, akik Komáromy Alajos kortársai, játszótársai, benső barátjai voltak és akik egymásután mind magára hagyták, először a szinpadon, azután a magányos életben, ahová a szinpad ragyogó világából visszavonult. Most utánuk ment ő is megroskadt lábaival és örökké üdén maradt szivével, — a leggyöngédebb, legnemesebb, legőszintébb szivvel, mely az alakosok képmutató nemzetségében, az egymás dicsőségét irigylő komédiások tarka köntöse alatt valaha dobogott. De nem érhette meg azt a szerencsét, hogy abban a temetőben aludja örök álmát, ahol kitünő kollégái porladoznak. Nemcsak az élet —: a halál is végképp elszakitotta tőlük. Komáromy Alajost nem vitték a kerepesi temetőbe, a magyar szinészet megdicsőült halottjai közé, noha érdemeinél fogva föltétlenül oda tartozik. Ott hantolták a földbe, ahol meghalt: egy homályos, kis faluban, névtelen emberek közt, akikhez a hir, a dicsőség hatalmas hullámcsapásai sohasem jutottak el; akik sohasem érezték: milyen édes a taps, milyen isteni szép a müvészet!

Husz évnél tovább láttam játszani Komáromy Alajost a nemzeti szinpadon. Husz évnél tovább obszerváltam a legkülönbözőbb szerepekben, de sohasem vettem észre, hogy készületlenül vagy kedvetlenül lépett volna föl. Annál csodálatosabb ez, mert egyidőben folytonosan a szinpadon volt és mert Komáromy Alajosnál érzékenyebb szinész nem volt a világon. Sokszor fájt neki, hogy a nagyobb, hálásabb feladatokat másokra bizzák és vele jelentéktelen, sulytalan szerepeket játszatnak el; sokszor panaszolkodott, hogy tehetségét, ambicióját nem méltányolják eléggé; a legkisebb rossz szó, a legcsekélyebb mellőzés annyira elkeseritette, hogy sirni tudott volna bánatában. Nyögve és sóhajtozva járt-kelt az utcákon, a szinház udvarán; odahaza desperált és borongott; ismerősei körében a legszerencsétlenebb embernek deklarálta magát. De azért minden szerepét az utolsó kommáig kifogástalanul megtanulta és kedvetlensége csak addig tartott, amig az öltöző-szobájába lépett. Abban a pillanatban, amikor polgári ruhájából kibujt: levetett magáról minden keserüséget, minden neheztelést. Attól a perctől kezdve, amikor elkezdett játszani: testestül-lelkestül a szinpadé volt, a müvészeté volt, tele illusióval, boldogsággal, mesterségének a rajongó szeretetével. Átalakulásának a magyarázata egyszerü: érzékenysége nagy volt, de lelkesedése és kötelességtudása még nagyobb. Ezt a tüneményes köteles-

szláv jelöltek eltüntetése ellen. Tiltakozott, de ugy látszik erősebben, mint a hazafiatlan pap felszólalása alkalmából, ugy hogy az esperes a kerületi felügyelőhöz fordult orvoslásért. És a felügyelő ekkor egy könyvet vett elő. És erre a könyvre, a törvénykönyvre való hivatkozással megsemmisitette a jelölést. A törvénykönyv szent, de Kramár és az egyházmegye tisztikara ugy érezte, hogy még ennél a könyvnél is van szentebb, az, ami az igaz magyar szivbe van a hazaszeretetről és a hazafiui kötelességről beleirva. Nem holt betükkel, hanem az érzés tüzjeleivel. És a tisztikar lemondott. Becsületesen, helyesen, magyarul cselekedett. Nem illeti meg érte külön dicséret, csak minden magyar embernek kézszoritása.

Ám ezt a kézszoritást kérdő tekintet kiséri. És ez már az egyházmegye közgyülésének tagjaihoz szól, akiknek felháborodása gyenge volt ahhoz, hogy a hazafiatlan papot elmozditsa helyéről, de elég erős volt ahhoz, hogy elsodorja azokat, kiknek sziklaszilárd hazafiasságát semmiféle paragrafus nem tudta megingatni. Nem különös-e ez? És nem magyarázza-e ez a két jelenség egymást? Elképzelhető-e egyik a másik nélkül? És ha a tisztikarnak távoznia kellett, csodálkozhatunk-e azon, hogy a hazafiatlan pap tovább is megmaradhatott az egyházkerületi gyülés kebelében? És nem tölti-e el ez a két tény minden magyar ember szivét a legmélyebb szomorusággal, a legnagyobb hazafiui aggodalommal? És hol keressük a mentő okot? A törvényben, melyre az egyházkerületi felügyelő hivatkozott? Hát van-e törvény, mely határok közé szorithatja a hazafiui szeretetet, amely gátul emelkedhetik a hazafiui felbuzdulás elé? Nem, nem . . . ilyen törvény nincs . . . és ha van, meg kell semmisiteni, és ha még nincs megsemmisitve, azok az igazibb, azok a jobb magyarok, akik a haza érdekéről itélkezvén, nem a könyvbe, hanem lángoló szivükbe néztek; nem a betüre, hanem a szellemre, a hatalmas, minden más érzést tulharsogó hazaszeretet hangjaira hallgattak.

BELFÖLD

Minisztertanács. A kabinet tagjai ma minisztertanácsra gyültek össze, amely délután 4 órakor kezdődött és a késő esti órákig tartott. A minisztertanácsban a kabinet valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács folyó ügyekkel foglalkozott, minthogy azonban az elintezésre váró ügyek felszaporodtak, ma nem intézték el az összes ügyeket, hanem holnap délelőtt tiz órakor folytatni fogják a tanácskozást.

Küldöttség a földmivelésügyi miniszternél. *Miskolczon* október 1., 2. és 3-án országos fajbaromfi-kiállitás és dijazás rendeztetik. A kiállitás védnöki tisztét *Tallián* Béla földmivelésügyi miniszter vállalta el. A kiállitás rendező-bizottsága ma délelőtt küldöttségileg köszönte meg a miniszternek, hogy a védnökséget elvállalta. A küldöttség tagjai voltak: *Soltész Nagy* Kálmán országgyülési képviselő, dr. *Szentpáli* István polgármester, *Kovács* Lajos megyei tiszti főügyész, *Póka* Sándor állattenyésztési felügyelő és *Huberth* János lapszerkesztő. *Tallián* miniszter szivélyes szavakban köszönte meg a megtiszteltetést és azt mondta, hogy saját információi szerint is a most rendezendő kiállitás fényes sikerü lesz. Sajnálatára halaszthatatlan hivatalbeli elfoglaltsága gátolja, hogy személyesen jelenjen meg a kiállitáson, de gondoskodni fog arról, hogy ugy személye, mint a minisztérium is képviselve legyen. A küldöttség ezután *Makfalvay* államtitkárnál tisztelgett.

Az olasz borvám. *Rómá*ból táviratozzák, hogy a magyar-osztrák-olasz kereskedelmi szerződést még a héten bizonyosan aláirják. Az uj szerződés értelmében az olaszok a monárkiába ez évben még 450.000 métermázsa bort a régi, hat forint negyven krajcáros vámmal importálhatnak, de *csak vasuton*, a tengeren szállitott áruk, valamint ujévtől kezdve mindenféle olasz bor után métermázsánkint *hatvan korona* vámot kell majd fizetni; az idén a kedvezményes elvámolás nem a határon fog megtörténni, hanem csak *Budapesten* vagy Bécsben a fővámhivatalban.

A sztrájktörvény. *Hieronymi* Károly kereskedelemügyi miniszter a sztrájkok ellen törvényjavaslatot készitett, amelyet állitólag már a mai minisztertanácsnak elő is terjesztett.

A takarmánykereskedők memoranduma. A berlini mütakarmány-nagykereskedők egyesülete, mint Berlinből táviratozzák, ma memorandumot adott át *Bülow* birodalmi kancellárnak a magyar takarmánykiviteli tilalom ügyében. A német kereskedők óhajtása az volna, hogy a tilalmat csak a szénára és szalmára szoritanák, ugy ahogy az 1893-ban történt. Egyuttal azt is kérik a kancellártól, hogy az ideihez hasonló tilalom kibocsátását az uj magyar-osztrák-német kereskedelmi szerződésben tegyék lehetetlenné.

A svájci szerződés. Bernből azt jelentik, hogy Bázel politikai köreiben az a vélemény, hogy a Svájc és Ausztria-Magyarország közt minden nehézség nélkül lehet majd a szerződést megkötni.

KÜLFÖLD

Koerber meghátrálása. *Bécs*ből jelenti tudósitónk telefonon, hogy a kormány, tekintettel arra a heves ellenállásra, amelylyel a troppaui és tescheni német tanitóképző-intézetekben a cseh és lengyel párhuzamos osztályoknak felállitását az összes német pártok fogadták, elhatározta, hogy az e hó 15-én megnyilt párhuzamos osztályokat ez év végén megszünteti és egy vegyesnyelvü városban, valószinüleg lengyel *Ostrau*ban cseh és lengyel tanitóképző-intézetet létesit.

A welf-kérdés. A *Nordd. Allg. Zeitung* nemrégiben megcáfolta azt a közleményt, hogy a welf-kérdésben tárgyalások folytak volna. Ma aztán a *Linzer Tagespost*, a welf-párt gmundeni orgonuma érdekes leleplezéssel áll elő. Elmondja, hogy Vilmos császár ezelőtt fia, a trónörökös számára a cumberlandi herceg egyik leányának kezét kérte meg és sejttette, hogy szivesen békülne ki. A cumberlandi herceg azonban kereken kijelentette, hogy teljes egészükben fenntartja igényeit s erre a tárgyalások meghiusultak. Valószinü, hogy most a trónörökös eljegyzése után

---

ségtudást a szinház évkönyvei jellemzik legjobban. Kitünik ezekből a könyvekből, hogy harmine esztendő alatt Komáromy Alajos betegség vagy gyöngélkedés okából egyetlenegyszer sem mondott le előadást. Ha egyszer a szinlapon volt a neve, félhalva is a szinpadra ment, hogy eljátszsza ötíves vagy huszszavas szerepét. Lehet, hogy ezt a hatalmas disciplinát honvédkorában tanulta meg Komáromy Alajos. Mert ő is ott harcolt a szabadsághare hősei közt, mint Feleki Miklós és ifjabb Lendvay Márton. A csatatér hozzászoktatta, hogy hátrálást ne ismerjen; hogy mindenütt rendületlenül állja meg a helyét.

Amikor én a Nemzeti Szinházba kezdtem járni, Komáromy Alajos már tul volt az amorózák szerepkörén. Akkor ment át a jószivü papák, a nyájas nagybácsik és a szelid királyok táborába. Nem tudom, milyen lehetett fiatalabb korában, de Komáromy Alajos testileg talán nem is volt soha fiatal. Csak belülről, a szive mélyén nem vált soha öreggé. Figyelmes, önzetlen, másokról gondoskodó lehetett akkor is, amikor éveinél fogva még a turbulens arany-ifjuséghoz tartozott. Termete magas, robusztus, de nem daliás, inkább egy kissé görnyedt, mint akit gondok huznak a föld felé; mint aki állandóan készen áll, hogy valakihez lehajoljon, hogy valakit fölemeljen. Gyors lépésekkel járt az utcán, mintha mindig keresett volna valakit, aki segitségre, gyámolitásra szorul; de gyors lépéseiben nem volt semmi ruganyosság, nem volt semmi nyalka hetykeség.

A méltósággal párosult szelidséget, a mélabus fenséggel párosult jóságot játszotta legszebben, kivált szinészpályája alkonyán, amikor már közel állott ahhoz, hogy örökre elbucsuzzék a szinpadtól. Nem ismertem busabb, meghatóbb, nemesebb csengésü hangot az övénél olyan szerepekben, mint például a Hamlet apja. Senkisem suhant át a szinpadon szelidebb méltósággal, senkisem mondta el fenségesebb búval a sirjából feljáró szellem panaszát és senkisem bucsuzott fájdalmasabb nézéssel a hajnal közeledtére. Éppen igy játszotta Calderon egyik drámájában *(Az élet álom)* a jóságos királyt, Learben a nemes Alban herceget, III. Rikárdban IV. Eduárdot, Macbethben a kegyes Duncant, Coriolanban Titus Lartiust és Stuart Mária utolsó felvonásában Mellvilt, amikor csodálatosan átszellemülve állott a vérpadra készülő és bünein meggyónó királyné előtt. Az öreg Laroque szerepében, aki szendergéséből fölébred és borzasztó rimánkodással kér bocsánatot a vele szemközt virrasztó marquistól *(Szegény ifju története)*, mélyen megrázó akcentusai voltak. Gyönyörüen jellemezte Feuillet egy másik darabjában, az *Erdő szépé*ben, a gazdájához fanatikus hüséggel ragaszkodó bretagnei parasztot, továbbá Katona *Bánk bán*jában Mikhál bánt és Szigligeti *Strike*jában a becsületes István bácsit. Magas szinvonalon álló alakitásai közül megemlitem még Zrinyi Boldizsárt, Carinust és a vak Tiréziászt Szofoklesz *Antigoné*jában. De nemcsak a komoly, ünnepélyes, tragikus hanghoz értett. Volt erős komikai vénája is. Sokat és szivből nevettünk rajta, amikor a *Házasság rokkantjai*ban egy rokkant férjet, az *Idegesek*ben egy ideges nyárspolgárt adott. A *Jó barátok*ban Abdalláht, a joviális zuávot, a *Vén bakancsos*ban a vörös csaplárt adta kitünően; és Orrondiját, a *Szentiványéji álom* kézmüvesét, egyenesen klasszikusnak merem nevezni.

Mit mondjak még Komáromy Alajosról, aki harminonál több esztendeig volt a Nemzeti Szinház egyik ékessége és akit nyugalomba vonulása után annyira elfelejtettek, hogy amikor meghalt, három sorban irták meg a nekrológját? Egyet még mondok: ez az ember ugy élt a szinpadon, mint Szent Antal a maga barlangjában, akit a sátán bübájos incselkedései nem tántorithattak el. Mindent összevéve, negyven esztendőnél több időt töltött a szinpadon és a szinfalak közt és mindvégig szüziesen romlatlan maradt. A tömérdek csábitás, a minduntalan föltolakodó alkalom, a könnyü szeretkezések, a futólagos, édes viszonyok kisértése nyomtalanul pattant le csodálatos tisztességéről, szivének a tiszta zománcáról. Hü maradt ahhoz, akinek hüséget esküdött, nemcsak a vénség hanyatló évadán, amikor a vér lobogó tüze már lelohad, amikor még a Don Juanok is megtérnek, hanem fiatalságának, férfikorának a teljében is, amikor vágyak és szenvedélyek zaklató hatalommal uralkodnak az ember bünrehajló porhüvelyén. A könnyelmüséget, az állhatatlanságot csak játszani tudta. A valóságos életben nemes és puritán polgár volt, aki nem ismert szebb kötelesség-

ezek a tárgyalások ismét meg fognak indulni. A terv az, hogy az ősi braunschweig-luxemburgi hercegséget állitsák helyre, még pedig olyan határok közt, amilyeneket 1803-ban a birodalmi országgyülés a hannoverai választófejedelemség és a braunschweigi hercegség számára megállapitott.

Az angol-tibeti szerződés. Egy pétervári jelentés szerint ott nagy izgalmat és elkeseredést kelt az angol-tibeti szerződés tartalma. A sajtóban és a müvelt közönség körében is az a kivánság hallatszik, hogy félbe kell szakitani a háborut és Oroszország vesse magát minden erejével Angliára. Az ily vállalkozás népszerü volna a kormány liberális ellenségeinél is. Az *Echo de Paris* szerint az orosz kormány tiltakozó jegyzéket készit elő az angol-tibeti szerződés és ama védnökség ellen, amelyet Anglia ráerőszakolt Tibetre. E közben Anglia egyre nagyobb befolyást csikar ki Tibetben és rábeszélésére a khinai császár, mint Tibet szuverénje, *megfosztotta méltóságától a dalai lámát*, állitólag azért, mert *Lhasszából* elmenekült. A khinai császár ezt hosszabb kiáltványban tudatta a tibetiekkel.

Az angolok betörését, igy a kiáltvány, az idézte elő, hogy a dalai láma nem törődött eleget az istenekkel és magára haragitotta a tartomány védő szellemeit. Nem teljesitette a khinai császár parancsát, hogy rendezze a határügyeket, hanem katonákat vont össze és háborut kezdett. Hiuságvágyból sok ezer ember halálát okozta, gyászbaboritotta Tibet lakosságát, csak rossz tanácsra hallgatottt és nem törődött a khinai kormány jóakaratu tanácsaival.

Mikor *Shape Paljodovje* láma és az amban tanácsolták, hogy az oktalan háborut ne folytassa, ő megbüntette ugy a lámát, mint az ambant. A lámát joga volt ugyan megbüntetni a tartomány szokásai szerint, de semmiesetre sem önhatalmulag, az amban megbüntetéséhez azonban semmiféle joga sem volt. A magas pekingi udvarnál bepanaszolták őt és most el kell vennie gonosz tetteinek büntetését, ami mindenkit ki fog elégiteni. A császári proklamáció a következő szavakkal végződik:

Tudjátok meg azért valamennyien, khinai és tibeti hivatalnokok, katonák, parasztok, világiak és szerzetesek, hogy tekintettel Tibet vazallusi viszonyára, elrendeltük, hogy a dalai láma többé kormányzási ügyekbe bele ne avatkozhassék. A tibeti ügyeket ezentul az amban fogja intézni a tibeti tanácsosok meghallgatásával. A fontosabb ügyeket Pekingbe kell terjeszteni véleményadás céljából. A dalai lámának többé nyilvános ügyekbe nem szabad beleavatkoznia. Jegyezze meg ezt mindenki jól és ne merészelje a parancsot áthágni.

Sanghai, szeptember 22.

(Reuter.) A khinai kormány az alkirályok nyomása folytán elhatározta, hogy tiltakozni fog az angol-tibeti szerződés ellen, mert ez sérti Khinának Tibetre vonatkozó jogait.

A belgrádi ünnepségek. *Belgrád*ból táviratozzák: Ma a *Panyica-mezőn* a külföldi fejedelmi vendégek külön kiküldöttei, a diplomáciai kar és nagy közönség jelenlétében csapatszemle volt. A királyt lelkesen üdvözölték a jelenlévők. *Péter* király megtekintette a kivonult csapatokat, majd amaz emelvényhez ment, melyen a kormány tagjai és Bulgária képviselői foglaltak helyet. A csapatok elvonulásakor a király lova nagyon nyugtalankodott, különösen amikor a közönség az elvonuló tüzérséget lelkesen éltette, de sikerült az uralkodónak mint jó lovasnak paripáját féken tartania. Rövid cercle után a király visszatért vendégeivel a városba.

Péter király koronázása alkalmával az ország minden részéből számtalan ajándékot kapott. Az ajándékok legnagyobb része mezőgazdasági termék és kézimunka. A külföldi államfők is küldöttek ajándékokat a megkoronázott szerb királynak. *Miklós* cár értékes ezüst asztali készletet és nagyobb pénzajándékot küldött aranyban, mig a szultán hat gyönyörü arabs telivért küldött.

*Belgrád*ból jelentik: Ma délután a szerb felkelés századéves ünnepe alkalmából a belgrádi várban megnyitották a hadsereg muzeumát a király, *Danilo* trónörökös és a király fiai jelenlétében. *Dragasovics* tábornok az udvar jelenlétében a muzeum előtt egybegyült néptömeghez hosszabb beszédet intézett, amelyben visszapillantást vetett Szerbia történetére.

A tegnapi koronázás alatt az idegen követek körében nagy visszatetszést keltett, hogy az a *Masin* ezredes segitette a királyra a palástot, aki *Sándor* király és *Draga* királyné meggyilkolásában a főszerepet játszotta. Egy félhivatalos jelentés enyhiteni iparkodik az esetet és azt mondja, hogy *Masin* ezredes szerepe a tegnapi koronázó-ünnepen nem volt programszerü, hanem csak véletlen. A nisi püspök, akinek a program szerint a királyra rá kellett adnia a palástot, ezt az aktust a palást nagy és nehéz volta miatt nem tudta végrehajtani. Ezt látták a közvetlen közelében állók, köztük *Masin* ezredes s ösztönszerüleg segédkeztek neki. *Masin* ezredes ugyanis, mint *a vezérkar főnöke*, nemrég kapott rangjánál fogva közvetlenül a király közelében állott.

Az orosz-japán háboru.

Budapest, szeptember 22.

A Londonon át ma érkezett harctéri hirek nem sok jót mondanak a Port-Arthurt ostromló sereg kilátásairól. Ugy látszik, hogy a japánok még egyszer megkisérlik a hatalmas erősségnek erőszakkal való bevételét és Tokióban remélik is, hogy tiz-tizennégy nap alatt Port-Arthur várfalán a sárga lobogó fog lengeni. Tokióból már többször megjövendölték a nagy eseményt, február 11-ikén azt jelentették, hogy már el is esett Port-Arthur, március 15-ikén meg azt hirdette egy yokohamai távirat, hogy az oroszok már ki is üritették a várat. Stössel tábornok hét hónapja védi a várat és nemhogy csökkent volna a vár ellentállási ereje, de határozottan elszántabbnak mutatkozik a védő sereg, mint az ostrom első hónapjaiban. A mai táviratok ugyan azt erősitgetik, hogy a japánok két fontos erődöt foglaltak el, de hogy e két erőd bevételének nem lehet nagy jelentősége, az is bizonyitja, hogy egy tokióiai hivatalos jelentés szerint Port-Arthur bevételét a mikádó születése napjára novemberre, esetleg tavaszra halasztják. Japánnak óvatosabbnak kell lennie jövendőmondásaival. A kétségbeesés, amely e jelentésekből és abból a táviratból kiolvasható, hogy Dalniban már a téli szállás berendezésére készülődnek, hirtelen reményteljes fordulatot vehet, ha Port-Arthurban eleség- vagy lőszerhiány állana be. Akkor egy éjszaka alatt beteljesednének a japánok kivánságai és Stössel tábornok kénytelen volna kitüzni a fehér zászlót az Aranyhegy sáncaira. Ennek az eshetőségnek időpontját azonban innen Európából megbatározni nem lehet. Ebben a pillanatban meg kell elégedni azzal a ténynyel, hogy Port-Arthur még az oroszoké.

Uj csaták előtt.

London, szeptember 22.

A *Daily Telegraph*hoz *Tokió*ból tegnapi kelettel érkezett távirat szerint *Oyama* marsall e hó 20-án érkezett jelentése a következőkről ad számot:

Egy ellenséges csapat, amely legalább négy zászlóaljból, nyolc lovasszázadból, nyolc ágyuból állt, érkezett Taku irányából és egy más Mukden irányából jövő egy zászlóalj gyalogságból, négy lovasságból és hat ágyuból álló csapat e hó 17-én *Pintajcseben ellentámadást intézett a japán csapatokra. Pönszikutól északra mintegy 21 kilométernyire heves ütközet keletkezett*, amely déltől délután 3 óráig tartott. Egy másik Mukden vidékéről jövő csapat közel jött állomásunkhoz, de *délután 4 óra körül továbbvonult észak felé.* Tüzérségünk üldözte az ellenséget és érzékeny károkat okozott. Az ellenség két csapata részletenként visszavonult és egy részt hátrahagyott, amely keményen ellentállott, de mégis estefelé 7 óra körül visszaveretett. *Oyama* későbbi jelentése szerint az ellenség ereje, amely *Pintajcse* szomszédságában támadott, hét zászlóalj gyalogságból és két ütegből állott. E csapat egyes részei még 18-ikán a mi csapataink arcéle előtt volt. Ugy látszik, hogy az oroszok nagyrésze Veilengszai-Szengsitu mellett áll.

Berlin, szeptember 22.

A *Lokalanzeiger*nek táviratozzák, hogy e hó 20-án a helyzet Liaojang vidékén a következő volt:

Rennenkampf hadosztálya este visszatért kiindulási helyére: Kanstasingba, Donsonov hadosztálya pedig elindult Tiencsiasungba s közben a két *hadosztály egy erős japán seregre bukkant*, amely *Kuroki* derékhadához tartozott. Kuroki főhadiszállásának Mukdentől való távolságát 35 kilométerre becsülik, nem számitva a 20-án megtett utat. *Kaicsinsiatungban és környékén valószinüleg erős japán seregek állanak* s a Hun folyó mentén előrenyomuló japán sereg kiterjedését 15 kilométerre becsülik. *Innen várható a főtámadás.*

Tokio, szeptember 22.

Ideérkezett jelentések hirül hozzák, hogy az *oroszok* nagy fáradalmak árán erősitik meg Mukdent és Tieling körül tizenhét láb magas töltéseket emeltek az északi és a keleti oldalon, mig *délfelől rendes erődítményeket építenek. Az orosz sereg élelmezése nagyon nyomoruságos*, mert a környékről a lakosság elmenekült és mindent magával vitt.

Berlin, szeptember 22.

A japánok, mint a *Lokalanzeiger*nek Mukdenből jelentik, e hó 20-án megtámadták a Taling-szorost, mely Mukdentől délkeleti irányban 75 versztnyire van. Részletek erről az ütközetről még nem érkeztek, de alighanem előcsatározásokról van szó, melyek a liaojangi csatát is megelőzték.

Kuropatkin jelentése.

Pétervár, szeptember 22.

(Hivatalos.) Kuropatkin tábornoknak a cárhoz intézett tegnapi távirata a következő:

Seregünk déli harcélén semmi változás nem történt. A 20-iki dalin-szorosi ütközetre való hozzám érkezett hirek szerint az ellenséget, mely kétszer támadott, jelentékeny *veszteséggel visszaverték.*

---

get a hitvesi hüségnél és nem ismert nagyobb boldogságot a családi boldogságnál.

A jóságot, a szelidséget tudta játszani legjobban, mert határtalan jóság és szelidség lakozott benne. Ebből a jóságból nemcsak a családjának juttatott pazar bőkezüséggel, hanem mindenkinek, aki bizalommal közeledett hozzá. Támogatni valakit, áldozni valakiért, kijárni valamit a barátjai javára: késő vénségében is ez volt a legnagyobb gyönyörüsége, amikor már nehezen ment neki a járás. Jóságának köszönhette, hogy a naivitás bájos, gyermeteg vonása sohasem tünt el arcának a mély barázdái közül. Apa volt már, nagyapa volt már és örökké gyermek maradt. Egyetlen leánya oldalán, majd játszó unokái közt ő volt a legártatlanabb gyermek.

Halála után egyik unokája azt irta Mihályfi Károlynak, talán az egyetlennek, aki szinésztársai közül megemlékezett a szegény elfelejtettről: *Az én szent nagyapám!* Ez a fölkiáltás a legszebb, legigazabb életrajza Komáromy Alajosnak.

Szük temetőben alszik most, névtelen halottak közt, messze a fővárostól, magam sem tudom már: melyik eldugott faluban? De ha elmult a tél, fölkeresem a sirját. Nemcsak elkésett babérkoszorumat teszem rá —: telehintem a tavasz nyiló virágaival. És a virágokon csillogó harmatot egy kissé meg fogom szaporitani a magam könnycseppjeivel.

Számos katonát elfogtunk és sok fegyvert és töltést zsákmányoltunk. A mi részünkön elesett egy tiszt és három katona, 43-an megsebesültek, de a sebesültek közül többen visszatértek a harcvonalba.

Port-Arthur ostroma.

London, szeptember 22.

A *Daily Mail* tudósitója táviratozza *Csifuból*:

A nélkül, hogy cáfolattól kellene tartanom, jelenthetem, hogy a japánok Port-Arthur előtt *meghódították az ugynevezett Kuropatkin-erődöket.* Az ostromló sereg Dalny felől ismét ostromlóágyukat kapott. Minden jel arra mutat, hogy *a japánok hadműveleteit most gyors egymásutánban elhatározó támadások fogják felváltani.* A hozzáértők azt hiszik, hogy Port-Arthur helyőrsége az *éhség miatt kénytelen lesz a várost feladni.* Szavahihető khinaiak, akik Port-Arthurból Csifuba érkeztek, beszélik, hogy a helyőrség és a lakosság mármár az inséggel küzd, az idegen menekülőket azonban a katonai parancsnokságok ellátják élelemmel és ruhával, hogy az ostromlósereget félrevezessék az orosz helyőrség igazi állapota tekintetében.

London, szeptember 22.

A japánok, ugy látszik, most ismét *általános ostromot* intéztek Port-Arthur ellen. Állitólag jól értesült tokiói körök véleménye szerint a város elestét tiz-tizenegy napon belül várják. Tiencinből azt jelentik, hogy a japán ágyunaszádok elhagyták az inkaui kikötőt, hogy resztvegyenek a szárazföldi seregek ostromában Port-Arthur ellen. A japánok szeptember 7-től 17-ig egyetlen ágyulövést sem tettek a vár ellen, mert municiójuk megrongálódott, de azóta ujjal helyettesitették. Mindezek a jelentések az eddig érkezett hirekkel homlokegyenest ellenkeznek. A japánok állitótag *három oldalról nyomulnak előre* és pedig a tengerészeti raktártól északra levő főut mentén, a dalnii-ut mentén és a Lujza- és Galamb-öbölből kiinduló ut mentén. Az utak rosszak, ugy hogy az ágyuk fölvontatása nagy nehézségekbe ütközik. Némely ponton az ellenfelek csak ötven méternyire vannak egymástól a legnagyobb távolság pedig ezer méter. Az összeütközéseknél bajonettel, *revolverrel és késekkel harcolnak egymás ellen.*

Csifu, szeptember 22.

Egy orosz tiszt neje, ki angol származásu és aki *Radzivil* herceggel utazott Port-Arthurból Csifuba, adta elő egy beszélgetés alkalmából, hogy a port-arthuri kórházak nagyszerüen működnek. Ezer betegre 30 ápolónő jut. A hölgyek katonaruhákat készitenek, mig a szegényebb asszonyok a fehérnemüt látják el. Ragadós betegségek nem fordulnak elő. A japán fegyverektől és gépágyuktól találtak gyorsan gyógyulnak. Sokan vesznek el a *nagy legyek csipésétől*, melyek *hullamérget* visznek át az élőkre. Hir szerint a *port-arthuri óváros teljesen elpusztult.* Emberélet aránylag kevés vesz el. A japánok egyszer 57 gránátot lőttek el az egyik orosz üteg ellen, a nélkül, hogy egy is talált volna. A helyőrség jókedvü. A védőknek korlátlan bizalmuk van abban, hogy az erősséget megtarthatják.

Páris, szeptember 22.

Az *Echo de Paris pétervári* tudósitója jelenti: Pétervári körökben megengedik, hogy a japánok a siusini (Port-Arthurtól keletre lévő) magaslatok bevételével hatalmukban tartják az első erősségeket, amelyek csak kétkilométernyire vannak ezektől a domboktól. *Stössel tábornok mégis ellentáll.*

Tokio, szeptember 22.

(Reuter.) Bár még nincs hivatalos megerősités, bizonyosnak mondják, hogy a japánok megszállották a *Kuropatkin-erősséget és egy Icsantól nyugatra lévő más magaslatot*, melyet kétségbeesett rohammal vettek be. Az oroszok minden ez állás visszafoglalására irányuló kisérletet sikeresen visszavertek.

Csingtau, szeptember 22.

Egy *Dawidson* nevü amerikai kereskedő Port-Arthurból ideérkezett. Kijelenti, hogy a japánok nemrégiben *elvágták a port-arthuri vizvezetéket.* Azóta a helyőrség a kondenzátorokkal való ellátásra van utalva. Ha a szénkészlet kifogy, akkor a város kénytelen a tisztátlan városi kutakat alkalmazni.

Páris, szeptember 22.

Pétervárról táviratozzák, hogy a japánoknak sikerült a belső vártól csak két kilométernyire levő khinai erődítményeket elfoglalni, s *Pétervárott* félnek, hogy most nehéz napok várnak *Stössel* tábornokra.

A port-arthuri flotta.

London, szeptember 22.

A *Reuter*-ügynökség teljesen megbizható forrásból értesül *Sanghaj*ból tegnapi kelettel a következőkről: A *port-arthuri orosz hajóhad* el van tökélve, hogy a szakadatlan ágyuzás *ellenére kitör e héten, hogy semleges kikötőbe meneküljön.*

Páris, szeptember 22.

Az *Echo de Paris*nak táviratozzák Sanghajból, hogy a Port-Arthurban elzárt *orosz flotta parancsot kapott, hogy minden áron törje át a japán blokádot és igyekezzék Kiaocsaut elérni*, ahol le fog szerelni, hogy megmentsék az ország számára a hajókat.

Szacharov és Kuropatkin.

Berlin, szeptember 22.

Pétervári katonai körökben elitélően kritizálják a liaojangi csatában az orosz sereg vezetését, mert *Kuropatkin*nak nem lett volna szabad meghátrálnia a kisebb japán sereg elől. Előljár e támadásokban maga a hadügyminiszter, aki még a háboru kitörése előtt állást foglalt *Kuropatkin* ellen. *Szaharov* azt kivánja, hogy *Kuropatkin*, bármekkora áldozatokba kerüljön is, támadólag lépjen föl, mert a katonákra és tisztekre demoralizálólag hat a folytonos visszavonulás. Sacharov ismételten kérte a *cárt*, adjon ily irányu utasitást Kuropatkinnak, de a cár hallani sem akar arról, hogy Kuropatkin kezét megkössék. Annak a szemrehányásnak, hogy *Kuropatkin* nagy sereget küldött a csatasorba és csak gyönge tartalékról gondoskodott, ugy látszik, van valami alapja, de *Orlov* hadosztályának szerencsétlenségéért nem lehet *Kuropatkint* okozni.

Az orosz lapok tudósitói.

Páris, szeptember 22.

Nemirovics Dancsenkot, az ismert haretéri tudósitót kiutasitották Kuropatkin főhadiszállásáról. A kiutasitás azért történt, mert *Dancsenko* azt jelentette Pétervárra, hogy az orosz seregnek a liaojangi csaták után 48 óráig még kenyere sem volt.

Pétervár, szeptember 22.

Az orosz haditudósitók hir szerint Kuropatkin tábornokkal való surlódások miatt elhatározták, hogy *visszatérnek Oroszországba.* Ugy hirlik, hogy csak *Dempcsinszki*, a *Brsevija Vjedomoszti* haditudósitója marad a hadseregnél.

Az orosz önkéntes flotta.

Aden, szeptember 22.

(Reuter.) Tegnap a Vörös-tengerben, a Dsebel-Tair-szigetektől északra látták a *Peterburg* és *Szmolenszk* nevü orosz hajókat, amint Szuez felé igyekeztek.

Szenes hajók.

Csingtau, szeptember 22.

(Reuter.) Tiz napja több szeneshajó van itt. Azt hiszik, hogy rakományuk *Port-Arthur*nak van szánva. A *Fokstonhall* nevü szénhajó cardiffi szénrakományát átrakta az *Erika* nevü szeneshajóra. A helyi hatóságok nem akarták kibocsátani az *Erikát*, mig nem biztositott arról, hogy nem kisérli meg *Port-Arthur*ba jutni. Az *Erika* holnap hajnalban indul. Utja céljául Japánt mondják.

HIREK

Gorkij a finnek közt.

Gorkij Maxim, az orosz iró, abban a kétes gyönyörüségben részesült, hogy kiköpött előtte egy hazafi, köpött, nagyot és csunyát s aztán szilaj haraggal, mélységes fölháborodással igy kiáltott:

— Piha! És ez akar orosz iró lenni!

Történt pedig az eset Finnország fővárosában, ahova Gorkij Maxim sietett, hogy nem orosz ember létére, de ember és müvész létére, odaálljon egy forrongó, jogaiért küzdő nép közé és igy szóljon:

— Emberek! Én orosz nyelven irok. Orosz földön születtem. Ismerem az orosz földet. Minden szépségét és minden szennyét. Ismerem az embereket, honfitársaimat. Azoknak minden erényét s minden alávalóságát. És ismerem az életet is, melyet orosz életnek neveznek. Torkig vagyok avval a sok alávalósággal, amelyet láttam, a szivem vére megsavanyodott volna attól a sok bánattól, amelyet megismertem, ha nem lennék költő. De az vagyok és ezért nem hiszem el azt, amit politikusok és bérenc hazafiak orditanak, hogy tudniillik az a föld s az az élet, amelyet láttam, a haza. A haza nem az, amely rabszolgaságba dönti a fiait, hanem az, amely szabadságot ad. És állitom, hogy én hazafi vagyok, mert remegek a gyönyörtől, ha arra gondolok, hogy ti is segithettek abban a küzdelemben, amelyet folytatunk, hogy ez a gyülölt, véres, szennyes orosz föld végre igazán hazánk lehessen!

Ez volt az, amit Gorkij mondott a finneknek, s ezért köpött ki előtte az orosz hazafi.

Ime a külömbség a hazafias fölfogások közt. Az egyik, aki esze nélkül, tisztán a hazafiság élősdieinek tanitása alapján köpköd, s a másik, aki magasabb szempontból fogja föl ezt az eszmét s azt mondja, hogy ha ez az eszme szép, magasztos és érdemes volt arra, hogy évszázadokon át vérüket hullassák érte az emberek, akkor meg kell tölteni a legszebb és legdrágább tartalommal: az emberi boldogsággal, a tömegek szabadságának és jólétének vágyával.

A théma, amelyről irunk, nem is speciálisan finn és nem speciálisan orosz. A nemzeti gondolat orthodoxai Európa-szerte folytatják a küzdelmet a neologok ellen, akik borzadva nézik, hogy miként hamisitják meg a legszentebb érzést, a hazafiság érzését azok, akik politikai haszonlesésből élnek vagy akik még nem tudták fölfedezni azt az álnokságot, amelylyel ezek a haszonlesők elfátyolozzák a tömegek agyvelejét. A nemzeti érzés körül vivott csatában csodálatosképpen a jók és legjobbak, a gondolkozók, irók, tudósok és az ugynevezett magasabbrendüek mind a neologok táborában vannak. Amott, a másikak közt csupa olyan, aki egyebet nem tud, mint azt, amit a Gorkij orosza tud: köpni! Holott köpködéssel semmiféle igazságot még nem lehetett eddig megtalálni s főleg érzéseket nem lehetett dirigálni.

— *a.*

Budapest, szeptember 22.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Szeptember 15-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hirek. *Klotild* főhercegnő és *Mária Dorottya* orleansi hercegné ma délután Bécsből Poprád-Felkára utaztak. — Gróf *Hédervváry* Károly a király személye körüli miniszter a minisztertanács befejeztével néhány napra Hédervárra utazik, onnan pedig Bécsbe tér vissza, — *Ráth* Péter, a kassa-oderbergi vasut vezérigazgatója, aki a vasut magyarországi vonalainak felülvizsgálata végett távol volt a fővárosból, ma ujból átvette hivatala vezetését.

— Lipót bajor herceg Visegrádon. *Bécs*ből jelentik, hogy *Lipót* bajor herceg ma reggel Münchenből odaérkezett s utját Visegrád felé folytatta, ahol néhány napig vadászni fog.

— A miniszterelnök utazása. Gróf *Tisza* István miniszterelnök szombaton este tiz órakor *Békés-Csabán* át *Nagy-Szalontára* utazik, ahonnan párnapi tartózkodásra *Gesztre* érkezik. A miniszterelnök a jövő hó elején családjával állandó tartózkodásra visszatér a fővárosba.

— A beteg szász király. *Drezdá*ból távíratozzák, hogy *György* király több napja légcső- és tüdőgyulladásban szenved és kénytelen az ágyat őrizni. Láza nincs. A mult éjjel köhögés és rövid lélegzete zavarta nyugalmát.

— Majláth püspök bérmautja. *Déváról* táviratozzák: Gróf *Majláth* Gusztáv püspök Hunyadmegyében most kezdette meg körutját. Legelőször *Piskire* utazott, ahol a templomot szentelte fel. Fogadására elébe utaztak *Mara* főispán és *Pogány* alispán. Déván *Kontz* polgármester üdvözölte és a csángók diszes bandériummal jelentek meg. Este a város polgársága a püspök tiszteletére fáklyászenét rendezett és *Imecs* Ignác beszédet intézett a püspökhöz. A bérmálás végeztével a püspök Vajda-Hunyadra utazott.

— Magyar törvényhozók Amerikában. *Washington*ból táviratozzák: Az interparlamentáris magyar csoport tagjai a *Niagara*-vizesés megtekintése után *Buffalo*ból New-York államon át *Albany*ba utaztak s pár órai ott időzés után folytatták utjokat Jersey-City felé. A magyar csoport tagjait *Jersey-City*ben az ottani Magyar társaskör és betegsegélyző egyesület száztagu küldöttsége fogadta, melynek nevében *Nánássy* Lajos elnök üdvözölte lelkes szavakban gróf Apponyi Albertet és a magyar csoport többi tagjait. gróf *Apponyi* Albert megköszönve a szives üdvözletet, nagy hatást keltett beszédében fejtegette, hogy miként egyeztethető össze a kivándorolt magyar ember hazafisága az amerikai magyar állampolgárnak uj hazájához való hűségével. A város megtekintése után, este *Washington*ba utaztak a magyar csoport tagjai. Hosszu kocsisorban vonultak a városba, ahol a magyarok szintén lelkesen fogadták őket. Minthogy a legtöbb állam diplomáciai képviselője *Washington*ban tartózkodik, a különböző államokból ott időző törvényhozók saját államuk követét meglátogatták. *Roosevelt* elnök szombaton délután három órakor fogja fogadni az interparlamentáris magyar csoport tagjait a Fehér Házban. Washingtonból vasárnap utaznak el a magyar képviselők. Egy részük *Baltimoreon* és *Filadelfián* át *New-Yorkba* megy, ahol huszonnyolcadikán fognak hajóra szállani, tulnyomó részben azonban már huszonhetedikén indulnak a bostoni kikötőből a *Cunard*-társaság *Iverma* nevü hajóján Liverpoolba.

— Aranymisés szerzetes. Vasárnap, 25-én mondja el aranymiséjét *Szent-Gotthárdon Lóskay* Bekény, a cisztercita-rend nesztora. Az aranymisén jelen lesz *Vajda* Ödön zirczi apát is.

— Vilmos császár levélpapirosa. A német császár számára most uj levélpapirost készitettek, amely rendkivül diszes. Halványkék szinü, nem fényes, viznyomása a szövés mintáját mutatja. A felső balsarkon a császár monogrammja és cimere van, többszinü nyomással. A birodalmi sast az angol térdszalagrend szalagja köriti, az ismeretes jelmondattal: *Hony soit qui mal y pense.* A diszitésben ott van még a Johannita-rend keresztje, amelynek sarkaiban keresztbe tett marsallbot látható.

— Huszonötéves évforduló. Gróf Andrássy Gyula és Bismarck Ottó herceg ezelőtt huszonöt évvel, éppen szeptember 22-én és 23-án kötötték meg azt a szövetséget, amely Ausztria-Magyarországot meleg barátság kötelékével füzi Németországhoz. Ez a viszony később kibővült azzal, hogy Olaszország is csatlakozott a szövetséghez. A szövetség története különben a következő: A szövetség eszméjét a gasteini találkozáson 1879. augusztus 28-án vetette fel Bismarck. A terv a szeptember 22-iki bécsi találkozáson érlelődött határozattá. Másnap *Bismarck* herceg kihallgatáson volt *Ferenc József* királynál, aki a szövetséghez teljes beleegyezését adta, Bismarck tisztelgését pedig a Hotel Imperialban levő lakásán visszaadta. E szövetség megkötése volt Andrássynak utolsó külügyminiszteri ténykedése. Még ugyanaznap beadta lemondását és helyét báró *Haymerle* foglalta el. E kinevezést a hivatalos lap csak október 8-ikán tette közzé. A szövetségnek Bismarck volt igazi tervezője és megteremtője, kinek azonban e közben tulajdon uralkodójának, *Vilmos* császárnak ellenszegülését kellett legyőznie. A császár ugyanis inkább hajlott az oroszbarát politika felé és csak röviddel azelőtt volt találkozása Alexandrovoban *Miklós* cárral. Bismarck már kabinetváltsággal fenyegetőzött és csak erre nyerte meg császárja beleegyezését. Az osztrák-magyar szövetségnek Németországban *Lajos* bajor király volt egyik legfőbb előmozditója.

— A szultán állapota. Az utóbbi napokban azt hiresztelték, hogy a szultán beteg s hogy a baja gyógyithatatlan. E hiresztelésekkel szemben a *Neue Freie Presse* a legilletékesebb forrásból értesül, hogy a szultán teljesen jól érzi magát s a hiresztelések alaptalanok.

— Uj bárók. Mint félhivatalosan jelentik, a király gelsei *Guttmann Ödön, Vilmos, László* és *Aladár* nagyiparosoknak és nagybirtokosoknak az *örökös magyar bárói méltóságot* adományozta *gelsei* és *beliscei* előnévvel. Az erre vonatkozó legfelsőbb elhatározást a hivatalos lap holnapi száma közli. A Guttmann-családnak ez a kitüntetése nem meglepetés, hónapok óta szállongatnak róla a hirek és senki sem talált bennük semmi valószinütlent. A köztudatban ez a család amugyis megkülönböztetett helyet foglalt el, nemcsak mérhetetlen gazdagságánál, hanem közszereplésénél fogva is, amely épp oly jelentős a dologiakban, amilyen szerény egyénileg. A gelsei Guttmannok magyar tipusai az európai szellemü, nagyarányu ipari és mezőgazdasági vállalkozóknak. Valósággal uttörő munkát végeztek, iparágakat teremtettek meg, amelyek tökéletesség dolgában tulszárnyalták a külföldieket, elvitték a magyar ipar hirét tengerentulra. Tisztelet és elismerés érte a négy testvért a társadalom minden rétegében s közéleti érdemeiket eddigelé is a magyar és a külföldi kormányok és államfők kitüntetései ismételten honorálták. A gelsei Guttmannoknak megérdemelt hely jutott tehát azok sorában, akiket a királyi kegy magas rangra emel.

— Kara Gyorgye. Ezelőtt százesztendővel ágyuk dörgése hirdette a szerb határokon, hogy Kara Gyorgye, a tegnap megkoronázott Péter király őse veri a törököket. Petrovics György, az egyszerü disznókereskedő 1804-ben állott a török uralom ellen fellázadt szerbek élére s attól kezdve félelmetes fogalommá vált az ozmán hadak előtt a Kara Gyorgye személye. Ő maga volt a győzelem és a szabadság. Hálás nemzete még a háboru tartama alatt fejedelemmé választotta és ő becsülettel és egyszerüen viselte méltóságát haláláig. Becsület, egyszerüség és félelmesen erős akarat voltak a jellemző tulajdonságai. Ő volt az, aki a saját öccsét felakasztatta, mert egy leánynyal gyalázatosan bánt. Anyjának pedig megtiltotta, hogy sirjon a fia halálán. Ilyen volt Kara Gyorgye.

— Jótékony adomány. *Fiumé*ból táviratozzák, hogy a Whitehead nevü torpedógyár, elhunyt társtulajdonosa, gróf *Hoyos* emlékére, 5000 koronát adott városi jótékonycélokra.

— Merénylet egy magyar iskola ellen. Egy szerémi ujság azt jelenti, hogy *Vukováron* tegnap éjjel *ismeretlen tettes petroleumba mártott papirossal fel akarta gyujtani az ottani magyar népiskola tetőzetét,* de a tüzet észrevették és csakhamar *eloltották.* Kétségtelen, hogy a merénylő Strossmayer tanitványai közül való és azért sajnálatos, hogy a horvát hatóságok futni engedték. Elvárjuk, hogy a botrányos ügynek ezzel még nincs vége és a vukovári rendőrséget rá fogják szoritani a merénylő legerélyesebb üldözésére.

— A Lucia-barlangban. A napokban három merész turista, *Papp* Gábor szász-sebesi, *Hentz* József topánfalvi állami tanitók és *Molnár* Ödön volt polgári iskolai tanár, *Jókai* Mórnak *A szegény gazdagok* cimü müvében leirt *Lucia-barlang* belsejének kikutatására indult, mely *Topánfalvától* félórányira az alsófejérmegyei *Szohodol* község határában az Aranyos-folyó jobb partján fekszik. A kutatóknak siker jutalmazta fáradságos vállalkozását, mert igen érdekes felfedezésre jutottak. A barlangba való hatolásukat és az ott talált érdekességeket a következőképpen beszélik el:

Reggel 8 órakor mentünk be a barlang előcsarnokába, mely állitólag *Fatia Negra* pénzverdéje volt és hol nyáron át több turista megfordul, de 25—35 méternél beljebb még ezideig senki sem hatolt. Az előcsarnokból egy mélységbe jutottunk, hol létra és kötelek segitségével 8—10 méter magas nyiláson át egy másik üregbe ereszkedtünk be a mészvizes és csucsos falon. Itt friss embernyomokat találtunk, hol a közelmultban kiváncsi kirándulók járhattak és kik e helyig megelőztek bennünket, de tovább ők sem tudtak hatolni. Mi eléggé felszerelve, beljebb igyekeztünk. Most következett az a hely, hol évszázadok, sőt talán *évezredek óta élőlény nem járt.* Az utóbbi mélyedésben egyikünk a mészboltozat és föld összeérésénél alig félaraszny nyilást vett észre, holl tollvastagságu cseppkőképződmények voltak láthatók. Elhatároztuk, hogy itt nagyobb nyilást vájva, tovább megyünk, mert a szük nyilás nem volt elegendő egy emberfejnek sem. Kapargálva, köveket elhányva, társunk négy métert haladt beljebb a földön csuszva, midőn 80—100 köbméterü ürbe jutott. Hasonlóan hatoltunk be mi is. És most előttünk állott *egy természeti szépségben fenséges látvány.* A földön, *mint a katonák, sorakoztak a cseppkőképződmények,* a falakon hasonlóan *szebbnél-szebb alakulatok.* A barlang tele van különböző állatok csontjaival, melyekből egy pár vastag lábezárcsontot, szemfogat, állkapcsot, egy barlangi medve- és antilop-koponyát hozhattunk ki nagy fáradsággal. Mintegy két órát tartózkodtunk a barlangban és még tovább is hatolhattunk volna, ha ugy szerszámokkal, mint világitó szerekkel kellően fel lettünk volna szerelve. A napokban előkészülve, tovább folytatjuk a kutatást. A kutatók még nem állapitották meg, hogy minő állatok csontjai vannak még a barlangban és mely korban éltek, de annyi bizonyos, hogy ma már nem létező állatok maradványai.

— A magyar iparért. A késmárki állami polgári és felső kereskedelmi iskola kara még a mult év végén elhatározta, hogy a magyar ipartámogatás végett meghonositja a tanulók között az egyforma polgári szabásu ruhaviseletet és a szükséges kelmét, bélést és egyéb hozzávalókat kizárólag hazai gyárakból szerezteti be. E végből a tanári kar még az értesitőben felhivást intézett a szülőkhöz, kérve őket, hogy gyermekeiknek Késmárkon csináltassanak ruhát, mert tömeges vásárlásnál olcsóbb ruhához jutnak és e mellett a magyar ruha emeli a tanuló nemzeti és baráti együttérzését. A tanári-testületnek sikerült az eszmét megtestesiteni és jövőre kiterjeszti támogatását a kalap- és bőriparra is.

— A leobeni tragédia. Pár hónappal ezelőtt történt, hogy Leobenben agyonlőtte magát *Hervay* Ferenc kerületi főnök, mert a feleségét, akiről csak akkor tudta meg, hogy kalandos multu asszony, letartóztatták. Mint most Leobenből jelentik, Hervaynét tegnap a vizsgálati fogságból a törvényszéki kórházba szállitották, ahol elmeállapotát fogják megvizsgálni.

— Bácsország. Politikai és szépirodalmi képes hetilap jelenik meg október 1-én Szabadkán *Bácsország* cimen. A lapnak, melyet dr. *Csillag* Károly fog szerkeszteni a legelőkelőbb fővárosi és vidéki irók gárdájából kerültek ki munkatársai.

— Hajsza az adósok ellen. Másfél év előtt inditottak mozgalmat a budapesti cipészek a rossz fizetők ellen. Akkor a fantasztikus vörös kocsi tervét találták az egyedül üdvözitőnek, nagy riadalmat keltve azok között, akiknek vaj volt a fején. Ez az idea azonban igen komplikáltnak és egyuttal igen együgyünek mutatkozott. S az adósok népes csapatának örömére ugy temették el nemsokára azt az ötletet, mint a családi képeken a vadászt az erdő vadjai. Akkor egy ideig csönd volt. De a derék mestereket szurta a csib és erővel pellengérre akarták állitani roszszul fizető megrendelőiket. Az uj módot a szabók találták fel: a vörös kocsi után jött a fekete könyv ideája. És a szabók már nagyobb energiával nyultak az ügyhöz és nemrégiben már meg is jelent a fekete könyv, egy silány kis füzetecske, pár száz névvel. A budapesti példa feltüzelte a szegedi férfidivatáru kereskedőket és cipészeket és ők is adoptálták a fekete könyv ideáját. Hanem mint afféle jóvérü vidéki emberekhez illik, egy lépéssel még tovább is mentek. Elhatározták közös értekezleten, hogy az ország összes ipartestületeit fel fogják szólitani arra, hogy közös költségen olyan ujságot adjanak ki, amely az ország minden rossz fizetőjének nevét hozná. Ezt az ambiciózus mesterek el is határozták. Csakhogy épp ebben a pillanatban beütött a menykő. Egy budapesti ügyvéd, akit a szabók kiirtak a fekete könyvükbe, nyomtatvány utján elkövetett becsületsértés és rágalmazás cimén pört inditott a fekete könyv szerkesztői ellen, s kétségtelen, hogy e panaszra a fekete könyvet el fogja kobozni a rendőrség. Igy hát zátonyra jutott az uj idea is. Most talán majd azt határozza el valamelyik ipartestület, hogy a rossz fizetőkkel zöld frakkot viseltet. Az előbbi két ötletnél ez sem bolondabb.

— Ősrégi hajó. *Kopenhágá*ból jelentik: *Tönnsberg* norvégiai város mellett a tengerparton egy ősrégi hajó romjait ásták ki a földből. Megállapitották róla, hogy még a Wikingek idejéből származik. Ámbár a teljes kiemelése után sokkal kisebbnek bizonyult, mint amilyennek gondolták, de viszont szokatlanul gazdag ornamentikájával az eddig talált összes ősnormann hajókat felülmulja. Az érdekes leletet részekre bontják és valamelyik muzeumban ismét összeállitják, mert egészben nem alkalmas a szállitásra.

— A Tanitók Hunyadi-Házának felavatása. Szeptember 30-án avatják fel Kolozsvárott a *Tanitók Hunyadi-Házát* a Magyarországi Tanitók Országos Bizottságának diszgyülése és az Eötvös-alap rendkivüli közgyülése keretében. A Hunyadi-Ház a második főiskolai internátus tanitók fiai részére s ez idén már 80 tanitó fiát látja el részben dijmentesen otthonnal.

— Egy énekesnő öngyilkossági kisérlete. *Carelli* Emma, neves olasz énekesnő, aki *Mochi* Walter milanói szocialistavezérrel tegnap négy szublimátlabdacscsal öngyilkossági kisérletet követett el, mert *Sonzogno*, a *Lira-szinház* igazgatója felmondotta a szerződést. A felmondás oka az, hogy *Mochi* kiváló részt vett a legutóbbi olasz sztrájkmozgalomban.

— Külföldi orvosok látogatása. Az utóbbi időben több kiváló orvos-tanár járt Magyarországban orvosi intézményeink tanulmányozása céljából. Nemrég dr. *Angel* Pulido, Spanyolország szenátora és v. egészségügyi főnöke tartózkodott Budapesten és egy héten keresztül tanulmányozta intézményeinket. Azóta cikksorozatot is irt Spanyolország legelső orvosi lapjában az *El Siglo Medical*ban Budapestről, s cikkében az őszinte bámulat hangján emlékszik meg intézeteinkről és kórházainkról. Pár napja dr. *Kikucsi*, osakai orvos, a *tokiói* egyetem belgyógyászati tanszékének asszisztense idózött a fővárosban s főképp a bakteriológiát tanulmányozta. A tokiói orvos meglátogatta *Korányi* és *Tauffer* pofesszorok klinikáját, *Herczel* tanár kórházi osztályát, a *Selle*i-féle ambulatóriumot, *Pertik* és *Hőgyes* professzorok ujonnan épült modern kórtani intézetét és *Detre* tanár bakteorológiai intézetét, mely utóbbiban néhány nap óta részt vesz a laboratóriumi munkálkodásban.

— A kivándorlás és az amerikai hatóságok. A belügyminiszter valamennyi törvényhatóságot körrendeletben figyelmezteti arra, hogy az amerikai bevándorlási hatóságok a bevándorlók bebocsátása elé napról-napra ujabb nehézségeket görditenek. Ujabban minden bevándorlót, akinek utazási jegyét valamely ottlakó rokona vagy ismerőse fizette meg, vagy akinek utiköltségeihez bárki valamivel hozzájárult, egy külön bizottság vizsgálat alá veszi és csak akkor bocsátják be a szárazföldre, ha bebizonyul, hogy a bevándorló nem fog községélyre szorulni. E rendszabály alól csak azok a kiskoru gyermekek, kiknek viteldiját a szülők fizették és azok a nők vannak kivéve, akiknek viteldiját a férjük fizette. A vizsgálat cimén mindenkit, aki Amerikába előre váltott jegygyel jön, a vizsgáló állomáson napokon át visszatartják, amig a vizsgálat kellemetlenségein át nem esik. A miniszter ennélfogva felhivja a törvényhatóságokat, hogy figyelmeztessék a lakosságot, hogy lehetőleg kerüljék az előreváltott jegyekkel való utazást. A belügyminiszternek egy másik rendelete, amely valamennyi járás főszolgabirájához, a rendőrkapitányokhoz és a községi elöljáróságokhoz van intézve, megengedi a kivándorlóknak, hogy abban az esetben is, ha utlevelükben utirányul Hamburg vagy Bréma van megjelölve, Fiumén át utazhassanak.

— Házasság. Csütörtök déli 11 órakor tartotta a családi gyászra való tekintettel teljes csendben *Szabó* Arthur épitési vállalkozó a Bakács-téri plébániában esküvőjét *Schuler* Jolánnal, Schuler Imre törvényhatósági bizottsági tag, a fővárosi közraktárak igazgatójának leányával. Az esketési szertartást Baán Sándor plébános-helyettes végezte.

— Uj keresetmód. Néhány nappal ezelőtt Párisban egy bérkocsi elütött egy kerékpározó fiut. A kocsis lovai közé csapott és eltünt. A fiu, aki könnyü sérüléseket szenvedett, jóformán azt sem tudta, hogy milyenfajta volt a kocsi, amely elgázolta. Néhány nap mulva azonban apja a következő levelet kapta:

Uram!

Tudom ki volt a kocsis, aki elgázolta a fiát. Jelen voltam az esetnél is és minden mozzanatát ismerem. Ha akarja, tanuskodom a mellett, hogy az egész felelősség a kocsist terheli.

Az apa tudakozódott a levél küldője iránt és megtudta, hogy az illető mesterségképpen üzi a tanuskodást. Egész nap jár-kel az utcákon, keresi az ilyen eseteket és egy aranyért ugy tanuskodik, mint a karikacsapás.

— A könyvkötők sztrájkja. A könyvkötő ipartestület tegnap este népes gyülést tartott, amelyen *Molnár* Mihály elnöklésével megvitatták a könyvkötő-ipar mai helyzetét. Konstatálták, hogy a könyvkötő-ipar a legsulyosabb válsággal küzd. Az árak oly kicsinyek, hogy a legtöbb munkaadó örülhet, ha kész kiadásait behozhatja, üzemét fönntarthatja, drága hitelü váltóit törleszthetí. Az ipartestület beszerzett statisztikai adatokból konstatálta, hogy Magyarországon átlag a munkások husz százalékkal nagyobb munkabért kapnak, mint a külföldön, a segédmunkások helyzete pedig hasonlithatatlanul kedvezőbb, mint külföldön. Konstatálta azt is, hogy a mostani sztrájkra semmi néven nevezendő józan ok nem volt. Mivel a sztrájk által a munkaadók legelemibb életfoltételei vannak megtámadva, elhatározták, hogy *az egész vonalon megszüntetik a munkát*, s ha a sztrájk egy bizonyos időre meg nem szünik, *elküldik összes munkásaikat.*

— Különös villámcsapás. A napokban hatalmas záporeső vonult végig *Tordán*. Ötöra lehetett, midőn erős menydörgés rázkódtatta meg a levegőt. A villám *Kis* Árpád tordai lakos házának kéményébe csapott be, onnan a mennyezeten keresztül a szobába futott, hol, mint a lakók mondják, egyideig a földön forgott, azután pedig mint egy bomba, szétrobbant és az ablakot összetörte, a ház vakolatát több helyen lehántva, eltünt. A szobában ülőknek semmi bajuk sem történt, csak a nagy dörgéstől és a fojtó kénszagu füsttől szédültek meg kissé. Ugyanaz a villám a szomszédos házba is becsapott és ott már nagyobb pusztitást vitt véghez, mert a ház falának nemcsak vakolatát szórta le, hanem annak utcafelőli falát kettéválasztotta és egy nagy nyilást ütött rajta. Azonkivül az ablakokat is összetörte, azokat rámástól kiszedte helyükből és a zsindelytetőt átszakitva, a házat meg is gyujtotta, de a tüzet idejében eloltották.

— Korcsma a tordai hasadékban. *Tordá*ról irják nekünk, hogy a pénzügyigazgató az idegenek kényelmére a hires *tordai hasadék*ban italmérést engedélyezett és nemsokára meleg eledellel is szolgál a korcsmáros. A hideg, vad szél, amely végig szokott vágtatni a tordai sziklás hegyek közt, gyaluforgácsból készült cégért tépáz meg tehát a regés tordai-hasadékban, ahol a monda szerint Szent László királyunk imádságára nyilt meg a hegylánc, hogy megmeneküljön az üldöző kunok elől. Bámul ott minden, a vad madarak, a cifra páfrányok, a mókus, a róka, a medve s alighanem elégedetlenkednek az Erdélyi Kárpátegylet gondoskodása miatt, amely felveszi kiméletlen civilizációjával az ő csendes birodalmukat. És bizony van ezen elgondolkozni való. Ahová a naiv, ájtatos nemzeti megemlékezés járult eddig, most hangos országuttá vedlik. A szent király lova nyomaiban most majd kis székely és oláh vásáros lovak vonszolják a terhes szekereket s hangos, berugott vásárosok rekedt nótázása és rossz cigány cincogása rontja az erdő harmóniáját, amelybe egykor László király ájtatos imádsága csendült bele. Ez a civilizáció! Egyik helyen elsöpri a utszéli csárdát s angol hotelt plántál a helyébe, máshol elhelyezi a csárdát, ahol a vályogfalak is százados fejlődés bástyáiként uralkodnak! Ez a csárda az első őrszem, amely mögött még tán messze van a sereg, de amelynek jöttére ideges lázzal lesz tele az atmoszféra. Egy-két hét vagy hónap vagy év s expresszvonat robog a legendás paripa után, amely lehetetlen legenda-anyag ugyan, de sokkal biztosabb a legszentebb király fohászánál is.

— Gyilkosság Nyitrán. *Nyitrá*ról jelentik, hogy *Grósz* Manó gazdag háztulajdonost, aki nagyon visszavonultan élt, ma reggel ágyában véres nyakkal, halva találták. A meggyilkolt ember szobájában nagy rendetlenség van. A nyakán erős és véres horzsolás látszik, amely az orvosok véleménye szerint kötéllel való megfojtás eredménye. A meggyilkolt ember holttestét ma délután boncolták föl és megállapitották, hogy *Grószt csakugyan ugy fojtották meg*, még pedig az ágya alatt talált vékony zsinórral. A lakás leltározása alkalmával megtalálták vagyoni állására való feljegyzéseit. Eddig találtak 22 takarékbetéti könyvecskét *108.600 koronaértékben*, pénze nyitrai intézeteknél van elhelyezve, egy könyvecskéjét azonban, amely 5000 koronára szól egy nagytapolcsányi banknál és a kimutatásban fel van tüntetve, nem tudták megtalálni. Most rendezik sok ezer koronára rugó értékpapirjait és egész köteg váltóját. A tettesnek nyoma sincs. A város izgatottan tárgyalja a bünügyet, amelyet egy utcai szobában követtek el.

— Tolvajvilág. Kölcsei *Kende* Matild földbirtokosnő Pipa-utca 6. számu lakásában betörők jártak s tömérdek értékes holmit vitek magukkal. — A rendőrség letartóztatta *Supicza* Félix napszámost, aki egy költözködés alkalmával több értékes holmit lopott. — Letartóztatták még *Klézli* Gyula rovott multu cipészségédet, aki már ötször volt büntetve lakásfosztás és lopás miatt s az utóbbi időkben elkövetett lakásfosztogatásokban is közreműködött. Klézli tegnap estefelé a Teleky-téren beállitott egy öcskavas kereskedőhöz és megvételre kinált egy nehéz értékes vasalót. Amikor az öcskavas kereskedő a kezébe vette a vasalót, fájdalmasan kiáltott fel. A vasaló ugyanis még tüzes volt. A kereskedő előtt gyanus volt a dolog, rendőrt hivott és ekkor derült ki, hogy *Klézli* a vasalót egy Népszinház-utcai ház folyósójáról lopta el, ahová a cseléd tüzesedni tette ki. A rendőrségen azután kiderült a notórius lakásfosztó egész bünlajstroma.

— Léghajófelszállás. A *Lipót Szalvátor* főherceg védnöksége alatt álló *Magyar Aeroklub* október hó 2-án délelőtt 10 órakor rendezi a második ünnepélyes felszállást a Tattersalltelepről. Ez alkalommal is több automobil fogja a klub léghajóját üldözőbe venni.

— Letartóztatott anarchista. A trieszti rendőrség ma éjszaka az olasz rendőrségek megkeresésére letartóztatta az urbinói Nazareno *Santit*, aki Triesztben gyümölcskereskedéssel foglalkozott, tulajdonképpen azonban veszedelmes anarchista. Santit kiszolgáltatják Olaszországnak.

— **Aranyos-Maróth hálája.** *Aranyos-Maróth* város képviselőtestülete ma tartott közgyülésén gróf *Tisza* István miniszterelnököt, *Lukács* László pénzügyminisztert és *Plósz* Sándor igazságügyminisztert diszpolgárokká választotta. *Aranyos-Maróth* e határozatával háláját akarta leróni a pénzügyi kormány ama rendelkezéseért, melylyel a pénzügyigazgatóságot *Lévá*ról a megye székhelyére, *Aranyos-Maróth*ra helyezi át.

— **Czihar főhadnagy tragédiája.** Az már nem ujság, hogy Ausztriában nem fér meg cseh és német s ugyancsak mérges a köztük való politikai harc. Most olyan esetet jelentenek Bécsből, amely a cseh-német agyarkodásnak a hadseregben való elharapódzását is bizonyitja. Egy *Czihar* nevü főhadnagy, akit nemrégiben helyeztek át Leitmeritzből Galiciába, agyonlőtte magát. Ennek az öngyilkosságnak az előzményeiről ezt irják: Czihar főhadnagy kevéssel ezelőtt még vezérkari tiszt volt. Ez év elején utazása közben egy josefstadti, tisztekből álló asztaltársaságnak egy sörárjegyzéket küldött, egy négysoros epigrammával, amelyben a német szót és a német dalt magasztalta. A sörárjegyzéket az asztaltársaság törzsasztala mellett a falra kifüggesztették. Kevéssel azután valaki bepiszkitotta a falon függő árjegyzéket és ezt a szót irta rá: *Pfuj!* Keresték a tettest és megtudták, hogy egy *cseh* vadásztársaság, amelyben josefstadti tisztek is voltak, követte el a dolgot. A német tisztek segédeik utján magyarázatot kértek a csehektől, akik azonban azt mondták, hogy a dologban semmi részük sem volt. Közben a cseh sajtó is megtudta a dolgot, zajt ütött s az ezredparancsnokságnak közbe kellett lépnie. A hadtestparancsnokság méltányolta a német tisztek eljárását és az *ismeretlen* cseh tettest megrótta. A csehek ekkor keresztülvitték, hogy Czihar főhadnagyot *Mostivielki*ebe, egy nyomorult galiciai fészekbe helyezzék át. Ezzel a főhadnagy, akinek ezzel örökre el volt vágva a karriérje, a vezérkarba nem kerülhetett vissza, az előléptetésben is hat-nyolc évre visszavetette a büntetésből való áthelyezés. Ezen való elkeseredésében lőtte agyon magát.

— **Halálozás.** *Katona* Bélát, a korán elhunyt koronaügyészhelyettest e hó 24-ikén délután 3 órakor temetik Kecskeméten. A rabsegélyző egyesület külön gyászjelentést adott ki elnöke elhunytáról.

Csikménasági *Ménasági* János földbirtokos nyugalmazott vármegyei utbiztos, 48—49-iki székely huszárőrmester élete 83-ik évében Egerbegyen elhunyt.

— **Megszökött üzlettárs.** A budapesti büntető-törvényszék vizsgálóbirája elfogató-parancsot adott ki *Madaler* Ferdinánd mecklenburgi születésü 32 éves technikus ellen, aki májusban a Damjanich-utcában, majd később a Kerepesi-uton egy grammofon- és fonográf-lemezelárusító üzletet nyitott *Schlier* Mátyás házmester és *Schlesinger* Ferenc ügynök pénzbeli hozzájárulásával. Azzal nyerte meg üzlettársait, hogy a lemezek tökéletesitése tekintetében van egy találmánya. A napokban az üzlet berendezését potom áron elvesztegette és megszökött. Schlier ezer koronát, Schlesinger kétezer koronát vesztett. Madaler sovány, csontos termetü, arca halavány, haja szőke, feje teteje kopasz. A rendőrség keresi.

— **Tetőtüz.** A Dob-utca 10. szám alatt lévő Wodianer-féle házban ma délután tetőtüz pusztitott. A hatalmas kétemeletes épület jobb szárnyában keletkezett a tüz. Két, a házban lakó diák vette észre, hogy az épület jobb sarkának tetőzetéből sürü füstgomoly tör elő. Föllármázták a házat s értesitették a dologról a tüzőrséget. Hamarosan kivonult a központi, VIII. és V-ik kerületi, továbbá az önkéntes tüzoltóság s Blaschnek segédtiszt vezetése mellett hozzáfogott a tüz oltásához, ami egy órai munka után sikerült is. A tetőzetnek körülbelül egy ötödrésze égett le, a többit sikerült megmenteni a tüzoltóknak. A tüz keletkezési okát nem tudják, de valószinü, hogy a kéménytől támadt a veszedelem. A rendőrség a tetőzet átázása miatt a második emeletről két lakást kiköltöztetett. A tüzvizsgálatot holnap tartják meg.

— **Betyárvilág.** *Pécs*ről táviratozzák: *Deutsch* Miksa Montenuovo herceg gyulai puszta*jának* bérlője tegnap este érkezett meg nejével Bécsből Pécsre s onnan kocsin folytatta utját Gyulára. Utközben hat revolverrel felfegyverkezett utonálló agyonlövéssel fenyegetve, megállitotta kocsiját s arról egy kis böröndöt, mely *1500 korona készpénzt és 9000 korona értékü értékpapirt és ékszert tartalmazott*, elvittek. Az eddigi nyomozás eredménytelen; a gyanu egy nemrégiben elbocsátott kocsisra irányul.

— **A Tisztviselők Országos Egyesületének** választmánya tegnap délután ülést tartott *Rakovszky* István, az állami számvevőszék elnökének elnöklete alatt, melyen igazgatóvá *Festetich* Géza székesfővárosi tanácsjegyzőt, könyvtárossá *Réthy* Pál eddigi pénztárost választották meg. A leköszönt *Töltéssy* István igazgatónak és dr. *Kerntler* Kálmán és dr. *Knapp* Aurél könyvtárosoknak buzgó működésükért a választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Dr. *Kortka* Antal alelnök előterjesztésére a választmány kimondotta, hogy az egyesület könyvtárát az uj könyvtárnoknak leendő átadás idejére, október hó 3-ától 15-ig bezárólag zárva tartja. Az egyesület 30 uj tagot vett fel. Az üresedésben lévő pénztárosi állást a választmány legközelebbi ülésén töltik be.

— **Lövöldözés egy hajón.** *Nápoly*ból jelentik: Midőn a *Hamburg American Line „Princ Oskar"* gőzöse nyilt tengeren volt, egy Ramolo *Alcivar* nevü mexikói ember több revolverlövést tett és megsebesitette Max *Dugge* hajóskapitányt és egy amerikai embert. A sebesültek nincsenek veszedelemben. A tettest elfogták, mikor a gőzös Nápolyba érkezett.

— **Ezernyolcszáz kivándorló.** *Fiumé*ből táviratozzák, hogy az *Ultonia* kivándorlási gőzös ma *Fiumé*ből *New-York*ba indult. A hajón 1800 kivándorló és 87 első osztályu utas van.

— **Gyilkosság a bugaczi pusztán.** *Kecskemét*ről irják: A város tulajdonát képező *bugaczi pusztán* alkalmazott *Sáfár* László számadógulyást bojtárja, *Herczeg* Mihály ma hajnalban egy furkósbottal agyonütötte. A számadógulyás régi, egyik legérdekesebb alakja volt a bugaczi pusztának, aki még élénken emlékezett a régi pusztai világra. A 20 éves gyilkost a pásztoremberek elfogták. Tettének okául azt adja elő, hogy a számadógulyás mulasztásért megfenyitette.

— **Kórház lupusz-betegek számára.** A jövő hónap tizenötödikén Bécsben uj, modern kórházat nyitnak meg, amelyben kizárólag lupuszbetegeket fognak gyógykezelni. A kórházat, melynek élén dr. *Láng* Ede bécsi egyetemi tanár áll, jótékony alapitványokból tartják fenn. Az alapitók között a királyi család néhány tagja is szerepel.

— **A rossz fiu.** *Klapka* Géza 20 éves óratokkészitő már sok bánatot okozott a szüleinek. Legutóbb mostoha apjától, *Andicska* Károly asztalosmestertől ezer korona értékü ruhát és egyéb holmit lopott el. A szekrényeket feltörte s a lopott tárgyakat Soroksári-utca 59. számu lakásukról az ablakon át kidobta, ahol már várt jó barátja, *Szalay* János vámügynök gyakornok. A lopott holmit azután elzálogositották. *Szalay* Jánost a rendőrség letartóztatta. *Klapka* Géza meg bujdosik. Erős termetü, arca kerek, sápadt, haja barna, bajusza nincs, dadogva beszél. A rendőrség nyomozza.

— **Női iparegyesület.** A sulyos gazdasági helyzet találékonynyá teszi az embereket s ma már ott vagyunk, hogy a nők is iparegyesületet alapitanak. Az első ilyen kisérlet Szabadkán történt, ahol néhány héttel ezelőtt mozgalmat inditottak ebben az irányban. Az alakitandó egyesület céljául az tüzte ki, hogy város elhanyagolt iparát föllenditsék és háziipari foglalkozást juttassanak a szegénysorsu nőknek munkaközvetités és oktatás utján. A dicséretes mozgalom eredményre vezetett. Az egyesület megalakult és már meg is kezdte működését.

— **Életuntak.** *Zimmer* Sándor 24 éves magánhivatalnok eltünt szüleinek a Kertész-utca 48. számu lakásáról. Levelet hagyott hátra, amelyben bejelenti öngyilkosságát. Bünhödni akarok — ugymond levelében — összes hibáimért. A rendőrség keresi. — *Jokkarzimmermann* Ferencné született *Bakos* Lidia házmesterné a Dévai-utca 13. számu lakásán lugkőoldatot ivott. A Rókusban ápolják.

— **A Háztartás.** A magyar gazdasszonyok egyetlen közlönye, október elsejétől ismét alapitója, *Kürthy* Emilné tulajdonába és kiadásába megy át. A már tizéves, s háztartási kérdésekben nélkülözhetetlen lap szerkesztését ezentul is Kürthy Emilné fogja vezetni. — A *Háztartás* előfizetési ára, ugy mint eddig, negyedévre 3 korona, mely összeg az uj kiadóhivatalba (Budapest, VIII. ker., József-körut 31/B) küldendő.

— **A háremből megszökött hercegnő.** Párisból táviratozza tudósitónk, hogy *Cheret* hercegné, Hilmi pasa leánya, aki tudvalevőleg megszökött *Samy* herceg háreméből s most Párisban tartózkodik, Lujza hercegnő példájára, a francia sajtóhoz fordult támogatásért, mert állitólag a török hatóságok üldözik.

— **A kocsis kalapja.** A *párisi* rendőrség a napokban letartóztatott egy fiatal embert, aki egy görbe éjszaka után hazamenet, széles jókedvében lekapta egy bérkocsis kalapját és elszaladt vele. Minthogy a fiatalember tehetős családból való és vagy ezer frank volt nála, csekély birság ellenében elbocsájtották. A kalap persze a rendőrségen maradt. És most következik a dolog érdekes része. A rendőrtisztviselő ide-oda forgatta a meglehetősen viharedzett kalapot, amikor egyszer csak szemébe ötlik egy ezerfrankos bankjegy csücske, amely a kalap béléséből kikandikált. Alaposabb vizsgálás után öt darab ezerfrankost találtak a kalapban. A számaikból kitünt, hogy egy öt esztendővel ezelőtt történt lopásból származnak. Erre természetesen a kocsist faggatták, aki azonban tagadta, hogy a pénzhez valami köze volna. Állitólag nem is tudott róla, hogy olyan értékes kalapot viselt évekig a fején.

— **Két évig a viz alatt.** Majdnem két esztendővel ezelőtt, 1902. december 29-ikén történt, hogy *Nemes* Mihály ötvenéves bágyoni lakos hazulról eltünt. Keresték mindenütt, de nem tudtak nyomára jutni. *Nemes* többször panaszkodott, hogy a nagy nyomort nem tudja elviselni. Holttestét csak most találták meg az Aranyos folyóban.

— **Vidéki hirek.** A nyitrai törvényszéki palotába ma valaki az falakon keresztül revolverrel belőtt és a golyó egy telekkönyvi hivatalnok füle mellett sivitott el. A tettes kideritése iránt megindult a vizsgálat. — *Torda-Aranyosvármegye* jegyzői karának egyik érdemes tagja, *Tódor* János oláhdellői körjegyző a napokban ülte meg hivatali szolgálatának negyedszázados jubileumát.

— **Az épitőmunkások kizárása.** *Pucher*, *Kauser*, *Jakabffy* s *Havel* épitészek az épitőmunkások kizárása dolgában ma megjelentek *Lánczy* Leó udvari tanácsosnál, a Budapesti kereskedelmi és iparkamara elnökénél, aki a nevezetteket *Thék* Endre királyi tanácsos, kamarai alelnök jelenlétében fogadta. Lánczy udvari tanácsos ugy a miniszterelnöknek, mint a kereskedelmi miniszternek jelentést fog tenni az ügy állásáról.

— **Letartóztatott magánhivatalnok.** A rendőrség tegnap letartóztatta *Nyitray* Lajos 30 éves magánbivatalnokot, akit a törvényszék különböző csalások és szélhámosságok miatt körözött. Nyitray egy kisebb banknak volt a hivatalnoka. Költséges passzióira azonban kevés volt a fizetése és rájöttek, hogy különböző szabálytalanságot követett el. Nyomban elcsapták. A fiatalember azóta elzüllött. Többször volt már büntetve és alig szabadult a börtönből, folytatta apró szélhámosságait.

— **A Dunagőzhajózási Társaság** igazgatósága holnap 23.-án délelőtt 10 órakor a budapesti Rudolfrakparton egy partie nedves kendert nyilvánosan elárveréztet.

— **Rendőri hirek.** *Loretz* Endre szappan- és gyertyagyárának a Gyep-utca 41. számu pinceraktárában ma kigyuladt a felhalmozott zsiradék. Nyomban értesitették a tüzoltóságot s a IX-ik kerületi és központi őrségek gyorsan eloltották a tüzet. — A rendőrség letartóztatta *Tóth* József mészárossegédet, aki a mult hónap végén a Haller-utcában megszurkálta s azután kirabolta *Oláh* István asztalost. — *Zöldy* Imre szobafestő ma a Dohány-utcában biciklijével nekiment egy teherkocsinak s a kerekek keresztülmentek a derekán. A Rókus-kórházba vitték. — Egy állitólag *Vadassy* Margit nevü fiatal nő ma a Rákóczy-tér 2. szám alatt lévő

gyógyszertárban örülési rohamában felkapott egy csomagot s azzal bezuzta az üvegajtót. A Lipótmezőre vitték.

(x) **A kecskeméti barackpálinka.** Az utolsó évtized alatt az *Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság* kecskeméti szeszfőzdéjében égetett barackpálinka nagy elterjedtségnek és közkedvetségnek örvendett. Eme 1880 óta fennálló gyár most adta ki *Barack-hirdető* cimü árjegyzékét, mely az érdeklődőknek kivánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

Két egyházkerületi gyülés.

Budapest, szeptember 22.

A bányai ágostai evangélikus egyházkerület ma folytatta és be is fejezte tanácskozásait. A közgyülésen ezuttal is *Zsilinszky* Mihály kerületi felügyelő és *Sárkány* Sámuel püspök elnököltek. Folytatták a tanügyi bizottság jelentésének tárgyalását. Ennek során többen hangoztatták a nemzeti irányu theológia kiépitésének szükséges voltát. A kérdés fölött hosszabb vita támadt, amely kiélesedett akkor, amikor az egyik lutheránus pap felszólalásában azt hangoztatta, hogy az *első a vallás és csak azután következik a haza.* A gyülés nagy többsége erélyesen tiltakozott a szónok véleménye ellen. A közgyülés végre kimondta, hogy az egyház szegényes anyagi viszonyai egyelőre még nem engedik meg, hogy a theológia fölállitásának tervével foglalkozzanak. Folytatása volt az antalfalvi esetnek is, amelyről tegnap megemlékeztünk. Ismeretes, hogy negyvenkét lelkész pályázott az antalfalvi lelkészi állásra. Ezek között többen voltak, akik pánszláv érzelmeikről ismeretesek. *Kramár* esperes hazafias aggodalmában *a pánszláv jelölteket törölte a jelölő-listáról.* A községi gyülés azonban számonkérte az eltüntetett jelölteket s mikor a főesperes vonakodott a tótokat a jelölő-listába felvenni, a kerületi felügyelőhöz fordult orvoslásért. A felügyelő, a törvényre való hivatkozással, a jelölést megsemmisitette s uj jelölő-bizottságot küldött ki. Ennek a fordulatnak hatása alatt a bánsági ágostai hitvallásu evangelikus egyházmegye tisztikara ma lemondott.

Nagyváradon tegnap kezdődött meg a tiszai ágostai evangélikus egyházkerület közgyülése *Szentiványi* Árpád felügyelő és *Zelenka* Pál püspök elnöklete alatt. Az összes egyházmegyék képviselve vannak espereseik és felügyelőik által. *Glauf* Pál főesperes, egyházkerületi főjegyző imája után *Szentiványi* Árpád megnyitotta a közgyülést.

Beszédében többek közt azt mondta, hogy egyenlőséget és viszonosságot kiván az államtól a különböző felekezetek között az 1848iki törvénycikk szellemében; kivánja továbbá, hogy hivei megszabaduljanak a tulságos egyházi adózás terhétől. *Nem barátja a némely lap által hirdetett egyházi szekularizációnak,* mert az forradalomra és az egyházi autonómia elvesztésére vezetne. Alapjában helyesli a népoktatási törvényjavaslatot, de hangsulyozza, hogy a népoktatás hazánkban minden izében magyar legyen. (Éljenzés.) Szeretettel üdvözli az egybegyülteket és a közgyülést megnyitja.

Zelenka püspök olvasta föl ezután kimeritő jelentését. Bevezető beszédében kegyelettel emlékezett meg a nagyváradi evangélikus egyház multjáról és kegyelettel emlékezve meg *Rimler* Károly lelkészről, gróf *Blankenstein* György felügyelőről és *Winkler* Lajos főjegyzőről, akik az egyház ujjászervezése körül leginkább buzgólkodtak. Sajnálattal jelzi, hogy az egyházkerület nagy szórványában százötezer ember van, akiket missziókörökre osztani és lelkészileg ellátni nincs módjában az egyháznak. Az eddigi államsegélyt e célra is gyümölcsöztetik, de az 1848. XX. törvénycikk végrehajtása alapján többet várnak.

A közgyülés egyhangulag elfogadta a püspök jelentését, javaslatát határozattá emelte, teljes elismeréséről és bizalmáról biztositotta.

Zelenka püspök inditványára *Wlassics* Gyula volt közoktatásügyi miniszter érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta a közgyülés, *Berzeviczy* Albertet pedig őszinte bizalommal üdvözli. A közgyülés üdvözli *Baksay* Sándor evangélikus református püspökét is. *Glauf* Pál főjegyző ezután előadta a teológiai tanügyi szervezet javaslatát. Az összes esperességek helyeslő nyilatkozatai alapján a közgyülés általánosságban egyhangulag elfogadta a javaslatot, a részletekre nézve tett esperesség módositásokat pedig esetleges figyelembevétel végett egyetemben felterjeszti. A közgyülés kijelenti, hogy a teológiai akadémiák fenntartásából származó terhet a maga részéről aránytalannak tartja, mert a helyes és igazságos arány az volna, hogy az összes fönntartási költség viselésében a négy egyházkerület egyenlően osztoznék, mert a teológiai tanügy mind a négy kerület közös ügye és érdeke. Az ebből származó nagyobb fenntartási járulékot a közgyülés megajánlja. A közgyülés elhatározta továbbá, hogy az esperesi teológiai intézet kapcsán negyven teológus bennlakására alkalmas otthont épittet, ugyanott tanitóképző-intézetet állit; az e célra szolgáló beltelek adásvevési szerződését jóváhagyta. A két protestáns egyház által az államkormányhoz benyujtott emlékiratra nézve kimondotta a közgyülés, hogy az oly hozzáadással, hogy a hivek adóterhe a lelkészek és tanférfiak igényével egyszerre és elválaszthatatlanul rendeztessék és hogy követelésük nyomatékosabbá tétele végett ez ügyben sürgősen zsinat tartassék. A közgyülés még számos belügyet intézett el. Holnap folytatja üléseit.

Délben százhatvan teritékü ebéd volt számos felköszöntővel.

Kóburg Lujza ügye.

Páris, szeptember 22.

A sok drámai és szomoru részlet után végre egy kedves epizóddal gazdagodik *Kóburg Lujza* hercegnő regénye. *Párisban* ma találkozott nővérével. gróf *Lónyay* Elemérnével, aki tudvalevőleg szintén sok szenvedés után lett boldog.

Mint tudósitónk táviratozza, gróf *Lónyay* Elemérné tegnap érkezett *Párisba* és a Bristol-fogadóban szállott meg. A grófné Londonból jött és nyomban megérkezése után tudatta *Lujza* hercegnével, hogy nagyon örülne, ha viszont láthatná. A hercegnő délután három órakor meglátogatta nővérét a Bristol-fogadóban és sirva borultak egymás nyakába. Gyöngéd beszélgetésben három órát töltöttek együtt és a grófné százszor is elmondotta, mily végtelenül örül, hogy nővére olyan jól érzi magát és hogy kiszabadult keserves magányából. Ismételten biztositotta, hogy támogatni fogja őt. A hercegasszony olyan vidáman távozott, a fogadóból, hogy akik látták, joggal azt következtették ebből a találkozásból, hogy a két testvér kibékült. Gróf *Lónyay* Elemérné néhány napig Párisban marad s fel fogja keresni a hercegnőt.

Weitzer József könyve.

A floridsdorfi nagy hirü kocsmáros, *Weitzer* József, akinek olyan nagy szerepe volt Lujza hercegnő szöktetésében, egy kis könyvet adott ki Floridsdorfban s abban elmondja a szöktetés históriáját. Ez tulajdonképpen az első lehetőleg megbizható előadása az elsteri kalandnak. A floridsdorfi kocsmáros nagyon örül, hogy résztvehetett ebben az expedicióban s mint maga mondja meg van elégedve a közremüködésével.

A kis könyv elején elmondja, hogy ismerkedett meg Mattachichcsal. Egy B. nevü közös ismerősük jött hozzá egy napon azzal, hogy akar-e megismerkedni a volt főhadnagygyal. Érdekelte a dolog és egy bécs-belvárosi vendéglőben találkoztak. Akkor Mattachich csak mint „Herr Heinrich" szerepelt, mert nem akarta, hogy tudják kicsoda. A szöktetés már akkor szóba került. Két héttel később Mattachich már a teljes kész tervvel állott elő, amelyhez csak a pénz hiányzott. Weitzer egy álom hatása alatt, amelyben a hercegasszony mint hóhéroktól gyötrött teremtés szerepel, még inkább lelkesedett az ügyért s B. barátjával egy elökelő és gazdag osztrák embert szerzett, aki annyi pénzt adott, amennyi még arra is elég volt, hogy a hercegasszony a szökés után Mattachichcsal jó ideig rangjához illően élhetett.

Julius elsejétől augusztus elejéig Weitzer négy képes levelezőlapot kapott Mattachichtól. Az elsőn ez volt: „Türelem rózsát terem." A másodikon ez: „Éljen az élet." A harmadikon semmi irás nem volt, csak Cleo de Merodenak négy képe. A negyedik igy szólt: „Itt gyönyörü az idő, pompás a *kilátás.*" Aztán Mattachich Bécsben termett és 14-ikén Weitzer már Elsterbe utazott. Vendégeit, személyzetét azzal ámitotta el, hogy kurát megy tartani Elsterbe, ahol térdét bekötötte s a lábbajost adta. Ezzel a *Wettinerhof*ban is megokoltnak fogadtathatta el azt a kivánságát, hogy a földszinten kapjon lakást. Különben azt is jelezte, hogy a családját várja s beteg anyósát, akit közben meg is halatott az ámitás kedvéért. Egy elsteri fodrásznál rózsaszinü papirosba göngyölt szappan darabot vett, azt a kezében tartotta s erről ismert rá a hercegnő mint támogatójára. Két nappal a megérkezése után jött meg a szász Thormann és Stögerné, akik a Wettinerhoftól 500 lépésnyire lévő villában laktak. Mattachich bujkált s bezárkózva csak kávéból és kolbászból élt. Türelmetlenségében már fényes nappal is elragadta volna a hercegnőt automobilon. Ő pedig ott settenkedett nyilvánosan s azt is megtudta, hogy dr. *Nausz* és *Gebauer* kisasszony csak igy beszéltek róla: „Ez az utálatos fickó mindenütt ott lábatlankodik."

Elmondja Weitzer, hogy a Thormann által megnyert pincér hogyan közvetitette a levelezést a hercegnővel. Ha a hercegnő bouillont kért, az azt jelentette, hogy egy etazséren lévő divatujságban levél van Mattachich számára. Viszont ha a pincér azt kérdezte a hercegnőtől, kiván-e mokkát, akkor ugyanott a hercegnőnek volt levele. A hercegnő első levele igy szólt: „Milyen boldog vagyok, hogy int felém a szabadság! El ebből a környezetből, amely hazugsággal és erőszakkal vesz körül! De ovatosság! Hogyan? Hová? Mikor?

A szökést már-már egy nappal elhalasztották volna, mert a hercegnő nem csomagolhatott eleget a nagy óvatosság miatt. Mattachich gyöngéd figyelemből már beleegyezett volna a halasztásba, de Weitzer nem tágitott.

Az utolsó éjszaka eseményeiről ezt irja: Este a szobájába ment és ruhástól az ágyra feküdt. Eloltotta a lámpát; a hold világitott. Öt perccel egy óra előtt Mattachich és Thormann halkan kopogtak azon az ajtón, amely a szabadba vezet. Röviddel azután megjelent egy jól megfizetett ember, akinek a hercegnő podgyászát kellett vinnie. Az az ember izgatott volt, mert ugy rémlett neki, hogy kardcsörrenést hallott és azt hitte, hogy elárulták őket. Mattachich halk szigoru hangon szólt rá:

— Ne legyen gyáva! Bátorság! Bátorság!

És néhány százmárkás bankót nyomott a markába. Mihelyt az az ember a hercegnő szobájába indult a podgyászért hirtelen tüszentett. Mikor kiment a szobából, Mattachich utána rohant.

— Fickó, el ne árulj bennünket!

Thormannak is, nekem is az volt a gyanum. — beszéli Weitzer — hogy megvásárolták a fiut. Elhatároztuk, hogy akár erőszakkal is megszabaditjuk a hercegnőt. Végre negyedóra mulva viszajött és elhozta a hercegnő podgyászát. Még egyszer föl kellett mennie, hogy a hercegnő többi podgyászát is elhozza, a folyosón beleütötte a fejét egy szekrénybe. Az ütés zaja a velönkig hatott.

Végre visszajött és azt suttogta:

— A hercegnő rögtön jön!

Néhány másodperccel később csakugyan belépett a hercegnő. Szótlanul, rettenetes izgatottsággal karolta át egymást a hercegnő és Mattachich. A hercegnő tért előbb magához.

— Csöndesen, csöndesen, — suttogta. — Senki sem látott meg.

Aztán szomoruan tette hozzá:

— Hanem ha ujra elfognak ezek a rettenetes emberek!...

Thormann kifizette a podgyász-szállitó embert és az hamarosan el is ment. Én bezártam az ajtót, Mattachich pedig leültette a hercegnőt egy székre. A hercegnő utazó-cipőt vett föl, mert papucsban jött le a szobájából. Ő volt a legnyugodtabb köztünk. Végre utnak indultunk. Egy teljes félórahosszat kellett gyalogolnunk, amig a kocsival találkoztunk. Stögerné, aki a kocsiban ült, örömében egy szót sem tudott szólni, csak sirt.

Aztán eljutottak Hofba, onnan Berlinbe, a már részletesen elmondott körülmények között.

FŐVÁROS

(*) **Francia vendégek Budapesten.** A *párisi* községtanács kiküldöttei, akik főleg a közuti vasuti ügyek tanulmányozása végett tesz-

nek nagyobb utazásokat, tegnap Budapestre érkeztek és ma reggel, *Heuffel* Adolf középitési igazgató, *Kégl* Árpád fővárosi mérnök s a két közuti vasuttársaság kiküldötteinek a kalauzolása mellett, megtekintették a pesti belső- és és külső-köruti villamos vasutakat, valamint a budai belső köruti pályákat s a Damjanich- és Pálffy-utcai villamos vasuti telepeket. Holnap a földalatti villamos vasutat fogják tanulmányozni. Délben a franciák látogatást tettek *Halmos* János polgármesternél, aki kitüntető szivességgel fogadta őket.

(*) A Szent István templom. Ma délután ülést tartott a Szent István templom épitésére felügyelő bizottság, *Lung* György tanácsos elnöklése alatt. Tudomásul vette a bizottság, hogy a mult esztendőben 267.857 koronát adtak ki a templom belső diszitéseire; ez az előirányzattal szemben 62.000 korona tulkiadást jelent, amit ugy fognak megtakaritani, hogy jövő évre elhagyják a nem okvetlenül szükséges diszitéseket.

Az orgona készitésének a megvizsgálására kiküldött bizottság azt a jelentést tette, hogy a *munkálatok nagyon lassan haladnak.* Elhatározták, hogy a tanácshoz előterjesztést tesznek az orgona elkészitésének a megsürgetése végett, azzal, hogy esetleg a birságolást is alkalmazza. — A Szt.-Erzsébet- és a Gellért-szobor fölé tervezett angyalcsoportozatra elfogadták *Senyei* Károly, illetőleg *Stróbl* Alajos ajánlatát. — *Feszty* Árpád bejelentette, hogy a Szt.-Józsefet ábrázoló oltárkép vázlatát elkészitette. A bizottság a vázlatot a napokban megtekinti. — A bizottságban panaszos hangok emelkedtek a rendőrségnek az ellen az eljárása ellen, hogy — noha a főváros bizottsága már több izben sürgette — *nem állittat őrszemet a Szt.-István templom őrizetére.* Pedig nem egyszer megtörtént már, hogy a templom körül játszadozó suhancok, kisebb-nagyobb rongálásokat tettek az épitményen s egyizben egy drága szines üveg-mozaik ablakot is bevertek. A bizottság elhatározta, hogy addig is, amig, a kormányhoz történő fölterjesztés utján, ebben a tekintetben intézkedés történik, — a becsesebb üveg-festményü ablakok elé dróthálózatot készittet. — Folyó ügyek elintézése után az ülés véget ért.

(*) A drágaság. A székesfőváros tanácsa ma ülést tartott, melyen elhatározták, hogy az *Ehrlich* G. Gusztáv és társai által ajánlott ankétet megtartják és annak vezetésére *Halmos* János polgármestert kérik fel. Az ankét szeptember harmincadikán reggel kilenc órakor lesz az uj városháza közgyülési termében és egyben elhatározta a tanács, hogy erre az értekezletre meghivja a vásárcsarnoki bizottságnak és a közélelmező bizottságnak tagjait is. Az ankét napirendjén a következő kilenc kérdés fog szerepelni:

1. A tenyésztési és termelési viszonyok megokolják-e az élelmicikkeknek a budapesti vásárokon jelenleg jegyzett árait? 2. Milyen intézkedések volnának alkalmasak arra, hogy a nagyban és kicsinyben való eladás árai között aránytalan különbségek ne legyenek? 3. Milyen élelmi cikkekben várható még esetleges áremelkedés? 4. A már tett intézkedéseken kivül mik kivánatosak még az állam és mik a főváros részéről a drágaság, illetve az esetleges további áremelkedés ellensulyozására? 5. Miképpen lehetne biztositani, hogy addig is, mig a jövő év termesztményei piacra kerülnek, a főváros vásárain, különösen a jövő év tavaszán megfelelő fölhozatalok és igy keszletek legyenek? 6. Minthogy a nagyban való kereskedelem és ennélfogva a közélelmezés érdekében a központi vásárcsarnok kibővitése tervezteik, kielégithető volna-e a cél azzal is, ha a mostani központi vásárcsarnok egyéb árusok kihelyezésével, teljesen csakis a nagyban való kereskedelem céljaira rendeztetnék be és használtatnék? 7. A hatósági közvetitők a fennálló szabályzat és föltételek mellett elegendőképpen szolgálhatják-e az élelmiszer kereskedelem és a közélelmezés érdekeit s miféle hatósági intézkedéssel lehetne működésüket hatályosabbakká és szélesebbkörüvé tenni? 8. Milyen vasuti tarifális intézkedésekkel lehetne az áruk Budapestre való fölhozatalát előmozditani? 9. Milyen befolyással van az élelmicikkeknek a jelenlegi tarifa-kedvezmények mellett külföldre való kivitele a főváros élelmezésére?

A fővárosba tejet szállitó gazdák ma délelőtt gyülést tartottak, hogy érdekeik megvédésére állandó egyesületet alakitsanak. A gyülés elnöke *Wekerle* Sándor megnyitó beszédében elitélte azt a felfogást, hogy a tejtermelők szervezkedése a tejárak emelése végett történnék. A szervezkedésnek egyedüli célja a tej és tejtermékek értékesitése körül észlelhető anomáliák megszüntetése. El kell készülni arra a gazdának, — ugymond — hogy minél intenzivebb lesz a mezőgazdaság, annál olcsóbb lesz a tej. A cél tehát nem a tej árának emelése, hanem annak a horribilis árkülönbözetnek megszüntetése, ami a között az ár között van, amit a kereskedő fizet a gazdának s amit a fogyasztó fizet a kereskedőnek. Az alakitandó egyesülés egy tejértékesitő irodát állit fel, amely képviseli a gazdát a kereskedőkkel szemben, gondoskodik ezenkivül a tejtermékek értékesitéséről, a fővárosi gazdaszervezetek utján a kereskedők által át nem vett tej eladásáról, ellenőrizné a kereskedőkkel kötendő szerződések megkötését és pontos betartását. *Jeszenszky* Pál O. M. G. E. titkár bemutatta ezután a Tejtermelők Egyesületének alapszabályait, a mintaszerződést, amelyet többek hozzászólása után egyhangulag jóváhagytak. *Wekerle* Sándor határozatként kimondta ezután, hogy a Tejtermelők Egyesülete mai naptól megkezdi működését. Az egyesület elnökül Wekerle Sándort, alelnökül báró Harkányi Jánost és Forster Gézát választották meg. Igazgatóválasztmányi tagok lettek: báró Radvánszky Albert, Lonkay Antal, Riedl Kálmán, Végh Béla, Gosztonyi Tibor, Brezovay, Hetényi Ákos, Karsai Vilmos, Vasvári Emil, dr. Vancsó Gyula, dr. Matta Árpád, Bélaváry Burchard Rezső. Az O. M. G. E. Jeszenszky Pált és Küszter Henriket, a Vásárcsarnokellátó Szövetkezet Zaleski Jenőt és Szilassy Zoltánt, a Központi Tejcsarnok Jakubovics Zsigmondot és Gerlei Lajost delegálta a választmányba.

SZINHÁZ, ZENE

**** Arányi Dezső az Operában.** A Prágából visszahozott *Arányi* Dezső ma lépett föl először mint vendég azon a szinpadon, ahol fiatalsága legszebb éveit élte át. A *Hugonottákban* lépett föl, Raoul daliás szerepében. Első föllépése nyomban azzal a szerencsével járt, hogy tiszta magyar előadásban hallhattuk a *Hugonottákat.* Hasonló szerencsében évtizedek óta nem részesültünk, mert a Raoulok egész sorozata olaszul vagy franciául énekelt, nemcsak a vendégek, hanem olyan tenoristák is, mint például *Broulik* és *Perotti,* akik tizéves szerződéseket kaptak az Operától. A visszatért *Arányi* Dezsőnek ma este nem volt klakkja. Bizonyság rá, hogy amikor először lépett a lámpák elé, nem fogadták a szokásos riadó tapssal. Annál szebb siker, hogy a viola d'amourral kisért románc után az egész tömött nézőtér hosszan tartó, viharos tapsban tört ki. Őszinte taps volt ez, a jól kiérdemelt tetszés zajos megnyilatkozása. A közönség rögtön érezte, hogy itt nem a régi Arányival áll szemben, hanem azzal a magyar énekessel, aki külföldi tartózkodását arra használta föl, hogy sokat tanuljon, hogy szép hangját nemesebb foglalattal vegye körül, hogy megszerezze a komolyabb és müvészibb előadás fölényét. A változás, a fejlődés valóban örvendetes. Arányi hangja semmit sem vesztett régi, dallamos erejéből, de az erőt most izlés fegyelmezi; az organum a jobb iskola segitségével könnyebben és biztosabban szárnyal; erőlködésnek és hatásra vadászó kihágásoknak többé nem akadunk nyomára. Erőltetés helyett inkább fejhangokat használ és ezek a fejhangok, ezek a Bonci-szerü pianók többnyire nagyon szépek. Deklamációjában is nagy a haladás. Minden szavát tisztán, világosan meg lehet érteni. Arányinak rendkivül széles repertoárja lesz most már, mert bátran rá lehet bizni a heroikusabb feladatokat is, — noha mi annak örülnénk legjobban, ha Arányi visszatértével olyan operák élednének föl nálunk, mint a *Romeo és Julia, Manon Lescaut, Eladott menyasszony* s még egy sorozat gyönyörü lirai dráma. Azt hiszszük, hogy a tudásban megnőtt, izlésben gyarapodott Arányinak ebben a zsánerben lesznek a legnagyobb és legtartósabb sikerei, noha időnkint a nagy és heroikus zenedrámák felé is tehet egypár pompás exkurziót. Arányiról a mai szinlap ugy beszél, mint vendégről. Ha Raoulja csakugyan próbaéneklés volt, akkor ez a próba fényesen sikerült. Most már következhetik a szerződés.

**** Bébé hercegnő.** *(Bemutató előadás a Magyar Szinházban.)* Sikamlósság elég van a Magyar Szinház mai ujdonságának, a *Bébé hercegnőnek* librettójában. De a szellemességet, amely a sikamlósságoknak passe-partout-t ad a szinpadra, a szerzők otthon felejtették. *Decourcelle* és *Berr* épenséggel nem egyenértékü társai *Varneynak,* a finom muzsika mindig fiatal, sohasem fáradt poétájának. Ami zeneszám ebben az operettben elhangzik, mind egy melódiával tele szivbőséges kicsordulása. Mialatt ezt az előkelő zenét végigélvezzük, megismerkedünk Bébé hercegnővel, vőlegényével és a körülöttük élő világgal. A hercegnő gyerekkora óta jegyben jár Zsigmond herceggel, aki a hosszu mátkaságot Páris vidám köreiben tölti. Huszéves korában aztán rájön Bébé arra, hogy jó lenne férjhez mennie. A vőlegénynek azonban semmi kedve hazajönni, hát a mennyasszony utána megy Párisba. Fejébe veszi, hogy kiszakitja hercegét a mulatós hölgyek varázsos vonzásából. Beszegődik Zsigmondhoz szobalánynak és elrontja a gavallér legédesebb találkáit. Egy ilyen romboló müvelet után a herceg kárpótlásképp egyszerüen belebolondul a szemreval szobalányba, ami kitünő alkalom az inkognitó levetésére. A dolog vége az, hogy a gyerekkorukban összeboronált fiatalok most már a szerelem nevében is egyesültnek. Jókedvü ez a szöveg, csak éppen a közönségbe nem tud jó kedvet önteni. A Chimay-Rigó paródia, amelyet *Keleti* Juliska és *Ráhtonyi* Ákos ügyesen adtak elő, sok derültséget keltett, de egyébként a publikum nem lelkesedett tulságosan. Csak a zene csöndes, diszkrét élvezete tartotta ébren a figyelmet. Az előadás élén *Kornai* Berta állott énekének és táncának kedvességével. B. *Szabó* József, *Giréth* és *Iványi* is tetszett. *(B—y.)*

**** Nemzeti Szinház.** Holnap, pénteken Herczeg Ferenc nagyhatásu szinmüvét, a *Bizáncot* adják a Nemzeti Szinházban. Iréne császárnét ezuttal is *Jászai* Mari, Constantint pedig *Beregi* fogja játszani. — Szombaton az *Egyenlőséget,* Barrie fantasztikus szinmüvét adják ebben a szezonban először. A két főszerep most is P. Márkus Emilia és Pethes kezében van. — Hétfőn lesz az első bemutató előadás a Nemzeti Szinházban. Rostand Cyrano de Bergeracja kerül szinre először. Az ujdonságot fényes kiállitásban mutatják be. A darab főszerepeit Pethes, B. Lenkei Hedvig, Náday Ferenc, Gyenes, Gál, Mihályfi, Dezső, Rózsahegyi, Ivánfi, Szacsvay, Hetényi, Gabányi, Beregi és Molnár László adják.

**** Népszinház.** *Székely* Irén, a szegedi szinház volt primadonnája, a Népszinházban októberben kezdi meg működését.

**** Királyszinház.** Az *Én, te, ő!* holnapi, pénteki előadásának keretében érdekes vendégszereplés lesz. *Rózsa* Lili, a debreczeni szinház primadonnája, aki a fővárosi közönség előtt a Magyar Szinházból ismeretes, fogja Fedák Sári szerepét, Mitzyt játszani. A többi szerep, az élén *Küry* Klárával, a régi kezekben marad. — Vasárnap délután mérsékelt helyárak mellett *A sevillai borbély* kerül szinre. A cimszerepet ezuttal is *Környey* Béla, Rosinát pedig *Olszka* Vanda fogja játszani.

**** Uj zenepedagógiai könyvek.** Épp egy esztendeje, hogy *Bloch* a hegedüjáték tanitási módszere alapvető müvével a hegedüsök világát valóságos lázba hozta, most meg *Hohmann-Bloch hegedüiskolája* cim alatt Hohmann hegedüiskoláját ugy dolgozta át, hogy Bloch saját könyve módszeres magyarázatainak értékesitésével gyakorlati iskolát teremtett, mely a képezdék, magán- és intézeti használatra az összes létező iskolák első sorába állitható. Az iskola első kötete már kész és ára 4 korona s a hegedütanároknak bevezetésül legmelegebben ajánlható. Chován K. *A zongora tanmódszere* cimü alapvető müve második kiadásban már megjelent, ami a zenevilágnak nagy örömére szolgálhat. A kézen forgó ezer példány legjobb bizonyitéka e mü használhatóságának és becsének s a második kiadás javitásai bizonyára csak emelni fogják a mü előnyeit, amelynek függelékét képezi egy bő *zenemüszótár.* Ára 4 korona. Ezen methodikája kapcsán Chován egy praktikus zongoraiskolát ir, amely tudtunkkal már október végén megjelenik és ugy mint Hohmann-Bloch hegedüiskolája, Bloch módszeres magyarázatainak kapcsán az első helyre kerül. Igy Chován praktikus zongoraiskolája is az analog feldolgozás révén a legjobb iskolák leg-

kiválóbbjának igérkezik. Bolti ára 4 korona lesz. Mindezek Rozsnyai Károly jónevü kiadónál jelennek meg.

Nyilttér.

Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság.

Közlemény.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhirré teszi, hogy tekintettel az előre haladott évadra f. évi október 1-től kezdve a Kisdunán Budapest—Visegrád és Dömös között naponkint csak egy hajójáratot fog fenntartani és pedig a következő menetrend szerint:

Felfelé:
Indulás Budapestről d. u. 2 óra 20 perc
Érkezés Dömös este 6 „ 20 „

Lefelé:
Indulás Dömösről reggel 5 óra 45 perc
Érkezés Budapest „ 8 „ 45 „

Budapest, 1904. szeptember 21.

Az igazgatóság.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

A budapesti lóversenyek.

— *Első nap.* —

Budapest, szeptember 22.

Borus időben kezdődött és zuhogó esőben folytatódott a szeptemberi meeting mai megnyitó napja. Az első futamban mindössze csak két ló mérközött, Ma és Sommerfrische, melyek közül az előbbi 20 reával startolt. A nagyra tartott Mindig mén, mely a St.-Leger egyik favoritja, egy cseppet sem imponált győzelmével és azt a benyomást kelti, hogy még nagyon sok munkára van szüksége. Sommerfrische mellett meg kellett nyulnia, hogy győzelmet arasson és ez egyáltalán nem kielégitő forma. Érdekes futam volt a Prince of Wales handicap, melyben tizennégy ló állt a starthoz. A ringben leginkább Ormódot és Cipót fogadták, mig a többi résztvevő teljesen el volt hanyagolva. Kissé hosszadalmas start után leghamarabb Rabulist kap lábra és gyors iramban vezeti a társaságot a fordulóig, ahol Tubicám megy az élre és még erősebb pacet diktál. Az egyenesben ugylátszik, hogy Rabulist könnyen nyer, de a távoszlopnál fölnyomul melléje Bonanza és küzdelem után nyakhoszszal elsőnek halad át a célon, mig a harmadik helyet istállótársa, Tubicám okkupálta. Ormód a startnál kissé megkésett, de ez semmi esetre sem volt olyan nagy veszteség, hogy ennek lehetne tulajdonitani rossz futását. Cipó a távoszlopig jól versenyben volt, de a finishbe már nem volt beleszólása. A kisszámu közönségnek, mely a megnyitó napon megjelent, nagyon rossz napja volt ma, mert az első két futam kivételével minden versenyben az elhanyagolt lovak győztek.

A részletes eredmény a következő:

I. *Soroksári dij.* Dij 3000 korona. Távolság 1800 méter. Gróf Batthyány E. *Maja* (Taral) első, Sommerfrische (Martinkovics) második. Több ló nem futott. Totalizatör: 10:10.

II. *Kladrubi dij.* Dij 4000 korona. Távolság 1400 méter. Egyedi A. *Kevélye* (Lewis) első, Partenza (Taral) második, Ragtail (Bulford S.) harmadik, azután Bóbita, Ratibor, Kakas, Junák. Totalizatör: 10:25. Helyrefogadások: I. 50:66. II. 50:72. III. 50:74.

III. *Princ of Wales handicap.* Dij 10.000 korona. Távolság 1500 méter. Mautner V. *Bonanzája* (Krouzil) első, Rabulist (Cleminson) második, Tubicám (Pretzner) harmadik, azután Ormód, Scoronconcolo, Camperdown, Mixi, Barnabimbó, Cipó, Mindjárt, South Star. Totalizatör: 10:247. Helyrefogadások: I. 50:340. II. 50:284. III. 50:182.

IV. *Eladóverseny.* Dij 2000 korona. Távolság 1100 méter. Mrávik P. *Dercéje* (Bocskai) első, Harcos (Rothfuss) második, Aurélia (Fetting) harmadik, azután Parányi, Wood Péter, Pusztán. Totalizatör: 10:79. Helyrefogadások: I. 50:102. II. 50:82.

V. *Eladó kétévesek handicapja.* Dij 2000 korona. Távolság 1000 méter. Krausz L. *Cafrangja* (Fries) első, Biberach (Taral) második, Szende (Krouzil) harmadik, azután Tommy, Penniles, Koma, Rhetor, Télizöld, Mákvirág, Huncut, Flóra. Totalizatör: 10:75. Helyrefogadások: I. 50:96. II. 50:86. III. 50:100.

VI. *Eladó háromévesek handicapja.* Dij 2000 korona. Távolság 2000 méter. Báró Herzog M. *Katonája* (Cleminson) első, Vergissmeinnicht (Smejda) második, Kozák (Taral) harmadik, azután Nyalka, Mámor, Dulcinea, Román. Totalizatör: 10:31. Helyrefogadások: I. 50:68. II. 50:98. III. 50:88.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Szinésznő és százados. Pár évvel ezelőtt még a pozsonyi szinház ünnepelt primadonnája volt *Sviencinszka* Mária, egy lengyel származásu szinésznő, ma pedig szegényen, visszavonultan a müvészi pályától mint vádlott állott a budapesti biróság előtt. A szinésznőnek volt egy barátja, *Fülne-Gebauer* Károly vezérkari-százados, aki — a szinésznő előadása szerint — hüen kitartott mellette addig, mig ő befolyásával és utánjárásával sok anyagi előnyt szerzett neki. Igy kivitte, hogy a kapitányt a vezérkarhoz osztották be, az atyjának állást szerzett, közben pedig segitette is Fülnét s körülbelül huszonnyolcezer koronát költött rá. Egy szép napon a tiszt ur elhagyta a szinésznőt, aki nemsokára maga szorult anyagi támogatásra. Elkeseredésében azután feljelentette a százados a hadbiróságnál s méltatlannak mondta a kardbojtra. Fülne-Gebauer nem hagyhatta ennyiben a dolgot: rágalmazásért és zsarolásért bepanaszolta Sviencinszka Máriát. A budapesti törvényszék vádtanácsa zsarolás vétségért vád alá helyezte a volt operaénekesnőt s ez ügyben ma volt a tárgyalás a járásbiróság előtt. A tárgyaláson, hol mindkét fél megjelent, a vádlott védője arra kérte a biróságot, hogy a zsarolási-ügyet egyesitse a rágalmazási pörrel s a kettőt együttesen tárgyalják. A biró ezt elrendelte s igy uj tárgyalási határnapot fognak kitüzni.

§§ A kikopott földesur. Dolgos és jóravaló gazda volt valamikor *Ruzsa* János. Volt egy kis földje is s megélt becsülettel. Egyszer azután váltót irt alá egy jó emberének, aki nem tudott fizetni a lejáratkor. A dolog vége az lett, hogy dobra került Ruzsa minden ingó-bingósága s az egykori telkesgazda, hogy kenyere legyen, béresnek szegődött. A tanyán rossz szemmel nézték az uj embert s gunyolták, bosszantották, kikopott földesurnak s mi egyébnek nevezték el. *Bedő Lőrinc* és *Lukács* Gáspár voltak a legnagyobb ellenségei, kik szénahordáskor rendesen azzal bőszitették Ruzsát, hogy ugy megrakták a szekerét, hogy Ruzsa nem tudott vele boldogulni. A sokat zaklatott ember végre mindkét ellenségét agyonverte. A győri esküdtbiróság életfogytig tartó fegyházra itélte Ruzsát, a Kuria azonban, ahol ma tárgyalták e bünügyet, a büntetést *tizenötévi* fegyházra szállitotta le.

§§ A köszegi zárda titkaiból. A mult évben egy szocialista népgyülésen *Bokányi* Dezső elmondta, hogy a köszegi Szent-Domonkos-rendi zárdában mily kegyetlenül bántak *Mühlfeit* Mária Irma volt apácával, kinek Bernarda nővér volt a neve. Bokányi szerint kinozták és éheztették az apácát, majd kidobták s most a legnagyobb nyomorral küzd. *Herzl* Vicencia, a köszegi zárda fejedelemasszonya feljelentette a népgyülésen előadottakért Bokányit, Bernarda nővért és *Kummer* Ferenc volt zárdai kertészt, aki szintén beszélt a szocialisták előtt a zárda dolgairól. A birósági tárgyaláson Bernarda nővér azt vallotta, hogy ő nem értette meg a szónok szavait, mert nem tud magyarul s különben is nem a maga akaratából vett részt a gyülésen. Kummer Ferenc kertész is ilyen értelemben vallott, mire a fejedelemasszony kijelentette, hogy e tanuvallomások neki teljes elégtételül szolgálnak. Visszavonta panaszát is, nem kivánva a vádlottak megbüntetését. Bokányi azonban nem nyugodott meg a pör letételébe, hanem hatóság előtt való rágalmazásért följelentette a fejedelemasszonyt. A biróság felmentette a vád alól Herzl Vicenciát, mire a panaszos felebbezett. Ma tárgyalta másodfokban ezt az ügyet a budapesti büntetőtörvényszék felebbviteli tarácsa. A biróság helybenhagyta a járásbiróság felmentő itéletét.

TÁVIRATOK

Tüntető pincérek.

Páris, szeptember 22. Az itteni vendéglői pincérek és számos kávéházi pincér ma gyülést tartott, melyben elfogadtak egy határozatot, amelyben a *borravaló megszüntetését* és hetenkint egy szabad napot követelnek. A gyülés után vagy 50 résztvevő tüntetett, az *Internationale* dalát énekelve. A rendőrség felhivására, hogy oszoljanak szét, verekedés keletkezett, melynek folyamán a rendőröket *kövekkel dobálták.* A rendőrség több embert letartóztatott és végül helyreállitotta a nyugalmat.

Az előzékeny Khina.

Berlin, szeptember 22. A *Wolff*-ügynökség jelenti *Sanghai*ból: A francia hittéritőknek Itsangban történt meggyilkolásáért kiengesztelésül megengedte Khina több hivatalnok megbüntetését és megrendszabályozását és egy kórház épitését. A pénzbirság kérdése még nincs elintézve. Régebbi állitásokkal szemben megállapitották, hogy protestáns khinaiak nem vettek részt a gyilkosságban.

Páris, szeptember 22. A *Havas*-ügynökség jelenti *Peking*ből: A khinai kormány *bocsánatot kért Larribe* francia őrnagy és parancsőrtisztje megtámadtatásáért. A két tisztnek semmi baja sem történt. A támadókat szigoruan megbüntetik.

Hajóstársaságok versenye.

London, szeptember 22. A Hamburg-Amerika vonal társasága tegnap szintén leszállitotta a középfedélzeti viteldijakat azokra a kivándorlókra nézve, akik Liverpoolból indulnak New-Yorkba. *Ballin* igazgató, akinek tudomására jutott, hogy a tarifaversenyben a Cunard Line és az Adria ellen őt a Nordd. Lloyd és az amerikai társaságok cserben hagyták, kijelenti, hogy ezzel a tarifaháborunak a Cunarddel szemben különösen a magyar kivándorlókat illetőleg nincs vége és a vitelbérleszállitás a magyar kivándorlók számára éppen ugy érvényben marad, mint a teheráru-tarifaháboru Fiuméból a Cunard ellen, azonban hajlandó kompromisszumot kötni.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, szeptember 22. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatott *buza* tiszavidéki 10.85—11.20 K. *Rozs* 7.90—8.05 K. *Árpa* 8.80—10.20 K. *Tengeri* 7.50—7.70 K. *Cinquantin* 8.20—8.60 K. *Zab* 7.——7.60 K., válogatott 8.— K.

Bécs, szept. 22. (A *Budapesti Napló* tudósitójától.) *A délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 656.75. Magyar hitelrészvény 769.—. Bécsi bankegyesület 281.50. Union-bank 554.50. Länderbank 534.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 647.—. Déli vasut 87.—. Elbavölgyi vasut 421.50. Északnyugati vasut-részvény —.—. Dohányrészvény 347.—. Rimamurányi vasmü 527.—. Alpesi bányarészvény 472.50. Májusi járadék —.—. Magyar koronajáradék 99.40. Osztrák koronajáradék 97.65. Lombard —.—. Török sorsjegyek 134.75. Német birodalmi márka 117.47. Napoleon d'or —.—.

Berlin, szept. 22. *(Esti forqalom.)* 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 206.50. Osztrák-magyar államvasut 138.50. Déli vasut 18.25. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Osztrák bankjegy készpénz —.—. Buhstiehradi —.—. Orosz bankjegy 216.25. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, szept. 22. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok májusra. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 206.40. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut —.—. Német bank —.—. Disconto —.—. Drezdai bank 160.20. Berlini kereskedelmi bank —.—. Gelsenkircheni 214.30. Harpeni —.—. Laura-kohó —.—. Olasz járadék —.—. Hibernia 249.80. Az irányzat tartott.

New-York, szept. 22. *(Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot:* New-Yorkban helyben 11.30 (11.30). Szept.-re 10.87 (10.98). Dec.-re 11.70 (11.87). New-Orleansban helyben 11.3/4 (11.3/4). — *Petróleum:* Stand white New-Yorkban 7.85 (7.85). Stand white Philadelphiában 7.80 (7.80). Raffined in Cases 10.55 (10.55). Credit Balances at Oil City 1.53 (1.53). — *Zsir:* Western steam 7.60 (7.60). Rohe és Brothers 7.80 (7.80). *Tengeri* irányzata állandó. — Szept.-re 56.3/8 (57.1/2). — Dec.-re —.— (—.—). — Máj.-ra —.— (—.—). — *Buza* irányzata szilárd. — Piros őszi helyben 115.1/2 (114.3/8). Szept.-re (115.3/8 114.—). Dec.-re 114.— (112.3/4). — Máj.-ra —.— (—.—) — Juliusra —.— (—.—). — Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávé:* fair Rio 7. sz 8.1/2 (8.3/8). Szept.-re 6.80 (6.75). Dec.-re 7.— (7.—). *Liszt:* Spring Wheat clears 4.10 (4.10). — *Cukor:* 3.3/4—.————.— (3.3/4). — *Ón:* 27.50—27.75 (27.62—27.85). — *Réz:* 12.75—13.— (12.75—13.—). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, szept. 22. *(Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza* irányzata szilárd. Szept.-re 107.7/8 (106.1/2). Dec. 110.1/2 (109.—). — *Tengeri* irányzata állandó. — Szept.-re 51.5/8 (52.—). — *Zsir:* Okt.-re 7.10 (7.15). jan.-ra 7.10 (7.15). — *Szalonna* short clear 8.62 (8.37). — *Serléshus:* Okt.-re 11.30 (11.37). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

REGÉNY

KÉT SZENVEDÉLY

Irta: APRAXIN JULIA grófnő

(52)

Anglard felvilágosította, hogy az orvos, mielőtt távozott, megállapitotta a halált.

De Julia makacskodott. Megjegyezte, hogy még csak arra sem gondoltak, hogy felgombolják a bárónő derekát s ilyen módon próbálják meginditani a vérkeringést.

A fiatal márkiné felkapott egy ollót. Felhasitotta Klotild csipkederekát, szétvágta a szalagokat, amelyek a ruházatot összetartották.

Aztán rögtön megtapogatta az áldozat szivét és erősen felindulva igy kiáltott fel:

— Megmondtam! Egészen meleg! És ugy érzem, mintha a szive is verne még.

Rögtön hivatta az orvost.

Az orvos jól tudta, mint vélekedjék a dologról, de Moreuil márkiné kedvéért minden lehető módot felhasznált, amelyet élesztgetésnél alkalmazni szoktak.

De aztán oda fordult a márkinéhoz.

— Fájdalom, mindennek vége! — mondotta. — Semmi remény!

Julia, mikor az orvosnak e kijelentését hallotta, mély fájdalmat érzett.

Letérdelt a halott mellé és sokáig imádkozott.

Egyszerre csak gyors lépteket hallott az előszoba felől, aztán a szalonba.

Hátra forditotta a fejét s Armand de Charcet-t pillantotta meg.

Armand halvány volt, a haja kuszáltan csapzott össze a homlokán. Teljesen le volt sujtva.

— Nem! — kiáltott fel eszelősen, megragadva vállánál fogva a halottat. — Nem, Klotild nem halt meg! Nem! Nem! Nem vagyok gyilkos! . . . Ugy-e, hogy nem vagyok gyilkos?

És mivel a körülette lévők, akik sokkal inkább fel voltak indulva, semhogy felelhettek volna neki, némák maradtak, kezébe vette Klotild fejét. Beszélt hozzá, kétségbeesett hangon szólongatta, könyörgött neki, mondja meg neki, hogy nem halt meg és mivel Klotild nem mozdult, hevesen megrázta szerencsétlen fejét.

Ekkor véres tajték öntötte el Klotild ajkát.

Az összes jelenvoltak irtózattal jajdultak fel erre a szivszaggató jelenetre, miközben az orvos fojtott hangon igy suttogott:

— Ez a tajték biztos jele a sztrichnin-mérgezésnek.

Armand meghallotta az orvos szavait.

Egy percig merően ránézett, aztán Klotild felé forditotta a szemét és hirtelen rettenetes kacagásban tört ki.

Moreuil márkiné, Anglard, az orvos és Sacvilleék gyorsan odamentek hozzá, szörnyen megrémülve attól a lelkiállapottól, amelyben Armand volt.

Eleinte azt hitték, hogy idegroham; de az orvos csakhamar kijelentette, hogy abban a rohamban, amely Charcet-t megrázta, a téboly első jeleit látja.

Julia, hallván az orvos kijelentését, végtelen bánatot érzett.

Nemsokára dühöngő roham lepte meg Armandot.

A szomszédságban lévő kórházból kellett embereket hivatni, hogy fékezzék meg Charcet-t, aki mindenkit visszalökött, aki közeledni próbált hozzá.

Természetesen senkit sem ismert már meg.

Később kissé lecsillapodott.

Az orvos azt tanácsolta, hogy használják fel rögtön azt a levertséget, amelybe Charcet hirtelen beleesett.

Blanche doktorhoz vitték.

Miután hosszasan megvizsgálta a beteget, a fiires elmeorvos kijelentette, hogy Armand de Charcet őrültsége olyan, amelyből csak a legritkább esetben gyógyulnak ki.

Befejezés.

Két évvel később Moreuil márki meghalt Julia és Sacville Mária karjai között.

Mikor a fiatal márkiné özvegységre jutott, rögtön tudatta Sacvilleékkal azt a szilárd elhatározását, hogy belép az irgalmas nővérek rendjébe.

Ott nemsokára ugy megszerették, mint valami szentet.

Több év mulva a rend főnöke Juliát (most már Angelika nővér) Bretagneba küldte egy őrültekházába, hogy ápolja és vigasztalja ott a betegeket.

Sacville Mária és férje, akiknek a Bretagne ama vidékén nagyszerű birtokuk volt, nagybátyjuk halála óta télen-nyáron ott laktak. Bretagneba vitették hát Armandot is és ugyanabban az intézetben helyezték el, ahova a rend főnöknője Angelika nővért küldte el.

Angelika nővér nem fojthatta el felindulását, amikor Armandot az elméjüket vesztett szegény betegek között megpillantotta, akiknek az ápolására küldték.

Szelid jósága e szegény betegek iránt sohasem apadt el.

Ugy Armand, mint a többiek iránt olyan elnéző és jóságos volt, hogy csakhamar mindannyian imádták.

Armand, bár éppenséggel nem ismert rá, hosszasan nézegette és néha igy szólt:

— Angelika nővér! Milyen jó ön! Mennyire szeretem!

És ő, aki mindig ellenkezett az orvosok vagy a többi nővér rendelkezéseire, ugy megtette Angelika nővér legcsekélyebb kivánságát, mint a legkedvesebb gyermek.

Baja azonban napról-napra rosszabbodott.

Szemlátomást nőtt az izgatottsága.

Csaknem minden táplálékot visszautasitott.

Az álom elkerülte a fekhelyét. Többnyire éjszaka támadtak rá az őrjöngő rohamok, a legrettenetesebbek, ugy hogy a legszigorubb és a legerősebb őrök is alig birtak vele.

Akkor egy napon heves láz fogta el, amely az ágyhoz láncolta.

Már tiz napig feküdt, amikor egy este, Angelika nővér mellette szorgoskodott éppen, hirtelen elvesztette az eszméletét.

Angelika nővér hirtelen odahivatta a szolgálattevő orvost, aki csakhamar ott termett.

Armand nemsokára kinyitotta a szemét, hanem a teste élettelen maradt.

A nap, amely éppen akkor volt lenyugvóban, a beteg szobáját valami édes fénynyel árasztotta el, amely tele volt poézissel.

— Orvos ur! — mondotta Charcet gyönge hangon. — Végem van. Ugy-e meghalok?

És ujra lehunyta a szemét, a nélkül, hogy bevárta volna az orvos válaszát.

Angelika nővér a szemével kérdezősködött most némán.

Az orvos fejének egy intésével jelezte, hogy a beteg eltalálta a valót.

Ebben a pillanatban Armandot rendkivül gyötrelmes roham támadta meg.

Mellén, torkán valami fojtogatást érzett. Angelika nővér hirtelen a válla alá illesztette a karját, hogy fölemelje a beteget és elősegitse a lélekzését.

Armand egyszerre csak ujra kinyitotta a szemét. Mereven nézett Angelika nővérre.

— Julia! — suttogta aztán gyönge hangon. — Julia! Ó, igen, ön az! Ráismernek önre! Angyal! És szent! Milyen jó ön hozzám! Mennyire ápol! Isten önnel, Julia! Meghalok. Kérje istent, legyen irgalmas lelkemnek!

És szeliden meghalt annak a karjai között, akit annyira szeretett.

Amikor Armand utolsót sóhajtott, Julia lassan visszahelyezte a vánkosaira. Aztán lefogta a szemét . . . Azután letérdelt az ágy lábához, amelyben annak az embernek a földi maradványai feküdtek, akiről azt hitte, hogy mindene lesz neki ezen a világon, amely tele van könnyel, megpróbáltatással.

Angelika nővér szerelme azonban most már föltétlenül a hatalmas, irgalmas istené, azé az istené, akinek a maga jó szántából jegyezte el magát, a végből, hogy a szenvedő embereket vigasztalhassa.

Életének hátralévő részében Angelika nővér szüntelenül imádkozott az istenhez bocsánatért Armand és a szerencsétlen Klotild számára; főként Klotild számára, aki mint istentagadó halt meg amaz édes vigasztalás nélkül, amelyet az igazi keresztény hit ad meg.

— Vége. —

KÖZGAZDASÁG

A takarmányhiány enyhitése Pestmegyében. Pestmegye legutóbb tartott rendkivüli közgyülése széna és takarmány beszerzésére 400,000 korona kamatmentes kölcsönt engedélyezett az inséges községek kistenyésztői részére. Ez összeg felhasználására a közgyülés külön bizottságot küldött ki. A közgyülés a segélyakció részleteibe nem bocsátkozott, de megállapitotta a következő irányelveket: 1. Kamatmentes kölcsön az egyes szükséget szenvedő kistenyésztőknek csakis takarmánybeszerzésre készpénzben vagy szállitott takarmányban, de mindenkor a képviselőtestület szavatosságával adassék oly vidéken, ahol a tenyésztés fejlődött s a tenyészanyag fenntartása indokolt. 2. A községi apaállatok fenntartására adandó kölcsön szintén takarmánybeszerzésre forditandó. A közgyülés e határozatot felterjesztette a földmivelésügyi miniszterhez jóváhagyás végett.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár-részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás. Vágómarhák: Magyar ökör 679 darab, magyar tehén 411 darab, szerbiai ökör 2092 darab, szerbiai tehén 135 darab, növendékmarha 22 darab, bivaly 48 darab, bika 174 darab, összesen 3561 darab és 63 darab a hét folyamán a vesztegvásáron. — Gazdasági marhák: Igás- és hizlalni való ökör — darab, fejőstehén 143 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósitás zártáig vágómarhákért: Magyar hizott ökör legjobb minőségü 70.— K.-tól 77.— K.-ig, kivételesen 80.— K.-ig, — kilónként élő sulyban, középminőség 63.— K.-tól 69.— K.-ig, silányabb minőség 52.— K.-tól 62.— K.-ig. Magyar parasztmarha jobb minőségü 56.— K.-tól 64.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig, silányabb minőségü 46.— K.-tól 54.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségü 72.— K.-tól 80.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig, középminőségü 54.— K.-tól 70.— K.-ig, silányabb minőségü 50.— K.-tól 62-ig. Szerb és boszniai ökör, legjobb minőségü 54.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen 72.— K.-ig, silányabb minőségü 46.— K.-tól 52.— K.-ig. Bika, jobb minőségü 52.— K.-tól 59.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig, silányabb minőségü 48.— K.-tól 50.— K.-ig. Bivaly 32.— K.-tól 44.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Magyar tehén 40.— K.-tól 54.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Tarka tehén 44.— K.-tól 48.— K.-ig, kivételesen 72.— K.-ig. Csontozni való marha 30.— K.-tól 42.— K.-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendü —.— K.-tól —.— K.-ig 100 kilogrammonkint, kiv. —.— K.-ig, —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint, középminőségü —.— K.-tól —.— K.-ig 100 kilogrammonkint, —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint, silányabb minőségü —.— K.-tól —.— K.ig 100 kilogrammonkint, —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint. Hizlalni való ökör, fehér 100 kilogrammonkint —.— K.-tól —.— K.-ig. Fejőstehén, keresztezett szines 180.— K.-tól 320.— K.-ig darabonkint, bonyhádi faj 280.— K.-tól 380.— K.-ig darabonkint, kivételesen —.— K.-tól —.— K.-ig, igás bivaly —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint. — Vágómarhából a felhajtás mintegy 400 darabbal nagyobb volt a multhetinél, miután azonban a forgalomkorlátozások megszüntek, idegen vevők többet vásárolhattak, miáltal az árak 2 K.-val, némely esetben 3—4 K.-val mm.-ként emelkedtek a közepes minőségeknél. Jármos ökrökre lett volna néhány vevő; a fejőstehén-üzlet élénk volt s az árak 10—20 koronával darabonként emelkedtek.

Borjuvásár. 1904. évi szeptember hó 22. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borju 585 drb, leölt borju — db. bécsi borju —— darab, növendékmarha 22 darab, élő bárány — darab, leölt bárány — darab. — Árjegyzések: Belföldi élő borju I. rendü 89—94 f.-ig, kivételes 96—— fillér, II. rendü élő borjukért 64—78 f.-ig 1 kilónkint, leölt borju I. r. ——— f.-ig, II. r. —— f.-tól —— f.-ig, kivét. — f. kilónkint, levonás nélkül. Rugott borjukért 34—58 f.-ig. Növendékmarha 40—— f.-tól 54— f.-ig. I. r. —— f.-ig, középminőségü —— f.-ig, alárendelt —— f.-ig 1 k.-kint. Bárány élő ———.— K., leölt bárány ——.—

korona, kivételesen —.— K.-ig páronkint. — Az irányzat szilárd volt, az árak változatlanok maradtak.

Sertés-konzumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Szeptember 22. Fölhajtás összege 280 db sertés, 48 darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 475 darab sertés, 38 darab süldő, összesen 755 darab sertés, 86 darab süldő. Eladatott 557 darab sertés, 65 darab süldő. Eladatlan maradvány 198 darab sertés, 21 darab süldő. A vásár irányzata lanyha. Az árak emelkedőben. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül 92——98 K.-ig, II. rendü 280—350 kilogrammig 90—94 fillérig, II. rendü selejtezett —— fillérig, kanló —— fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 101——106 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 95—102 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 96—— fillérig, süldő —— fillérig, malac —— fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogrammon felül 86—90 fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig 84—86 fillérig, süldő 90—98 fillérig, malac 40 kilogrammig —— fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonkint, élősulyban értendők.

Bécsi szurómarhavásár. Szeptember 22-én. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 4624 darab borjut, 3443 darab élő sertést, 1560 levágott sertést, — darab élő juhot, 563 darab levágott juhot, 63 darab bárányt.

Eladási árak: Élő borju 60—84 fill. elsőrendü 86—96 fill., kiv. 120—124 fill., levágott borju 70—116 fill., legelsőrendü — fill., legeleje 98—104 fill., élő juh 42—83 fillér, elsőrendü —— fill., legelsőrendü —— fillér, kivételesen —— fill., zsirsertés —— fill., fiatal sertés —— fillér, kivételesen — fillér., levágott nehéz sertés 88——112 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlalt —— fillér, zsirra hizlalt sertés —— fill., könnyü sertés 110—116 fillér, elsőrendü süldő —— fillér, levágott juh 60—90 fillér, bosnyák silányabb sertések —— fillér, kilogrammonként. Bárány 10—25 K., kivételesen —— korona páronként.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, szeptember 22.

A mai forgalom rendkivül gyenge és kedvetlen volt, változatlan, de bágyadt irányzat mellett 6000 métermázsa buza kelt el. — A többi cikkben ugyancsak mérsékelt üzlet volt változatlan árakon.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 81 k. 10 K. 60 f., 100 mm. 81·5 k. 10 K. 70 f., 700 mm. 81 k. 10 K. 70 f., 100 mm. 81 k. 10 K. 65 f., 1000 mm. 81 k. 10 K. 62½ f., felső, 700 mm. 81 k. 10 K. 55 f., felső, 1000 mm. 79 k. 10 K. 55 f., felső, 100 mm. 80·5 k. 10 K. 75 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 70 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 65 f., felső, 100 mm. 80 k. 10 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 10 K. 25 f., felső sárga.

Fehérmegyei: 1250 mm. 77·5 k. 10 K. 35 f.

Pestmegyevidéki: 1250 mm. 81 k. 10 K. 67½ f., 100 mm. 80 k. 10 K. 60 f., 300 mm. 80 k. 10 K. 50 f., sárga, 200 mm. 79 k. 10 K. 55 f., 300 mm. 77.5 k. 9 K. 60 f. üszkös.

Raktáráru: 300 mm. 77 k. 10 K. 10 f., (ó-buza), 500 mm. 76 k. 10 K. 10 f., (ó-buza.)

Mind három hónapra.

Rozs: 200 mm. 7 K. 57½ f., paritásra.

Árpa: 300 mm. 7 K. 15 f.

Zab: (ó-áru): 100 mm. 7 K. 40 f., (uj áru): 100 mm. 7 K. 10 f.

Tengeri: 100 mm. 7 K. 30 f., 100 mm. 7 K. 27½ f., 500 mm. 7 K. 15 f., 100 mm. 7 K. 12½ f., 400 mm. 7 K. 10 f., kocsira rakva.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonkint.

Buza	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	50 kilogramm ára K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	50 kilogramm ára K.-ig
Tiszavidéki	77	10.20	10.35	79	—.—	—.—
•	78	10.36	10.45	80	10.40	10.55
•	79	10.35	10.50	81	10.50	10.70
Fehérmegyei	77	10.15	10.30	79	—.—	—.—
•	78	10.20	10.35	80	10.30	10.50
•	79	10.25	10.40	81	—.—	—.—
Pestvidéki	77	10.15	10.30	79	—.—	—.—
•	78	10.20	10.35	80	10.35	10.45
•	79	10.25	10.40	81	10.30	10.50
Bánsági	77	10.10	10.25	79	—.—	—.—
•	78	10.25	10.35	80	10.40	10.55
•	79	10.30	10.45	81	—.—	—.—
Bácskai	76	10·15	10.30	79	—.—	—.—
•	77	10.25	10.40	80	—.—	—.—
•	78	10.30	10.50	81	—.—	—.—
Szerb	79	—.—	—.—	81	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			50 kilogramm ára K.-tól	50 kilogramm ára K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	7.55	7.70
•	•	középminőségü	7.45	7.55
Árpa	•	takarmányárú, I. r.	7.30	7.50
•	•	másodrendü	7.10	7.20
Köles	•	—	—.—	—.—
Zab	•	elsőrendü	7.15	7.20
•	•	középminőségü	—.—	—.—
Tengeri	•	belföldi ó	—.—	—.—
•	•	belföldi uj	7.10	7.25
•	ó	fehér	—.—	—.—
•	uj	román vagy bolgár	—.—	—.—
•	•	cinquantin	—.—	—.—
Repce	•	káposzta	11.50	11.70

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza	10.36—10.33—10.37
Áprilisi buza (1905)	10.70—10.68—10.69
Októberi rozs	7.63— 7.58— 7.59
Aprilisi rozs (1905)	8.06— 8.03
Októberi zab	6.84— 6.86
Aprilisi zab (1905)	7.23— 7.25
Májusi tengeri (1905)	7.30— 7.29

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza	10.34—10.35
Buza áprilisra (1905.)	10.67—10.68
Októberi rozs	7.58— 7.59
Aprilisi rozs (1905)	8.02— 8.03
Októberi zab	6.84— 6.85
Aprilisi zab (1905)	7.24— 7.25
Májusi tengeri (1905)	7.29— 7.30

Délután fél 5 órakor zárul:

Októberi buza	10.35—10.36
Áprilisi buza (1905)	10.67—10.68
Októberi rozs	7.58— 7.59
Aprilisi rozs (1905)	8.02— 8.03
Októberi zab	6.86— 6.87
Aprilisi zab (1905)	7.25— 7.26
Májusi tengeri (1905)	7.29— 7.30

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde kezdetén a bányaértékek szilárdságára az összes értékek élénk forgalom mellett emelkedtek, később nyeremény-realizásokra és olcsóbb Berlinre az árfolyamok gyengültek és legolcsóbb napi áron zárultak.

Valuta és ércáru szilárdult.

Előtőzsde. Gyengült. Osztrák hitelrészvény 666.75—659.—. Magyar hitelrészvény 774.—— 771.—. Osztrák-magyar államvasut 649.75—648.25. Rimamurányi vasmü 433.50—430.50. Magyar leszámitolóbank 461.——460.50. Jelzálogbank 516.50—515.—. Közuti vaspálya 588.——587.—. Városi villamos vasut 344.75—344.—. Magyar koronajáradék 97.65—97.60. Adria 480.——481.— korona.

Déli tőzsde. Bágyadt. Osztrák hitelrészvény 659.25—657.50. Magyar hitelrészvény 769.75—769.21. Osztrák-magyar államvasut 648.25—647.25. Rimamurányi vasmü részvény 530.——526.—. Magyar leszámitolóbank részvény 460.25—459.50. Jelzálogbank 514.75—514.—. Közuti vaspálya 584.—. Városi villamos vasut részvény 343.50—342.—. Magyar koronajáradék 97.67·5—97.50 korona.

A helyi értékek piaca gyengült. Köttetett: Salgótarjáni kőszénbánya 573.—. Budapesti általános villamossági részvény 320.— korona.

A prémiumüzletben dijbiztositásokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— korona, 8 napra 12—14 korona, 1904. szeptember hó végére 24—26 korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 657.25. Magyar hitelrészvény 769.—. Leszámitolóbank 460.—. Rimamurányi vasmü 526.25. Osztrák-magyar államvasut 626.25. Közuti vaspálya 584.—. Városi villamos-vasut 342.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.

	Pénz	Árú		Pénz	Árú
Aranyj. med. szept.-re	118.90	119.40	1870. áll. ny.-k. 200 K.-ás	206.—	209.—
Koronajáradék	97.60	98.—	Magy. földtehermt.	97.75	98.75
Koronaj. ultim. szept.-re	97.55	97.75	Horv.-szl. jels. földv. kötv.	98.50	99.50
Koronaj. 3½%	88.75	89.25	Tiszai nyer.-kölcs. 200 K.	161.50	164.50
Vaskapu-köl.	82.75	83.75			

b) Osztrák államadósság.

Koronaj. máj.—nov.	99.25	99.75	Papirj. feb.—aug.	99.25	99.75
			Koronaj.	99.—	99.50

c) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Budapest főv. 1897. 4% köl.	96.—	97.—	Temes-Bégatársulat 4%	97.—	98.—

Malmok.

Concordia	175.—	185.—	Henger	900.—	925.—
Első budapesti	1200.—	1230.—	Moln. és sütők	375.—	385.—
Erzsébet	430.—	435.—	Victoria	470.—	480.—
Lajos	220.—	230.—			

Bankok.

Angol-osztrák bank	228.—	229.—	M. jels. hitelb.	—.—	—.—
Első magyar iparbank	336.—	340.—	Ugyanaz szept. med.	514.—	515.—
Fiumei hitelb.	130.—	134.—	M. keresk. r.-t.	580.—	590.—
Hazai bank	212.—	214.—	M. leszám. bank	—.—	—.—
Hermes m. ált. váltósul. r.-t.	240.—	260.—	U. szept. med.	460.—	461.—
Magyar hitelb.	—.—	—.—	M. tkp. közp. jelzálogb.	1040.—	1070.—
Ugy. szept. med.	769.—	769.50	Osztr. hitelb.	—.—	—.—
M. agr. és járb.	450.—	460.—	Ugy. szept. ult.	657.75	658.25
			Oszt.-magy. b.	1615.—	1625.—
			Pesti m. kereskedelmi bank	2835.—	2845.—
			Osztálysrj. r.-t.	1780.—	1840.—

Takarékpénztárak.

Belvárosi	224.—	226.—	Magy. ált. tkp.	595.—	600.—
Pesti III. ker.	200.—	220.—	Orsz. közp.	1690.—	1710.—
Pest-Erzsébv.	212.—	220.—	Pesti hazai	21700.—	21800.—
Pesti tkp. és orsz. zálogk.	419.—	424.—	Ugy. tul. jog.	16000.—	16050.—
Egyes. bpesti	2400.—	2415.—	Ugy. interim	8075.—	8125.—

Biztosító-társaságok.

Bécsi biztosító	425.—	435.—	M. jég- és visz. bizt.	353.—	360.—
Bécsi élet- és járadékbizt.	670.—	680.—	Nemz. baleset	240.—	250.—
Első magy. ált.	8000.—	8050.—	Pannonia vihsz.	2050.—	2100.—
Foncière	242.—	244.—			

Bányák és téglagyárak.

Északm. kőszén.	236.—	238.—	M. ált. kőszénb.	320.—	325.—
Felsőm. bánya- és kohó	548.—	554.—	M. kerámiai	146.—	150.—
„Istv." tég. gy.	100.—	105.—	Salgótarjáni	570.—	572.—
Kőbány. gőzig.	940.—	980.—	Ujlaki tégla- és mészégető	318.—	319.—
Magy. asztalt.	145.—	150.—			

Vasmü- és gépgyár-részvények.

Első m. gazd. gépgyár	150.—	166.—	Nicholson	205.—	215.—
„Danubius"	173.—	174.50	Rimamurányi	—.—	—.—
Ganz	3160.—	3190.—	Ugy. szept.-re	526.50	527.—
			Schlick	360.—	370.—

Különféle vállalatok részvényei.

Ált. vagg. köl.	610.—	620.—	„Hungária" műtrágya	215.—	225.—
Bpesti ált. vill.	330.—	—.—	Kőbányai polg. serfőző	320.—	330.—
Betűöntőd. r.-t.	205.—	215.—	M. cukoripar	1675.—	1695.—
Gyapjum.-gyár	600.—	—.—	M. villamosság	296.—	298.—
Részvényserf.	2650.—	2750.—	Nemzetk. villamosság	575.—	580.—
Sertéshizl. r.-t.	475.—	495.—	Nemzetk. vaggonk. 5%	478.—	488.—
Spódium-gyár	210.—	230.—	Royal-szálló	—.—	—.—
Fiumei rizsh.	2800.—	2900.—			
Gschwindt-féle szeszgyár	975.—	1000.—			

Közlekedési vállalatok részvényei.

„Adria" tengh.	480.—	482.—	Bpest-Ujpestrákosp. vill.	182.—	185.—
Bpesti közuti vaspálya 5%	—.—	—.—	Déli vasut	—.—	—.—
U. szept. med.	584.—	584.50	Ugy. szept. ult.	86.—	87.—
Bpesti közuti vp. elv. jegy	350.—	360.—	Dunagőzhajóz.	865.—	870.—
Bpesti vill. városi vp. 1903.	342.—	343.—	Kassa-oderb.	378.—	383.—
Bpesti vill. városi vasut	—.—	—.—	Osztr.-magyar államvasut	—.—	—.—
Ugy. elv. jegy.	117.—	120.—	Ugy. szept.-re	647.25	647.75

Sorsjegyek.

Basilika	19.50	21.50	Olasz vörös-k.	42.—	44.—
Ugy. o. felülb.	21.—	23.—	Ugy. o. felülb.	45.—	47.—
Bécsvárosi	520.—	530.—	Oszt. vörös-k.	54.—	56.—
„Jó-szív"	9.75	10.75	Osztrák hitel.	462.—	472.—
Ugy. o. felülb.	9.75	10.75	Pálffy	160.—	170.—
M. vörös-ker.	27.—	29.—			
Ugy. o. felülb.	29.—	31.—			

Pénznemek.

M. vagy oszt. arany vert	11.35	11.43	Német bir. b.-jegy (100M.)	117.40	117.70
M. vagy oszt. arany kér.	11.27	11.33	Francia bjegy	95.05	95.35
20 frc. arany	19.02	19.07	Olasz bjegy	95.05	95.30
20 márk. arany	23.46	23.54	Román bjegy	94.70	95.40
			Szerb bjegy	94.50	95.—
			Rubel	253.25	254.25

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 64.—73.— korona, vörös aprószemü 62.—68.— korona, vörös erdélyi —.——.— korona, vörös bánsági —.——.— korona, középszemü 68.—76.— korona, nagyszemü 80.——86.— korona. Disznózsir: budapesti 70.——70.50 korona, vidéki —.——.— korona. Táblaszalonna: légen száritott vidéki —.——.— korona, városi 4 darabos 60.——60.50 korona, 3 darabos 61.——61.50 korona, füstölt —.——.— korona. — Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 9.50 10.— korona, 120 darabos —.——.— korona, 100 darabos 13.75—14.— korona, 85 darabos 20.——20.50 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai, szokás szerinti minőség 8.75—9.— korona, 100 darabos 12.50—13.— korona, 85 darabos 20.——20.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 14.——14.50 korona, szerbiai 12.——12.50 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsdén a hausse folytatódott, később azonban egy bécsi cég részére nyereségbonyolitásokat eszközöltek, ez azonban a szilárd irányzatot nagyjában nem volt képes megingatni.

A déli tőzsdén folytatták a realizációkat, mire a bányaértékek kissé csökkentek.

A forgalom következő szakában vasértékek tovább csökkentek.

Zárlat nyugodt

Bécs, szept. 22. *(Magyar értékek zárlata.)* 4% aranyjáradék 118.80. Magyar koronajáradék 97.65. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 160.—. 4% magyar földtehermentesítési kötvény 97.65. Magyar hitelbank-részvény 708.58. Magyar nyeremény-kölcsönsorsjegy 206.75. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank-részvény —.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Rimamurányi vasműrészvény 526.—. Magyar kereskedelmi bank 2830. Magyar cukoripar 1075. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar jelzálogbank 513.50. Adria hajózási r. t. 478.—.

Bécs, szept. 22. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2% papirjáradék 99.35. 4·2% ezüstjáradék 99.40.—.—. 4% osztrák aranyjáradék 119.35. Osztrák koronajáradék 99.40. 1860. sorsjegy 154.75. 1864. sorsjegy 262.—. Osztrák hitelsorsjegy 405.—. Osztrák hitelrészvény 657.50. Angol-osztrák bank —.—. Unionbank 534.—. Bécsi bankegyesület 554.25. Osztrák Länderbank 447.25. Osztrák-magyar bank 1614.—. Osztrák-magyar államvasut 646.75. Déli vasut 86.75. Elbevölgyi vasut 420.—. Dunagőzhajózási társaság 865.—. Alpesi részvény 481.—. Dohányrészvény 347.—. 20 frankos arany 19.01. Cs. kir. arany (vert) 11.35. Londoni váltóár 239.57. Német bankváltók 117.50. Lipót-kohó 425.—. Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Osztrák Lloyd 755.—. Török sorsjegyek 134.50. Az irányzat javult.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, szept. 22. *(Zárlat.)* 4·2% papir-járadék —.—. 4·2% ezüst járadék —.—. 4% osztrák aranyjáradék —.—. 4% magyar arany-járadék 99.90. Elbevölgyi vasut —.—. Osztrák hitelrészvény 206.75. Magyar koronajáradék 97.75. Déli vasut 18.25. Osztrák-magyar államvasut 138.50. Károly Lajos vasut —.— Kassa-oderbergi vasut —.— Orosz bankjegyek —.—. Bécsi váltóár —.—. 4% uj orosz kölcsön 90.75. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.— Török dohányrészvény —.— Alpesi bányarészvény —.—. Olasz járadék —.—. Disconto Commandit 191.—. Magyar hitelbank —.— Általános villamossági Edison 225.—. Dynamit Trust 183.25. Gelsenkircheni 220.50. Harpeni 214.10 Laurakohó 249.60. Az irányzat nyugodt.

Párisz, szept. 22. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar állami vasut —.— Uj török-konzol 86.45. Egyptomi járadék 108.15. Osztrák Länderbank 465.—. Párisi bankrészvény 1197. 3%-os francia járadék 97.95. 4%-os spanyol járadék 88.25. 3%-os uj törleszthető járadék —.—. Crédit foncier de France 712.—. Alpesi bányarészvény —.—. 4% 1890. román kölcsön 89.60. Görög kölcsön —.—. Váltó Olaszországra % part. Váltó Amsterdamra 206.31. Váltó Brüsszelre % 1/32. De Beers 472.50. Chartered 35.—. 5%-os bolgár kötelezvény 425.50. Magyar aranyjáradék 100.85. Déli vasut 91.50. Váltó Londonra 252.15. Osztrák aranyjáradék 103.10. Török sorsjegy 128.25. Meridional vasut —.—. 4%-os olasz járadék 104.—. Ottoman-bank 583.—. 3%-os francia járadék 97.95. Osztrák földhitelintézet 1322. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 326.—. 4%-os 1896. román kölcsön 89.60. Dohányrészvény 385.—. Váltó Bécsre 104.12. Váltó német piacokra 122.31. Rio 14.22. East Rand 203.—. Randfontein 74.—. Magyar jelzálogbank —.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, szept. 22. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 100.45. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.65. 4%-os magyar aranyjáradék 100.—. Osztrák hitelrészvény 206.50. Osztrák-magyar Államvasut 138.80. Északnyugati vasut 104.25. Bustiehradi vasut —.—. Londoni váltóár 20.40. Bécsi bankegyesület 140.90. Villamos részvény 146.—. 3%-os magyar aranykölcsön 83.30. 4·2%-os ezüstjáradék 100.45. Osztrák koronajáradék 99.80. Magyar koronajáradék 97.70. Osztrák-magyar bank 115.—. Déli vasut részvény 18.10. Elbevölgyi vasut 107.40. Bécsi váltóár 850.83. Párisi váltóár 809.16. Unionbank részvény —.—. Alpesi bányarészvény 243.50. Az irányzat gyenge.

Hamburg, szept. 22. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 100.10. 1860. sorsjegy 154.70. Déli vasut 18.—. 4%-os Osztrák aranyjáradék 101.90. Osztrák hitelrészvény 206.25. Osztrák-magyar államvasut 138.90. Olasz járadék 103.90. 4%-os magyar aranyjáradék 100.10. Az irányzat nyugodt.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szept. 22. A sertésüzlet irányzata: csendes.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 118—119 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—328 kilogrammig terjedő sulyban) 119—120 fillérig. Fiatal könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 119—120 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint ——— kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyű (páronkint 240 k.-grammig terjedő sulyban) ——— fillérig — III. Román: Nehéz páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — IV. Román eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig Könnyű páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 120—121 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 119—120 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 117—118 fillérig.

Sertéslétszám: 1904. szept. 20. napján volt készlet 39.380 darab. — 1904. szept. 21. napján felhajtatott 340 darab. 1904. szept. 21. napján elszállíttatott 377 darab. 1904. szeptember 22. napján maradt készletben 39.343 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 22. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter kinevezte Fail Márta szegedi állami felsőbb leányiskolai rendes tanitónőt a trencséni állami felsőbb leányiskolához és a kapcsolatos internátus igazgatónői teendőivel is megbizta; áthelyezte Szukováthy Ottilia trencséni állami felsőbb leányiskolai internátusi igazgatónőt a máramarossziget állami felsőbb leányiskolához, Pfendesack Irén máramarossziget állami felsőbb leányiskolai rendes tanitónőt a szegedi állami felsőbb leányiskolához, Kerecsényi Gizella máramarossziget állami felsőbb leányiskolai segédtanitónőt a fiumei állami felsőbb leányiskolához és Sándor Irma temesvári állami felsőbb leányiskolai segédtanitónőt a máramarossziget állami felsőbb leányiskolához, kinevezte Lukácsné Molnár Eszter volt kézdivásárhelyi egyesületi polgári iskolai rendes tanitónőt a kézdivásárhelyi állami polgári leányiskolához rendes tanitónővé. — A m. kir. földmivelésügyi miniszter báró Bornemissza Béla fizetéstelen irodasegédtisztet a dunabogdányi és visegrádi m. kir. kincstári kőbánya-kezelőséghez bányagondnokká, — a budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóság Pécsi József kalocsai lakos végzett gimnáziumi tanulót a kalocsai kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségü díjtalan gyakornokká, — a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a m. kir. zálogházak személyzeti létszámába Sillye Jenő számvizsgálót számtanácsossá, Dániel Tivadar számellenőrt számvizsgálóvá és Zolnay Lajos számtisztet számellenőrré, Kormanik József fizetéstelen szabadalmi hivatali tolmácsot a X. fizetési osztályba fizetéses szabadalmi tolmácscsá, Brunner Mihály igazolványos altisztet a vezetése alatt álló minisztériumhoz hivatalszolgává, — a m. kir. pénzügyminiszter Bolemann Géza és dr. Barlai Béla adjunktusokat a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskolán ideiglenes minőségben rendkivüli tanárokká, Váradi Albert ideiglenes bányagyakornokot pénzügyi számtiszttó ideiglenes minőségben a nagybányai bányaigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, a budapesti fővámhivatalnál Till Antal főellenőrt pénzügyi tanácsossá és osztályvezető főellenőrré, Magyar Miklós, Tiry János, Krammer Nándor főtiszteket főellenőrökké, a Lengyel Antal, Ármos Sándor, Móritz József és zimonyi fővámhivatalnál pedig Kovács Ferenc fővámszedőt pénzügyi tanácsossá és fővámtárnokká és Trivuncsics János ellenőrt főellenőrré nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kiss Lajos zágoni és Nagy Zsuzsánna beresztelki állami elemi iskolai tanitót, illetve tanitónőt a szászlónai állami elemi iskolához jelen minőségben, — a m. kir. igazságügyminiszter Negru Sebestyén körösbányai kir. járásbirósági segédtelekkönyvvezetőt a hátszegi kir. járásbirósághoz helyezte át.

Pályázatok. A temesvári m. kir. pénzügyigazgatóságnál adóhivatali gyakornoki állásra 2 hét alatt, — Sopron sz. kir. városnál marhalevél-kiadóhivatali ellenőri állásra október 20-ig, — a budapesti elemi iskolai tanitók számára alapitott Röck Szilárd-féle alapitványra október 31-ig, — az ipolysági kir. járásbiróságnál irnoki állásra 4 hét alatt, — a dévai kir. pénzügyigazgatóságnál pénzügyi segédtitkári állásra 14 nap alatt, — a zsolnai kir. járásbiróságnál irnoki állásra 4 hét alatt a kérvények benyujtandók.

Napirend.

Naptár: Péntek, szeptember 23. Római-katholikus: Linus. — Protestáns: Thekla — Görögorosz: (szeptember 10.) Menodora. — Zsidó: Tischri 14. — Nap kél: 5 óra 32 perekor. — Nyugszik: 5 óra 39 perekor. — Hold kél: 5 óra 15 perekor délután. — Nyugszik: 4 óra 1 perekor reggel. — Hold földtávolban 7 órakor reggel.

A kereskedelmi miniszter fogad délután fél öt órakor.

Madarász-kiállitás a Nemzeti Szalonban nyitva egész nap. Belépő-dij 1 korona.

Könyves Kálmán-társaság művészeti szalon. (Nagymező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Nemzeti Muzeum. Régiségtár, nyitva van délelőtt 9 órától 1-ig. — A könyvtár történelmi és irodalomtörténeti kiállitása megtekinthető délelőtt 9—1 óráig. Belépődij 1 korona. — Néprajzi tár (Csillag-utca 3.) nyitva 9 órától délután 1 óráig. Belépő-dij 1 korona. — Növénytár (Széchenyi-utca 1. sz.) megtekinthető kutatók számára dijtalanul 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai megtekinthetők 1 korona dij mellett.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától 1 óráig.

Technologiai iparmuzeum nyitva 9—1-ig.

Iparművészeti muzeum zárva.

Közlekedési muzeum a Városligetben nyitva d. e. 9—12-ig és délután 3—6-ig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 9 órától 12-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig, és 3 órától 8 óráig.

Az aquincumi ásatások és muzeum. Megtekinthetők egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei út. Helyiérdekü vasut a Pálffy-térről.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sólyom-utca sarkán, nyitva reggel 8 órától este 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váczi-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban (vasár- és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V., Váczi-körut 23. szám).

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56—12

Kiadóhivatal 54—39

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Szeptember 22. —

Állomások	Ma reggel 7 h: Levegőny. mm.	Hőmérséklet C°	Szél iránya és erője (1—10)	Felhőzet (1—4)	Csapadék mm.	Legelőző 24 órai Hőmérséklet max.	min.
Akna-Szlatina	64 6	3 0	É 3	0	—	11	1
Késmárk	63 9	5 0	E 1	4	—	—	—
Budapest	68 3	9 0	—	4	—	12	9
Ó-Gyalla	63 9	8 2	—	2	—	14	7
Herény	61 8	8 4	—	4	—	12	8
Zágráb	61 3	10 3	K 2	4	—	11	9
Fiume	59 6	10 9	ÉK 1	2	—	17	10
Pécs	61 6	8 8	ÉK 3	● 2	12	8	
Debreczen	62 0	5 4	ÉK 2	≡ 1	12	4	
Szeged	61 6	8 0	K 2	4	—	13	8
Arad	61 4	10 6	DK 2	4	—	14	9
Temesvár	60 9	10 0	K 1	4	—	15	9
Kolozsvár	63 5	7 1	DK 1	4	—	15	4
Vajda-Hunyad	62 5	9 8	ÉNy 1	● ny	13	9	
Nagyszeben	62 8	6 7	DK 1	● 4	13	6	
Béla	63 8	7 7	— 4	ny	10	8	
Prága	63 6	7 2	K 2	4	11	7	
Krakó	65 7	6 4	K 1	4	ny	9	6
Tarnopol	—	—	—	—	—	—	—
Bregenz	61 4	6 2	ÉK 1	4	—	12	1
Salzburg	61 0	7 2	—	4	—	—	—
Klagenfurt	62 5	6 6	ÉK 1	4	—	11	4
Lesina	58 8	14 1	ÉK 1	0	—	19	13

Jelek magyarázata: K. = keleti, Ny. = nyugati, D = déli, É = északi. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, * = hó, ≡ = köd, ≤ = zivatar.

Hazánk időjárásában nem állott be lényeges változás. Ma reggel a déli részeken esik az eső.

A levegőnyomás eloszlása nagy vonásaiban a tegnapival egyezik.

Európában az idő hűvös, jobbára borult és Keleten esős maradt.

Kilátás: Hőemelkedés és helyenkint kevés eső várható.

Vizállás.

		Szeptember 21.	22. (méter)			Szeptember 22.	21. (méter)
Ina	Schröding	1.33	1.28	Tisza	M.-Sziget	0.12	0.10
Duna	Passau	2.41	2.20	»	Tokaháza	0.28	0.33
»	Linz	0.13	0.88	»	V.-Namény	0.28	0.22
»	Bécs	0.41	0.02	»	Tokaj	0.—	0.40
»	Pozsony	2.39	2.04	»	Tisza-Füred	0.22	0.36
»	Komárom	3.59	3.26	»	Szolnok	0.04	0.42
»	Budapest	3.55	3.10	»	Csongrád	1.23	1.82
»	Paks	3.08	3.10	»	Szeged	1.36	1.16
»	Mohács	3.26	3.34	»	T.-Becse	0.48	0.69
»	Gombos	3.36	3.78	»	Titel	1.70	1.46
»	Ujvidék	2.07	2.44	Onczova	Bárta	0.30	0.32
»	Pancsova	0.51	0.72	Temesy	Hoór	0.86	0.78
»	Orsova	1.18	1.21	Bodrog	Zemplén	0.—	0.—
Morva	Magyarfalva	0.54	0.30	Sajó	Szelcsa	1.34	1.38
Vág	Zsolna	0.40	0.30	Hernád	H.-Németi	0.15	0.21
»	Trencsén	0.51	0.46	Berettyó	Margita	0.18	0.02
»	Szered	1.75	0.65	»	B.-Ujfalu	0.35	0.42
Rába	Sz.-Gotthárd	0.10	0.10	Körös	Csucsa	0.56	0.60
»	Sárvár	0.18	0.19	»	N.-Várad	0.02	0.04
»	Győr	2.94	2.65	»	Belényes	0.34	0.35
Dráva	Pettau	0.—	0.—	»	Tenke	0.19	0.22
»	Zákány	0.30	0.22	»	Gurahonczi	0.12	0.15
»	Barcs	0.91	0.75	»	Borosjenő	0.46	0.47
»	Eszék	2.83	2.04	»	Békés	0.44	0.46
Mura	M.-Szerdahely	1.—	0.90	»	Gyoma	0.21	0.24
Száva	Zágráb	0.55	0.46	Maros	Gy.-Fehérv.	0.18	0.14
»	Szisszek	0.56	0.56	»	Branyiczka	0.28	0.28
»	Mitrovicza	1.16	1.25	»	Boborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.11	0.16	»	Arad	1.20	1.30
»	Szatmár	0.78	0.48	»	Makó	0.31	0.32
Kraszna	N.-Majtény	0.28	0.40	Temes	K.-Keesély	0.06	0.02
Latorcza	Munkács	0.30	0.16	Béga	Kisredo	0.40	0.56
Latorcza	Homonna	0.05	0.03	»	Temesvár	0.59	0.61
Ung	Ungvár	0.05	0.03	»	Becskerek	0.02	0.45

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fillér. Vastagabb betükből 8 fill.

Szerkesztőségi telefon-szám: 65—23.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25. sz.

Kiadóhivatali telefon-szám: 54—39

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Levelezés.

M. B.
Kivánt helyen és cimen levél vár, bár tudom nem fogod elvinni és nekem kell majd gondoskodnom róla. Kérlek értesits, ha megkaptad. V. G. 31185

Uraim!
Hivatalnok felesége csinos müvelt tisztességes házias nővére részére férjet keres szerényebb igényü hivatalnok személyében, a fő becsületes jellem, müveltség és kölcsönös szimpáthia. Leveleket „Nővér" jelre kérek a kiadóba. 31187

Igaz lesz,
hivó soraimra nem látogatott meg, hogy vártam. De nem is irt. Kegyetlenül büntet talán ezt nem is érdemlettem. Nyugtot sehol nem lelek, most már minden késő. Isten áldja. Irma. 31186

Betöltendő állások.

Gépészek
kerestetnek. A feltételek teljes cimekkel vannak az Országos Pályázati Közlöny mai számában. Ára 40 fillér, Kiadóhivatal: Budapest, József-körut 9. 10261

Irnoki
állások betöltendők. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Egyes szám 40 fillér. Kapható csakis a kiadóhivatalban: Budapest, József-körut 9. 10261

2000
forint évi jövedelmet biztositok 5—6000 forinttal rendelkező egyénnek. Vidékieknek, kik Pesten szándékoznak letelepedni igen alkalmas. Mindennemü kockázat kizárva. Bővebbet Havas, József-körut 63. 6325

Állást keresők.

Egyetemi hallgató,
kitünő bizonyitványokkal nevelőnek, vagy korrepetitornak ajánlkozik szerény feltételek mellett közép- vagy elemi iskolai tanulókhoz. Cim: „Z. Z." VII. ker. Garay-u. 12. sz. III. emelet 32.

Érettségizett
fiatalember bárminő irodai foglalkozást elvállal. Cim: „Z. Z." VII. ker. Garay-u. 12. sz, III. emelet 32. ajtó.

Szolid árva leány,
kis gyermek mellé ajánlkozik uri házhoz vidékre VI., Sziv-utca 45. 2718

Intelligens
fess kisasszony ajánlkozik mint elárusitónő rövidáru vagy disműárüzletbe. Ovoda-u 19. ajtó 8. 4695

Kereskedelmit
jelesen végzett fiatal ember esti órákban tanitást esetleg irodai teendőket elfogad. Leveleket Wesselényi-u. 68. I. em. 15.

Oktatás.

Okleveles tanitó,
ki a gimnázium alsó osztályaiból is biztos sikerrel oktat, a délelötti, mint a délutáni órákra mint correpetitor ajánlkozik. Cim: Dob-utca 19. földszint 7. 4350

Házak, telkek.

Rákos Szt.-Mihályon
egy ház 1 üzlettel 3 szoba csukott veranda olcsón eladó részletre is Ehmann-telep. Berall. 2717

Pénz.

Pénzkölcsönt
400 koronáig kezes nélkül folyósittatok, kezesekkel bármennyit vidékre is. Olcsó kamat könyü visszafizetésre. Singer, Kerepesi-ut 19. I. Válaszbélyeg. 31158

Pénzkölcsönt
kezes nélkül is, banktól gyorsan, priváttól azonnal kieszközöl, valamint betáblázásra, olcsó kamatra I., II. esetleg III. helyre is gyorsan elintéz Rosenberg bankképviselete, Garai-tér 2. Válaszbélyeg. 6315

Pénzkölcsönt
leggyorsabban szerzek kezessel vagy annélkül, privátpénzt aznap folyósittatok, ugyszintén tisztviselői kölcsönt, fizetés vagy nyugdijelőjegyzésre 10—20 évi időtartamra, utólagos dijazásért továbbá ingatlanokra II. és III-ik helyre előnyös kamatra. Rosenberg Ferenc bankképviselete Népszinház-utca 26. (Válaszbélyeg) 6326

Gyor pénzkölcsön.
Bármily természetü kölcsönt közvetitek, helybelieknek 400 koronáig jótálló nélkül, házakra, földekre II. helyre is. Sorsjegyekre, biztositási kötvényekre, részvényekre azonnal. Németh, Bálvány-utca 20. Válaszbélyeg. (Ügynökök felvétetnek.) 31183

Pénzkölcsönt
400 koronáig kezes nélkül, nagyobb kölcsönt 4 korona havi törlesztéssel kaphatnak. Marton, Kerepesi-ut 65. Válaszbélyeg. 6327

Butorok.

Butorok
részletfizetésre! Háló- és ebédlőszoba-berendezések, valamint egyes darabok saját készitményü divánok, matracok, sodronyágybetétek, függőlámpák, ingaórák olcsóbban, mint bárhol előnyös fizetési feltételek mellett Náthán Ignác, butortelep Budapest, VII. ker. Erzsébet-körut 27. 8020

Különféle.

Férfi
vagy női ruhát olcsón tisztitok és vasalok. Moskovics Muzeum-körut 17. I. 31188

Kávéházi berendezést
ujat és használtat vesz és elad Braun, Sip-utca 14. 4650

Zongora
átjátszott, olcsón eladó. József-utca 28. ajtó 6. 2722

Cimbalom
pedálos, olcsón eladó. József-utca 28. ajtó 6. 2721

Egy szerény
igényü fiatalember teljes ellátást nyer olcsón. Weisz, Elemér-utca 4. II. 21. 31184

Teljes
évi ruházatot hatvan forintért készit törlesztésre vidékre is. Guttmann Sámuel, VII., Erzsébet-körut 6. 30783

Diszkert-
kedvelők kérjenek árjegyzéket az első magyar diszfeyő-faiskolától Körmenden. 100 fajta tüleveliü fák, lombfák, disscserjék, gyümölcsfák és rózsafák kaphatók. 31181

Nyolc portál
és egy fényezett aranyozott lépcső eladó. Andrássy-ut 70, fényképésznél. 2179

Borkötél
és részcsapok jó karban olcsón eladók, Roth vendéglős Holló-utca 10. 31183

Orth. כשר privátkoszt
izletes, olcsó árban özv. Dávid Hermann fiánál Király-u. 6. I. 10. kaphatók. Előfizetők mérsékelt árban elfogadtatnak.

Magyar királyi államvasutak 160708 szám.
(Uj személydijszabás életbeléptetése a Nagybánya-Felsőbányai h. é. vasuton.)

Ezen vasuton a megnyitás napján zónarendszerü személydijszabás lép életbe mely a magyar királyi államvasutak dijszabás-elárusitó irodájában (Budapest, Csengery utca 33. szám) 20 fillérért kapható. Budapest, 1904 szeptember hó 17-én.

Az igazgatóság
(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Butorvevők

részére complett modern stylu

háló-, ebédlő-

és szalonberendezések, továbbá **egyes butordarabok** is valamint

vas- és rézbutor

óriási választékban, gyári árakon.

Hitelüzletek
a legkulánsabb feltételek mellett köttetnek meg.

POLLÁK N. IGNÁC
butorgyáros városi raktára
Budapest, VI., Teréz-körut 23.

Magyar királyi államvasutak
164.786/904. szám.

HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet az Ungvár állomáson létesitendő uj felvételi épület előállitásához szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magas épitményü ügyosztályában (VI. kerület Teréz-körut 56. sz. III. emelet 14. ajtó) és Debreczenben a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási és épitési ügyosztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1904. évi október hó 11-én déli 12 óráig nyujtandók be, alulirott igazgatóság épitési és pályafentartási főosztályában (Budapesten, VI. kerület Teréz-körut 56. szám II. emelet 10. ajtó). Az ajánlatok 1 korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyujtandók be: „Ajánlat az Ungvár állomáson létesitendő uj felvételi épület előállitásához szükséges épitő munkákra".

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyujtását megelőző napon, vagyis 1904. évi október hó 10-én déli 12 óráig 4000 korona azaz négyezer korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapesten, VI., Andrássy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számittatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénynyel adandók fel.

Budapest, 1904. szeptember hóban.

Az igazgatóság.
(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Felöltő	. . .	6 K-tól	fel
Ulster	. . .	8 „	„
Télikabát	. .	10 „	„
Jaquet	. . .	4 „	„
Ferenc Józsefkab.		6 „	„
Nadrág	. . .	4 „	„
Mellény	. . .	1 „	„

ROTHBERGER JAKAB-nál, Kristóf-tér 2. sz.

Magyar királyi államvasutak.
156918/904 szám C.I.

Hirdetmény.

Nyugotnémet-ostr.-magyar kötelék

A fenti kötelékben érvényes 3. dijszabási füzetben foglalt 149 a sz. (nyers kálisók stb. trágyázásra) kivételes dijszabás dijtételei folyó évi szeptember hó 15-étől kezdve kainit-keménysóra (Hartsalz) is alkalmazást nyernek.

Budapest, 1904. szept. havában.
A magyar királyi államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.
(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magyarnak Pécs. Németnek Bécs.

Kockázat kizárva, mert nem tetszőért a pénz visszaadatik.

20.000-nél több elismerő dicsérő oklevél a világ minden részéről.

Karuc „Rákóczi Ferenc" óra megbizható járásu, elegáns email számlappal ellátott duplafedelü ezüst remontoir, nagyon csinos kivitelben és kitünő szerkezettel. Korona 14, 10 évi jótállással.

FELHIVÁS!
Aki szép kivitelü és minőségü
olcsó órát és ékszereket
10 évi jótállással óhajt a legmegbizhatóbb forrásból beszerezni, az forduljon

SCHÖNWALD IMRE
magyar órásmester és ékszerészgyároshoz
PÉCSETT 10.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik bárkinek is.

Fontos sérvben szenvedőknek!

Legujabb találmány! **Legujabb találmány!**
(Szabadalom bejelentve 1904. julius 12.)

Perfect symmetrikus gummisérvkötő.
A modern chirurgial tudomány mesterműve. **Tiszta gummiból készült. Akár a jobb-, akár a baloldalon viselhető.** A legkomplikáltabb sérveket is visszatartja. Legkényelmesebb viselet. Külsőleg észre nem vehető. A legmegerőltetőbb munkánál is minden kényelmetlenség nélkül viselhető. Miután **kellemetlen nyomást nem okoz,** ugy éjjel, mint nappal viselhető. Számos elismerő és köszönőlevél igazolja célszerüségét. Az eddigi összes találmányokat mindenben felülmulja. A testről le nem csuszhat.
Árak: egyoldalu **20**, kétoldalu **30** korona. Szétküldés a világ minden tája felé utánvéttel, vagy a pénz előzetes beküldése mellett a legnagyobb **titoktartással** történik. Részletes képes árjegyzéket **ingyen** küld zárt boritékban a feltaláló

Pollitzer Mór és Fia utóda
cs. és kir. kizárólag szabadalmazott orvosi kötszerész
BUDAPEST, V/9., Deák Ferencz-utca 10. sz.
A legrégibb cég e szakmában. Alapittatott 1858-ban.
A cimre ügyeljünk!

Egyéves önkéntesek és gazdászok

részére csizmák a legerősebb kivitelben. Vizmentesitve. **Kérje nagy képes árjegyzékemet,** mely több száz fényképezett ábrával van ellátva, amit ingyen és bérmentve küldök.

Box-csizma, vixkalb 12— Box, vix v. lakk 8.

Férfi:

Bagariacsizma, 3szoros talp, halhólyaggal vizmentesitve	7.-
Lovaglócsizma, puha szárral, box vagy vix	12.-
Vadászcsizma bagaria bőrből, nyelvvel	9.-
Borjubőr, sima cipő vagy betétes 3.—, füzős	3.20
Boxbőr, sevró, füzős vagy cugos	4.-
Katonabakancs, borjubőr 3.50, box	4.50
Szarvasbőr-cipő fájos lábra	4.-

Női:

Zergebőr, cugos vagy füzős	3.-
Box, sevró vagy lákk füzős	3.60
Sevró, box vagy lakk gombos	3.80
Sevró, szarvasbőr vagy box	3.60
Gyermekcipők 25 számig 1.30, 25—28- számig	1.80

Sportcipők nagy választékban. Ortopéd cipők mérték után. Nem tetsző árut kicserélek vagy a pénzt visszaadom

Agulár Dávid
Budapest, IV., Muzeum-körut 27.

Biztos gyógyulást keresőknek
kik bármily
nemi betegségben szenvednek
mint hugycső és hólyagbajok, hugycsőszükületek, vizelési zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros bántalmak (syphilis) az önfertőzés utóbajaiként fellépő idegbajok, **korai férfierő elgyengülés,** bármily bőrkiütések stb. nőknél fehérfolyás, mely bajok **alapos, gyors és gyökeres gyógyitására, szigoruan tudományos és lelkiismeretes gyógymodjánál fogva** legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. főorvos **országos hirü és legrégibb** 30 éve fennálló rendelő-intézetét

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.,

Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült hugycső és hólyagbajok vizsgálata villamos hugycsőtükör segélyével Vidékiek levelekre kimeritő választ és szakszerü tanácsot nyernek, gyógyszerekről gondoskodva lesz. Titoktartás biztositva.

Nőknek külön váróterem.

A HALTENYÉSZTÉS
A HALÁSZAT, HALTENYÉSZTÉS ÉS HORGÁSZAT KÉZIKÖNYVE.
Irta: Dr. SKOWRONEK FRIGYES.
16 külön képpel, ezenkivül a szöveg közé nyomott 410 ábrával.

A könyv 40 fejezetre oszlik a következő tartalommal: A halászat története. — A halászat közgazdasági jelentősége. — Az állam és a halászat. — Német halászegyesület. — A hal szeerkezete. — A halak osztályozása. — A halak ellenségei. — Mesterséges haltenyésztés. — A ponty tenyésztése. — A hegyi patak. — Téli halászat. — Nyári halászat. — A süllő. — A csuka. — A kecsege. — Horgászat. — A horagolna felszerelése. — Horgász eszközök. — Előkészitő a horgászatra. — Horgász szigony. — Fenékhorgászat. — Szabadon való horgászás. — Hálóhalászat. — A belvizek élete. — Halszakács művészet.

Ezen könyv feladatául tüzte ki a népesség valamennyi rétegében a halászat és annak nemzetgazdasági jelentősége iránti érdeklődést felkötni. Derüs humorral megirt jelenetek egész sora van benne a halászok életéből, legyen azok tengeri, folyami vagy tavi halászok. A szerző világos, érthető nyelven igyekszik az olvasó figyelmét lekötve tartani és megragadó módon értésére adni a hasznos és tanulságos dolgokat.

Prospektus ingyen és bérmentve.
Megrendelhető bármely könyvkereskedés által, vagy közvetlen
CARL v. HÖLZL könyvkereskedéséből Wien, I., Operngasse 4.

A 15348. számu
„Ujitások jelzőlámpákon"
cimü, 1899. február 17-ről kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedményesek kerestetnek
Szives ajánlatokat **„W. F. 5906"** jelige al. **Mosse Rudolf, Bécs,** I. Seilerstätte 2. továbbit.

FÉRFI és NŐI
nemi betegségek,
férfigyengeség (impotencia) alapos gyógykezelésére legjobban ajánljuk

Dr. KAJDACSY
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvost.
Rendel: 9—4-ig, este 7—8-ig.
Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)
Levél utján is biztos gyógysiker.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1904. szeptember hó 23-án.

M. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

Heti műsor:

Szombaton: Lohengrin.
Vasárnap: Don Juan.

NEMZETI SZINHÁZ

Bizánc.

Szinmű 3 felvonásban.

Személyek:

Konstantin császár — Beregi
Irene császárné — Jászai M.
Demeter nagyherceg — Ivánfi
Tamás nagyherceg — Hetényi
Olga nagyhercegnő — B. Lenkei H.
A patriarka — Szacsvay
Notarasz Lukács — Gyenes
Spiridion — Náday
Leonidász — Pálfi
Laszkárisz — Náday B.

Kezdete 7½ órakor.

Heti műsor:

Szombaton: Egyenlőség.
Vasárnap: délután A dolovai nábob leánya.
Vasárnap: este Kaméliás hölgy.

NÉPSZINHÁZ.

Rézi.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

Személyek:

Wochralek Wenzel — Kovács
Pábian, inkatus — Kiss Mihály
Anna, felesége — T. Harmath
Hedwig, leánya — Győri Aranka
Horeczki — Ujvári
Bagdi, fia — Pásmán
Tulipán, szabó — Pesti K.
Pattantyus — Csirmai

Kezdete 7½ órakor.

Heti műsor:

Szombaton: Casanova.
Vasárnap: délután Kornevillei harangok.
Vasárnap: este Rézi.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

Tetemrehivás.

Bródi szinmű 4 felvonásban.

Kezdete 7½ órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

Monte-Carlo és a Riviera.

Kezdete 7½ órakor.

Heti műsor:

Szombaton: A gyermek.

VIGSZINHÁZ

Kis pajtás.

Vigjáték 3 felvonásban.

Személyek:

Jeuvenia — Hegedüs
Chaatalard — Fenyvesi
Jean — Tanay
Bellencontre — Vendrey
Moraegené — Nikó I.
Genoviéve — Harmat H.
Adams — Komlóssy I.
Juliette — Varga A.

Kezdete 7½ órakor.

Heti műsor:

Szombaton: Kis pajtás.
Vasárnap: délután Csókpiruláik.
Vasárnap: este Kis pajtás.

KIRÁLY SZINHÁZ

Én, Te, Ő!

Operett 3 felvonásban

Személyek:

Vergy gróf — Németh
Gabriella — Küry
Coucy — Papp
Milleportuis — Körmendy
Yolande — Bónis
Maxime gróf — Szomori
Alcofribas — Vécsey
Cocó — Ferencsy
Macack — Gyöngyi
Mitzy — Fedák
Ysabeau — Baracsy

Kezdete 7½ órakor.

Heti műsor:

Szomb.: Én, te, ő! Küry Klára és Fedák Sári föll.).
Vasárnap: délután A szevillai borbély. (Mérsékelt helyárakkal.)
Vas.: este Én, te, ő! Küry Klára és Fedák Sári föll.).

MAGYAR SZINHÁZ

Bébé hercegnő.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

Ottokár — Gíróth
Zsigmund — Szabó
Boleszláv — Heltai
Góliát — Rátheanyi
Cactus — Iványi
Jegyző — Takács
Trotőrlaut — Marton
Mája (Bébé) — Kornai B.

Kezdete 7½ órakor.

Heti műsor:

Szomb.: Bébé hercegnő.
Vasárnap: délután Szulamit.
Vasárnap: este Bébé hercegnő.

ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KECSKEMÉTEN. • GYÁRTMANYA
! MINDENÜTT KAPHATÓ !

Éppen most jelent meg
LEUCHS cimtára 10. kiadás • •
Tirol, Voralberg a tengerpart és = Dalmácia =
kereskedőinek, gyárosainak, iparosainak, földbirtosainak, gyógyszerészeinek, orvosainak, gyógyintézeteinek fürdőinek, ügyvédeinek közjegyzőinek és vendégőseinek stb. teljes cimjegyzéket kerületek és szakmák szerint beosztva.
Ára 20 korona.
Legrégibb és legterjedtebb a hasonló munkák között.
Prospektus ingyen.
LEUCHS C. és Társa
az összes országok cimtáráinak kiadója
Nürnberg.

Nagy meglepetés!
Soha az életben többé ez alkalom.
500 drb tárgy 1 frt 95 kr
egy gyönyörű aranyozott óra, pontos, 3 évi jótállással és hozzá való lánccal. Divatos férfi selyem nyakkendő, 3 drb ff. zsebkendő, egy remek férfigyűrű kőutánzattal, 1 remek bőrerszény, 1 remek zsebtükör, 1 pár kézelőgomb, 3 melltgomb, 3% double arany patentcsatt, 1 prima nickkel fröcsköz, 1 csinos képalbum 36 képpel, a világ szépei, 1 elegáns párisi női mellű (újdonság), 1 pár fülbevaló simlicyémántial, 3 trefás tárgy, nagyhatásu öreg és fiatalokra. 20 érdekes levelezőlap és még a háznál nélkülözhetetlen 400 különböző tárgyak. Mindezek az órával együtt, mely maga az összeget megéri, csak 1 frt 95 kr. Szétküldés utánvétel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében: „Wiener Central-Versandhaus"
WACHTEL H., Krakau Nr. 20.
NB. Meg nem felelőért a pénz visszaküldetik.

Burgonyát és szénát
szállit bármely mennyiségben a legolcsóbb napi árban
COSTJI A. POPOVICI, Brassóban (Erdély).

FŐVÁROSI ORFEUM
VI., Nagymező-utca 17.
MAC WALTEN
Ellenállhatatlanul nevettet.
BROTHERS KREMKA
A végletekig kacagtatnak.
TERKA SEMMELOFF
Mindenkit felvidít.
Továbbá 12 attrakció.
Az előadás esti 8 órakor kezdődik.
A télikertben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

HOLLANDI
életbiztosító részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering in Lijfrente)
BUDAPEST,
VIII., Kerepesi-út 1.
(A nemzeti szinház bérházában.)
Igazgató: TOLNAY LAJOS.
Vezértitk.: STIGNITZ IMRE.
1903. év végéig
273 millió korona
biztosítás köttetett.
A társaság mindennemű biztosítást elfogad, melynek alapját az emberi élet képezi, u. m.: tőkebiztosítást, tulélés és halálesetre szóló, valamint özvegyi nyugdíjbiztosítást, szennel kezdődő és elhalasztott életjáradékokat, kházasitási biztositásokat gyermekek részére stb. Bővebb felvilágositással szolgal a magyarországi vezérképviselőség Budapesten, valamint a vidéki képviselők.
Referenciákat
a Magyar Általános Hitelbank ad.

Hivonat a dijtáblázatokból

A tőke elhalálozás alkalmával fizetendő								A tőke 20 év után vagy időelőtt elhalálozás alkalmával azonnal fizetendő							
Dijtétel 100 korona után															
Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.	
25	1.80	34	2.80	43	3.16	52	4.66	25	4.11	34	4.23	43	4.56		
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.12	35	4.24	44	4.62		
27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12	27	4.13	36	4.27	45	4.67		
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14	37	4.30	46	4.76		
29	1.98	38	2.62	47	3.73	56	5.64	29	4.15	38	4.33	47	4.85		
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93	30	4.16	39	4.36	48	4.93		
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24	31	4.18	40	4.39	49	5.02		
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57	32	4.20	41	4.45	50	5.10		
33	2.22	42	3.04	51	4.45	60	6.97	33	4.21	42	4.51				

A divatos műhimzéshez

nélkülözhetetlen a legujabb szerkezetü körhajós eredeti WHEELER és WILSON 9-es varrógép, melyen a tü- és gobelinhimzéseken kivül a legszebb áttört és azsur-munkák végezhetők. Varrása a legszebb és legjobb, járása a legkönnyebb és leggyorsab. Képviselet minden nagyobb vidéki városban. Ahol nincsen, kérem hozzám fordulni.
HERBSTER KÁROLY Budapest, VII. ker., Károly-körut 9. sz.
a Wheeler és Wilson Mfg. & Co. New-York cs. és kir. udvari szállitók magyarországi vezérképviselője.
Nagy árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

KISS szerencséje NAGY! Óriási nyeremények
érhetők el az osztálysorsjáték utolsó osztályában. — Majdnem naponta egymásután következő húzásokon szeptember 27-től október 24-ig:
33.000 nyeremény
több mint
tíz millió
összegben kerül kisorsolásra
Egy sorsjegyre
egy milliót
is lehet nyerni.
Kisorsoltatnak többek között a következő nyeremények:
600.000
400.000
200.000
100.000
80.000 60.000
50.000 40.000
30.000 25.000
stb. stb.
Bámulatva fölérasitó bankházunk eddigi nagy szerencsecsikereire, ezen buzdokra a következő szerencsesorsjegyeket ajánljuk:
Egész sorsjegyek à 160 korona.
73089 [illegible] 108771
Fél sorsjegyek à 80 korona.
[illegible] 29550 [illegible] 54797
Negyed sorsjegyek à 40 korona.
80465 57507 70629
Nyolcad sorsjegyek à 20 korona.
19151 51177 94940
Vegyen szerencse-sorsjegyet KISS bankházában, mert
Kiss szerencséje Nagy!
Kiss Károly és Tsa
a m. kir. szab. osztálysorsjáték főlérasitóhelye:
BUDAPEST,
Erzsébet-körut 19. sz.
Sürgönycím:
KARMIS, Budapest.
Telefon: 426.
A naponkinti húzások eredményei félóránkint láthatók lesznek kirakatainkban.

Schicht-szappan

„SZARVAS" vagy = „KULCS" = JEGYGYEL
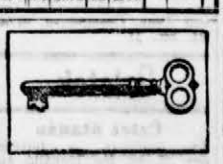
legjobb, legkiadósabb és ennélfogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.
Mindenütt kapható! Mindenütt kapható!
Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a ‚Schicht'-névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fillér. Vastagabb betükből 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25. sz.

Szerkesztőségi telefon-szám: 56—12.

Kiadóhivatali telefon-szám: 54—39.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket Kerepesi-ut 25. sz. alatt (Telefon: 54—39.) **központi irodánkban,** és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni

Blockner J. hirdetési iroda IV., Sütő-utca 6. szám.

Breuer Nővérek dohánytőzsdéje Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát hirdetési iroda V. ker., Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór dohánytőzsde IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál könyvkereskedése IV., Gróf Csiráky-féle palota, Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D. hirdetési iroda IV., Gerlóczy-utca 1.

Falkenstein Soma könyv- és hangszerkereskedés MISKOLCZ.

Goldberger A. V. hirdetési iroda IV. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozefin Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór könyvkereskedő II. ker., Fő-utca 17. szám.

Groszmann Jágó füszer- és vegyeskereskedése MISKOLCZ és környéke részére hirdetések felvételi iroda.

Haasenstein és Vogler hirdetési iroda V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits dohánytőzsdéje Kerepesi-ut 50. (Takarékp. épül.)

Kernberg Rozália dohánytőzsdéje VIII. ker., Muzeum-körut 10.

Leopold Gyula hirdetési irodája VII., Erzsébet-körut 54., I. em.

Mosse Rudolf hirdetési iroda IV. ker., Ferenciek-tere 8.

Mezei Antal hirdetési iroda IV. ker., Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J. ujság-árudája IV. ker., Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő Museum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Rohonczi Ilona dohánytőzsdéje VI., Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu hirdetési iroda VI. ker., Váczi-körut 33. szám.

Sólyom Jakab hirdetési iroda VI. kerület, Király-utca 28.

Sopronyi V. dohánynagyárus VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór dohánytőzsdéje IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Sváb Eliz dohánytőzsdéje Nagymező-u. 12.

Schwarz József hirdetési iroda V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

Schönwald Ferencné dohánytőzsdéje IX. ker., Ferenc-körut 32. szám.

Schödl Gyula dohánytőzsde és postagyüjtőhely V., Lipót-körut 8.

Schneider-féle tőzsde Egyetem-tér 5.

Tenczer Gyula hirdetési iroda IV. ker., Szervita-tér 8. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése II. ker., Fő-utca 2. szám.

Weitzenfeld Jakab Király-utca 1.

Winter és Nagy Magyar-utca 6.

Minden apróhirdetés, melyet itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a BUDAPESTI NAPLÓ-ban.

Levelezés.

Nyolc év.
Édes, aranyos szivem! Szivem és lelkem mélyéből köszönöm soraidat — szeretlek drágám változatlanul és örökké és — nem haragszom. Csókol és ölel ezerszer — Id. 4650

Barna
vasárnap ½ 3-kor Kisfaludy kávéházban várom. Tartson kezében egy „Budapesti Naplót". 2342

Nőül adnám
hugomat, 1000 korona hozománynyal, saját berendezett lakással, 50 korona havi keresettel, hivatalnokhoz vagy biztos állásu urhoz. Levelek „Ibolya" jeligére, Hernád-utcai postára poste restante. 2609

Megvan
Édes apám nagyon szépen kérlek felöltőre volna nagy szükségem. Beosztom a pénzt fehérnemümhez vannak kiadásaim. Beteg voltam, fogat huzattam, mi nem a legjobban sikerült. Jöjj! csókolak sokszor. 31182

Betöltendő állások.

Tanuló
füszerüzletben, ellátással azonnal felvétetik. Vidéki előnybe részesül, Özv. Ungár Mihálynénál. Eötvös-utca 42. 2609

Allástkeresők
ingyen kapják az Országos Pályázati Közlönyt, mely az országban betöltendő valamennyi szakmabeli állást teljes cimmel közli. Megjelenik minden harmadnap. Kiadóhivatal: Budapest József-körut 9. 10261

Tanulóleányok
jó házból felvétetnek. Csengery-utca 56. földszint 1, 2720

Büffébe
pincérnők, kasszirnők és szobaasszonyok azonnal felvétetnek. József-körut 36. szám. Martinovics pincérügynök. 6255

Állást keresők.

Szabónő
szakmájában elsőrendü, ajánlkozik a legegyszerübb s a legdiszesebb kivitelü toilettek elkészitésére, saját lakásán, mérsékelt árak. Huba, Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Egy tisztességes
gyermektelen házaspár, férj állami szolga, ki huzamosabb idő óta mint házmester alkalmazva van, házmesteri állást keres. Cim a kiadóban. 4694

Házvezetőnői
állást azonnali belépésre keres intelligens fiatal özvegyasszony, aki már ilyen minőségben alkalmazva volt. Oly helyet, ahol 10 éves kis leányát is magánál tarthatja, előnyben részesit. Szives megkereséseket „B. F." jeligére alatt a kiadóhivatalba kér.

Fodrásznő
rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik. Özv. Waldné, VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21.

Kereskedelmit
végzett, szép kézirással biró, a magyar-német helyes- és gyorsirásban, ugyszintén a gépirásban jártas nő (keresztény), levelezőnői, esetleg gépirónői állást keres. Leveleket „E. Sz." jeligére kér a kiadóhivatalba. 31167

Oktatás.

Zongoratanitónő,
ki 22 évig müködött egy intézetben egy koronáért ad zongora leckéket. Cime: „I. M." Kertész-utca 27. I. ajtó 10. 4993

Gymnasiumi
polgáriiskolai, reáliskolai vizsgákra rövidesen, biztos sikerrel előkészit gimnáziumi tanár. Budapest, Csömöri-ut 9. III. 2. 6250

Okl. tanitónő
elvállal órákat. Zongorázásban is ad oktatást. Cim: Ormos Ilona, Csengery-u. 62/a. III. em. 14.

Üzletek.

Üzlet átadás
Nagy-Kanizsán, a főtéren egy 30 év óta fennálló cipészüzlet, teljesen uj berendezéssel együtt, elköltözés miatt, azonnal kiadó, illetve átadó. Bővebbet Stern József kereskedő urnál, Nagy-Kanizsa. 4997

Belvárosi
vendéglő több kisebb termekkel azonnal eladó különösen nagy borkiméréssel és erős konyhaforgalommal. Cim a kiadóban. 31180

Házak, telkek.

Házak,
telkek, villák és birtokok eladatnak és vétetnek. Ügynökök kizárva. Megkeresések: Sebes, Rózsa-utca 44. sz. 2706

Pénz.

Pénzkölcsönt
kezes nélkül 400 koronáig, nagyobb kölcsönt kezesekkel gyorsan folyósitok. Privátpénzt katonatiszteknek azonnal. Adler, Aggteleki-utca 5. szám. Válaszbélyeg. 6311

Készpénzkölcsönt
kezes nélkül 2 korona törlesztésre gyorsan kieszközlök. Nagyobb kölcsönt kezessel 5 évi törlesztésre három nap alatt megszerzek, továbbá **betáblázásokat** 4-es kamatra utólagos dijazás mellett. Márton Henrik, Rottenbiller-utca 5/c. (Válaszbélyeg). 6289

Gyorsan
előköltség nélkül pénzkölcsönt nyujt törlesztésre Horovitz, Ó-utca 45. 2682

200—400
koronáig pénzkölcsönt kezes nélkül, nagyobb kölcsönt kezessel kivánatra házhoz megyek, Löbl Lajos Huszár-u. 5. 6324

Pénzkölcsönt
házakra, telkekre, épitkezésekre, földbirtokokra, olcsón, II., III.. helyre is, valamint **személyhitelt** minden állásu egyéneknek 200 koronától kezdve, 4 és fél százalék kamatra, kezes nélkül is ajánl **Both Dezső** Budapest Rózsa-utca 16. (válaszbélyeg). 6303

Pénzkölcsön
minden irányban állami, megyei, városi tisztviselőknek. Katonatiszteknek, papoknak, tanároknak. Fizetés és nyugdijelőjegyzésre 10—25 évi törlesztéssel kötelezvényre (**váltó nem kell**). Azonkivül iparosnak, gazdálkodóknak, minden hitelképes egyéneknek 200 koronától feljebb 4 korona havi törlesztésre. **Kiskoruaknak** is, ha nagykoruságukig kellő fedezetet nyujtanak váltóra. Konvertálok birtok és házkölcsönöket 10—60 évi törlesztéssel. Kinek birtokait drága kamatu kölcsön terheli, azokat kicserélem 4 százalékra. Mindenki bizalommal forduljon hozzám, mert ha csak egy kicsit is hitelképes, sikeresen járok el ügyében. Kováts Emil bankképviselete, Budapesten, Mátyás-tér 11. ajtó 3. Válaszbélyeg csatolandó. 31141

Butor.

Árverésekről
uraságoktól vásárolt többféle hálószobák, ebédlők, rézbutorok, tükörszekrények, iróasztalok, könyvszekrény, perzsa szőnyeg, előszoba- és konyha-berendezések, darabonként is, olcsón eladatnak. Szövetség-utca 28/a, földszint 3. 6056

Szoba butor,
divány, kihuzóasztal, székek sürgősen eladók 85 frtért, Vas-u. 11. 2613

Iróasztal
egészen uj, remek munka, 14 forintért eladó. Madách-utca 17. ajtó 24. 6317

Butor
faragott hálószoba, minden elfogadható árért sürgősen eladó. Gólya-utca 37, ajtó 20. 2714

Lakás-bérlet.

Olcsó lakások
Orczy-ut 26 alatt, szemben az uj Kálváriával, gyönyörü kilátással fürdőszobával ellátott két és egy szobás lakások kiadók. 31014

Uj házban
IX., Remete-utca 30. alatt **modern háromszobás** és kisebb lakások és tiszti lovaknak **istálló**, azonnal és novemberre kiadó, 31013

Garçonlakás.
Keresek kétszobás butorozatlan garçonlakást, előszobával és fürdőszobával. Ajánlatok a Budapesti Napló kiadóhivatalába kéretnek „Garçonlakás" cimen.

Fiatal
gyermeknélküli házaspár takaritásért lakást vállal, ki most is ily minőségben van. F. V. Nagymező-utca 21, I., 12. 2265

Különfélék.

Csemegeszőlő
legizletesebb fajokból 5 kilogrammos postakosárral 2 koronáért szállit: Géber Jenő Keszthely, Jókai-utca 19. 3446

Hölgyek figyelmébe
vizsgázott nagy gyakorlattal biró fésülőnő ki hajat, festést, hajmosást, körömápolást (manicur) kezel, ajálkozik. Hunyadi-utca 41. I. 6. 2651

Szegény ember,
aki négy gyermekével hajléktalanná lett és most az éhinség küszöbén áll, a jó emberek támogatását kéri. Vikéken kaphatna foglalkozást, de nem mozdulhat, mert a vasuti költséget nem tudja előteremteni. Adományok a kiadóhivatal cimére küldendők.

Hordók
és kádak minden nagyságban készen kaphatók: Hordógyár, VII., Gizella-ut 35. 31105

Füzőket
késziteк a legujabb divat szerint bámulatos olcsó árért; mindenféle javitást és átalakitást a legjutányosabban. Ellenbogen Farkasné, VII., Király-utca 15, II. 1. 3995

Hölgyek.
Szülésznő, masszirozónő, tanácscsal szolgál és masszirozást elfogad házaknál. Kecskeméti-utca 6. földsz. 4. 2636

Cimbalom
pedálos sürgősen 18 frtért eladó. Altmann: Kertész-u. 18. 31154

Okleveles
szülésznő tanácsot, segélyt nyujt, kényelmes lakásán mindenkor szülőnőt fogad. VI. ker. Aradi-utca 32. földszint 1. Dedinszkyné. 31156

Ebéd
kapható urak és hölgyek részére, 35 krért keresztényeknél. Király-utca 102, földszint 5. 31159

Perzsa szőnyegek
visszamaradtak, darabonként is kaphatók a szállitónál, Brück és Társa Dohány-utca 1/B. 31168

כשר kókuszzsirt
Hekserrel 5 kilós bödönnel K. 5.80 fill.-ért küld Boskovits Izsó Budapest, Márton-utca. 31158

Boroshordók
kitünő állapotban, olcsón eladatnak. Roth Jakab borkereskedő, Holló-u. 10. 2434

Uri és nőiruhák
készitését és szöveteket vászonnemüeket **részletfizetésre** tulfizetés kizárva elvállalja Kohn, Csengery-utca 56. f. 6. 31158

Hölgyek
több évi klinikai gyakorlattal intelligens megbizható szülésznő kényelmes lakásán elfogad szülőnőket. **Kinizsi-utca 27. I. em.** A nagy klinikával szemben. 2345

Boroshordók
kevésse használtak, kaphatók minden nagyságban olcsón. X., Kőbánya, Ihász-u. 27. a székesfővárosi sziklapincék bérlőinél. Kápolna-tér villamos végállomás. 30903

Veszek
zálogházi cédulát, régi arany, ezüst árut, brillánt és gyémánt árut a legmagasabb árak mellett **Fried A.** órás- és ékszerész, Kerepesi-ut 4. sz. 13184

Sömörbetegek
és olyanok is, akik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek ingyen prospektusokat, az eredményért esetleg jótállást is vállalok. **Rolle Altone** (Elbe) Gr. Bergstrasse 518

Pianino
fekete majdnem uj sürgősen eladó. Ovoda-utca 19. III. 32.

Amerikai
harmonium nagyon jó szép hanggal eladó. Szondy-utca 66. I. Mathis.

Rövid zongora
alkalmi vétel, jó karban olcsón eladó a házfelügyelőnél IV. ker. Városház-utca 4.

Zongora
keresztħuros Mahagoni remek jó és szép eladó. Kiss zenetanár, Csengeri-utca 24.

Baromfitenyésztési
összes tudnivalókat kitünően ismerteti **Hreblaynak** 33 baromfiábrás munkája. Kapható **„Baromfitenyésztés"** heti szaklap szerkesztőségében Rákosligeten 1 koronáért.

Asztali-óbor
elismert minőségben Budapesten házhozszállitva, megadózva palackokban, literje 64 fillér, vidékre hordóban 40 fillér. Gubacsujhegyi szőlőgazdaság, Soroksáron. 6245

Magyar királyi államvasutak
149.768/904. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1905. évi január hó 1-től számitandó 6, esetleg 5 éven át egy és többszinü vasuti kéregmenetjegyekből felmerülő szükségletének szállitását biztositani kivánván ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A közelebbi feltételek és részletes módozatok valamennyi kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag- és leltár beszerzési A III. szakosztályánál (Budapestpest VI., Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 54. ajtó sz.) kaphatók.

Az ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ily felirással: „Ajánlat a 149.768/904. sz.-hoz" 1904. évi október hó 14 déli 12 óráig az anyag és leltárbeszerzési szakosztálynál benyujtandók, vagy posta utján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott egy évi mennyiség értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1904. évi október hó 13. déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak főpénztáránál leteendő.

Budapest, 1904. szeptember hóban

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Ajtók, ablakok, vasrollók

minden nagyságban és formában olcsón kapható:

HOFFMANN MÓR-nál
VIII., Tisza Kálmán-tér 4

Magyar királyi államvasutak
üzletvezetőség Zágráb
30.806/904. sz.

HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak Cmorovice állomáson egy földszints iskolaépület munkálatainak végrehajtására ezennel nyilvános ajánlati versenytárgyalást hirdetünk.

A tervek és költségvetés, melyekből a teljesitendő munkákról tájékozás szerezhető, a szerződési és a munkák végrehajtására vonatkozó feltétfüzetek, valamint a pályázati feltételek, továbbá az ajánlati minta a magyar királyi államvasutak Zágrábi üzletvezetőségének épitési és pályafenntartási osztályánál Mihanovic-utca 12. szám a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol egyuttal a tervek és nyomtatványok 6 korona lefizetése mellett megszerezhetők. Az ezen épitésre teendő ajánlatok a költségvetési nyomtatványokba sajátkezüleg számokkal és szóval beirandó árak jegyzékével felszerelve kellőképpen felbélyegezve legkésőbb folyó hó 30-ik napjának déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak Zágrábi üzletvezetőségének I. osztályánál (Zágráb, Mihanovic-utca 12. sz.) lepecsételve és következő felirattal ellátva: Ajánlat a magyar királyi államvasutak Cmarovice állomáson létesitendő iskolaépületre lesznek benyujtandók. Később beérkező vagy táviratilag benyujtott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szóban forgó munkálatokra óvadék gyanánt 850 azaz nyolcszázötven korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a magyar királyi államvasutak Zágrábi üzletvezetőségének gyüjtőpénztáránál az ajánlati tárgyalás határnapját megelőzőleg legalább egy nappal vagyis legkésőbb folyó évi szeptember hó 30-ikáig leteendők.

Az értékpapirok a névértékük meg nem haladható napi árfolyam 90%-ával számittatnak. A letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

A posta utján beküldendő ajánlatok és óvadékok térítvény mellett adandók fel.

Az üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok el vagy el nem fogadása felett, tekintet nélkül a felajánlott árakra, egyoldalulag intézkedhessen.

Zágráb, 1904. szeptember hó 19-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Butor

részletfizetésre

vagy meghatározott időre szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Felvilágositással szolgál:

LISZT ISTVÁN
Budapest, IV.,
Koronaherceg-utca 2.
(Kigyó-tér sarkán)
Butorraktárában.

A legujabb **butoralbumunkat** több mint **500** képpel, kivánatra **60 fillér** ellen **bérmentve küldetik.**

Magyar királyi államvasutak
üzletvezetőség Szeged.
26.357/904. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1905. évben esetleg a további két évben szükséges különféle anyagok szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szükséglete képező anyagok a következők:
1. Épitési homok.
2. Kockakövek és mükövek.
3. Közönséges oltatlan fali mész.
4. Téglanemüek.
5. Fagygyu és fehér szappan.
6. Horgonyozott sodrott keritési acélpánt.
7. Cirokseprük.
8. Ólomzárzsinegek.
9. Kátrányos fedéllemez és carbolineum.
10. Lucernamag.
11. Halina csizma.

Az ivenkint 1 koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb **1904. év október hó 12. déli 12 óráig** a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének anyagbeszerzési osztályához nyujtandók be vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5%-a legkésőbb **1904. évi október hó 11-én déli 12 óráig** a szegedi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál leteendő.

Szállitára nézve mérvadók és kötelezők a 122.291/96. sz. általános és az egyes anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállitásra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhivásban foglaltatnak, mely az üzletvezetőségnél és a hazai kereskedelmi és iparkamaránál betekinthető.

Ezen ajánlati felhivás és a szükséges ajánlati ürlapok az alulirott üzletvezetőségnél ingyen megszerezhetők vagy kivánságra postán megküldetnek.

Bánatpénz nélkül, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn tul beérkező vagy táviratilag tett ajánlatok, ugyszintén olyanok is melyek az előirt feltételeknek nem felelnek meg, végül pótajánlatok, figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1904. évi szeptember hóban.

Az üzletvezetőség.

Magyar királyi államvasutak
150.394/904. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága részére 1905. évi január hó 1-től számitandó három évre vagyis 1907. évi december hó végéig a fotolitográfiai uton előállitandó menetrend ábrákhoz évenként szükséges mintegy 25 rizsma 63—95 cm. méretü, 1000 ivenként 55 kg. sulyu, IV. jósági fokozattal biró normál papiros szállitására ezennel nyilvános pályázat iratik ki.

A közelebbi feltételek és részletes módozatok valamennyi kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési A III. szakosztálynál (VI., Andrássy-ut 73. sz. II. em. 54. ajtó sz.) kaphatók.

Az ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ily felirással; „Ajánlat 150.394/904. számhoz" 1904. évi október hó 11-én déli 12 óráig az anyag- és leltárbeszerzési szakosztálynál benyujtandók, vagy posta utján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott papiros, egy évi mennyiség értékének 5%-ka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1904. évi október hó 10-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak főpénztáránál leteendő.

Az igazgatóság.

Nyomatott a Budapesti Napló körforgógépein Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.